

w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Rady Powiatu w Prudniku w sprawie uchwalenia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2027”.

Na podstawie art. 32 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.), w związku z §5 pkt 4 Programu współpracy Powiatu prudnickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017, stanowiącym załącznik do uchwały nr XXVII/170/2016 Rady Powiatu w Prudniku z dnia 28 października 2016r, zmienionego uchwałą Nr XXXIII/218/217 Rady Powiatu w Prudniku z dnia 31 marca 2017, Zarząd Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1.1. Zarządza się przeprowadzenie konsultacji projektu uchwały Rady Powiatu w Prudniku w sprawie uchwalenia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2027”.

2. Projekt uchwały, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

3. Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie konsultacji jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku (zwane dalej PCPR).

4. Określa się termin przeprowadzenia konsultacji 21 dni od dnia ogłoszenia informacji o przeprowadzeniu konsultacji.

§ 2.1. Informację o przeprowadzeniu konsultacji zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Prudnickiego oraz Biuletynie Informacji Publicznej PCPR.

2. Publikacja na stronach internetowych, o których mowa w ust. 1 nie wyklucza zastosowania innych sposobów informowania o konsultacjach.

§ 3. Ustala się, że podmioty biorące udział w konsultacjach swoje opinie i wnioski mogą przysyłać w postaci pisemnej na adres PCPR bądź w postaci elektronicznej na adres email: biuropodawcze@pcpr-prudnik.pl.

§ 4. Po zakończeniu konsultacji PCPR sporządza sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, które przedkłada Zarządowi Powiatu w Prudniku.

§ 5. Informację o wynikach konsultacji zamieszcza się niezwłocznie w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Prudnickiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej PCPR.

§ 6. 1. Wyniki konsultacji mają charakter opiniodawczy i nie są wiążące dla organów Powiatu Prudnickiego.

2. W konsultacjach nad projektami aktów normatywnych mogą wziąć udział organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

3. Konsultacje uważa się za ważne bez względu na ilość uczestniczących w nich organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w ust. 2.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi PCPR.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Radosław Roszkowski .....
Krzysztof Barwieniec .....
    Józef Skiba .....
    Janusz Siano .....
Agnieszka Stanisław .....
    Jan

Powiat Prudnicki

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2017-2027

Prudnik 2017

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział I. Charakterystyka Powiatu Prudnickiego	7
Dział 1 Położenie.....	7
Dział 2. Powierzchnia, podział administracyjny	9
Dział 3. Sytuacja demograficzna	10
Rozdział II. Diagnoza problemów społecznych	12
Dział 1. Rynek pracy, bezrobocie.....	12
Dział 2. Uzależnienia.....	15
Dział 3. Niepełnosprawność	17
Dział 4. Rehabilitacja społeczna.....	25
Dział 5. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.....	43
Rozdział III. Pomoc społeczna, zasoby powiatu	46
Dział 1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	46
Dział 2. Ośrodki Pomocy Społecznej	51
Dział 3. Domy Pomocy Społecznej	63
Dział 4. Organizacje pozarządowe	66
Rozdział IV. Edukacja.....	72
Rozdział V. Ochrona Zdrowia.....	79
Rozdział VI. Plan Działania	83
Rozdział VII. Misja Strategii.....	85
Rozdział VII. Obszary Strategii, Cele Strategiczne	86
Obszar I - Pomoc rodzinie i dziecku	87
Obszar II - Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.....	94
Obszar III - Zapobieganie bezdomności oraz profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom.....	106
Obszar IV - Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu.....	113
Obszar V - Współpraca z organizacjami pozarządowym.....	118
Podsumowanie.....	122
Metodologia.....	124
Wykazy.....	125
Mapy.....	125
Tabele	125
Wykresy.....	126
Bibliografia.....	126

Wstęp

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jest ważnym dokumentem strategicznym, zapewniającym rozwój powiatu w zakresie polityki społecznej poprzez odpowiednie planowanie i realizację wyznaczonych celów. Obowiązująca dotąd Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Prudnickim została opracowana w 2006 roku, wytyczając kierunki działań do końca 2016 roku. W Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2027 zaplanowano kontynuację podjętych przedsięwzięć i zaktualizowano jej cele tak, aby odpowiadały bieżącym problemom mieszkańców powiatu.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych, a zwłaszcza jej część poświęcona diagnozie naszego powiatu daje kompleksowe wyobrażenie o kondycji życia społecznego i gospodarczego w naszym powiecie o występujących problemach i niedostatkach. Diagnoza i analiza występujących problemów społecznych, ich natężenie w chwili obecnej oraz w przewidywanej perspektywie czasowej stały się podstawą do wytyczenia kierunków rozwoju, określenia priorytetów, których realizacja jest jednym z warunków poprawy życia społecznego ludności Powiatu Prudnickiego.

Współpraca samorządu powiatowego, gminnego oraz organizacji pozarządowych jest w stanie przyczynić się do bardziej skutecznego rozwiązywania problemów społecznych, zwłaszcza w skali lokalnej. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na samorząd obowiązek opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Przyjęcie tego dokumentu do realizacji w drodze uchwały Rady Powiatu umożliwi nie tylko budowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej na terenie naszego powiatu, ale również pozwoli na pozyskiwanie środków z budżetu państwa i z funduszy pomocowych na realizację poszczególnych zadań określonych w strategii.

Przedłożona powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie prudnickim określa cele oraz przyjmuje takie kierunki działania, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia określonej wizji. Strategia jest dokumentem długookresowym, zawiera podstawowe cele perspektywiczne jednakże w dłuższej perspektywie czasowej będą one wymagały weryfikacji. Przy jej opracowaniu uwzględniono opinię szerokiego grona reprezentantów różnego typu instytucji oraz organizacji społecznych. Strategia jest wieloletnim dokumentem programowym, jej cele będą realizowane więc w różnym czasie przez okres 10 lat, zatem może stanowić również

podstawę do tworzenia przez poszczególne samorządy gminne i organizacje pozarządowe szczegółowych programów celowych.

Podmiotowość człowieka, odpowiedzialność za własne życie, subsydiarność to wartości nadrzędne, do których odwołuje się przedstawiony Państwu dokument. Celem podstawowym strategii jest profilaktyka, zapobieganie problemom i zagrożeniom społecznym, przeciwdziałanie i łagodzenie skutków ubóstwa mieszkańców. Należy dążyć do tego by pomoc społeczna Powiatu Prudnickiego była sprawnym i skutecznym systemem wsparcia rodziny i dziecka, osób niepełnosprawnych, starszych i potrzebujących pomocy. Należy zauważyć, iż jedynie dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz włączenie się przez poszczególne instytucje, samorządy gminne i organizacje pozarządowe w realizację i pilotowanie poszczególnych celów strategii są gwarancją jej realizacji.

Obowiązek opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych powiatu przewiduje „opracowanie i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Rozdział I. Charakterystyka Powiatu Prudnickiego

Dział 1 Położenie

Rysunek nr 1

Źródło: opracowanie własne.

§ 1.1. Powiat prudnicki położony jest w południowej części województwa opolskiego u podnóża Sudetów, na pograniczu dwóch krain geograficznych – Płaskowyżu Głubczyckiego i Gór Opawskich. Atutem wyróżniającym powiat jest położenie geograficzne w obszarze województwa o największej atrakcyjności przyrodniczej w paśmie Gór Opawskich i czeskich Jeseníków z dominantą turystyczną w postaci najwyższego szczytu po stronie polskiej w tej części kraju – Biskupia Kopa (890 m. n.p.m.) oraz Pradziad po stronie czeskiej (1491 m. n.p.m.).

2. Powiat prudnicki graniczy z następującymi powiatami:

- 1) Od zachodu z nyskim,
- 2) Od północy z opolskim ziemskim,
- 3) Od północnego – wschodu z krapkowickim,
- 4) Od wschodu z kędzierzyńsko – kozielskim,
- 5) Od południa z głubczyckim,
- 6) Południową granicę stanowi granica państwa z Czechami.

3. Powiat prudnicki zalicza się do obszarów o ukształtowanej funkcji rolniczej, z dobrymi warunkami dla produkcji i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz dla rozwoju turystyki i rekreacji. Powiat charakteryzuje się wielofunkcyjną strukturą gospodarczą:

- 1) przemysł (m. Prudnik oraz m. Głogówek),
- 2) rolnictwo (gm. Biała, gm. Głogówek, gm. Prudnik),
- 3) usługi (m. Prudnik oraz w mniejszym zakresie m. Głogówek i m. Biała),
- 4) leśnictwo (gm. Biała),
- 5) turystyka (południowa część gm. Prudnik – obszar Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”).

4. Z uwagi na uwarunkowania naturalne, w strukturze przestrzennej powiatu dominują tereny intensywnie użytkowane rolniczo, niewielkie kompleksy leśne występują fragmentarycznie w części północnej i południowo zachodniej. Jeśli chodzi o ogólną powierzchnię powiatu, użytki rolne stanowią 79,8% a grunty orne 71,5% powierzchni. Uwarunkowania komunikacyjne powiatu wynikają z jego położenia przy trasie sudeckiej w bezpośrednim pasie pogranicza polsko – czeskiego. Istotnym elementem aktywizacji gospodarczej jest przejście graniczne z Czechami, a jednym ze strategicznych celów rozwoju powiatu jest turystyka – wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i środowiskowych.

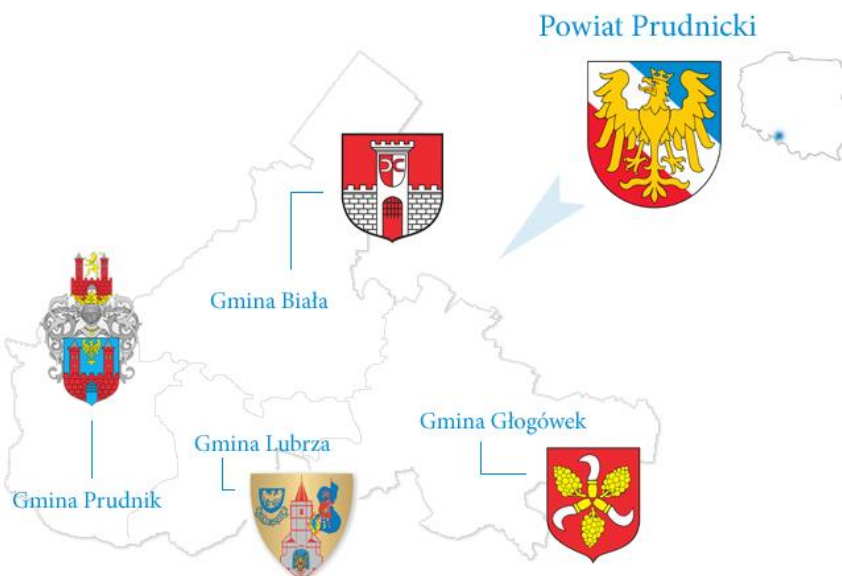
5. Przemysł powiatu skoncentrowany jest przede wszystkim w mieście Prudnik oraz w nieznacznym stopniu w mieście Głogówek.

6. Powiat prudnicki należy do jednych z ciekawszych pod względem kulturowym w województwie. Perłą powiatu jest Głogówek z licznymi zabytkami oraz historyczną zabudową. Reprezentowane są tu założenia obronne, występuje duże nagromadzenie zachowanych obiektów i zespołów zabytkowych oraz stanowisk obronnych. Powiat prudnicki jest obszarem występowania ważnych w skali województwa struktur przyrodniczych. Obok funkcji przyrodniczych obszary te predysponowane są również do pełnienia funkcji turystyczno – rekreacyjnych. Od 1998 roku gminy powiatu wchodzą w skład Euroregionu „Pradziad ”, co stwarza szanse do lepszego wykorzystania jego walorów w dalszym rozwoju gospodarczym i przestrzennym.

Dział 2. Powierzchnia, podział administracyjny

§ 2. Powiat prudnicki należy do mniejszych powiatów w województwie. Biorąc pod uwagę powierzchnię (571,16 km²) zajmuje 10 miejsce. W powiecie znajdują się 3 gminy miejsko-wiejskie: Biała, Głogówek i Prudnik oraz jedna gmina wiejska Lubrza.

Rysunek nr 2. Podział administracyjny powiatu prudnickiego.

Źródło: <http://www.powiatprudnicki.pl/powiatprudnicki-podstawoweinformacje.html>

Tabela nr 1. Powierzchnia powiatu prudnickiego z podziałem na gminy.

Gminy		Powierzchnia	
		km ²	udział %
Gminy miejsko-wiejskie	Biała	196	34
	Głogówek	170	30
	Prudnik	122	21
Gminy wiejskie	Lubrza	83	15
Razem powiat		571	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Dział 3. Sytuacja demograficzna

§.3.1. W powiecie prudnickim według danych za rok 2015 mieszkało 56 174 osób, z czego ponad połowę (52 %) stanowiły kobiety. Prawie 53 % ludności powiatu zamieszkuje miasta, zaś na 1 km² powierzchni przypada 98 osób. W ciągu 10 lat, w stosunku do 2005 roku, ludność powiatu prudnickiego zmniejszyła się o 4025 osób, czyli o niespełna 6%. W związku z powyższym zmniejszyła się również gęstość zaludnienia powiatu z 105 os/km² w 2005 roku do 98os/km² w 2015 r.

2. W roku 2015 przyrost naturalny w powiecie prudnickim wyniósł na 1000 ludności –3,9 (ogółem w województwie opolskim – 2,2). Urodzenia żywe na 1000 ludności wyniosły 8,2 (8,3 w województwie), natomiast zgony na 1000 ludności 12,1 (województwo 10,5).

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu prudnickiego.

Gminy		2013	2014	2015
		w tys.	w tys.	w tys.
Gminy miejsko - wiejskie	Biała	10827	10793	10721
	Głogówek	13682	13620	13445
	Prudnik	27956	27835	27645
Gminy wiejskie	Lubrza	4363	4360	4363
Razem powiat		56828	56608	56174

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rozdział II. Diagnoza problemów społecznych

Dział 1. Rynek pracy, bezrobocie

§ 4.1. Mimo poprawy sytuacji gospodarczej kraju, której przejawem jest m.in. systematyczny spadek rejestrowanej stopy bezrobocia (w 2015 roku po raz pierwszy od 2008 roku stopa bezrobocia w Polsce spadła poniżej 10%), niektóre regiony kraju nadal borykają się z problemem wysokiego bezrobocia. Województwo opolskie a w szczególności powiaty położone w południowej jego części to region, gdzie zjawisko bezrobocia stanowi znaczący problem rozwojowy.

2. Powiat prudnicki ze stopą bezrobocia 13,7 % (stan na 31.XII.2016 r.) zaliczony jest do obszarów zagrożonych bezrobociem strukturalnym. Stopa bezrobocia w analogicznym okresie w Województwie Opolskim wynosiła 9,0%, a w kraju 8,3%.

Tabela nr 3. Stopa bezrobocia w województwie opolskim XII 2015, XII 2016.

Jednostka terytorialna	Grudzień 2015	Grudzień 2016
Województwo Opolskie	10,2	9,0
Powiat Brzeski	14,2	12,5
Powiat Głubczycki	14,2	13,4
Powiat Kluczbork	10,7	9,7
Powiat Kędzierzyn- Koźle	11,8	10,4
Powiat Krapkowicki	7,8	6,8
Powiat Namysłowski	12,6	11,8
Powiat Nyski	14,5	12,0
Powiat Prudnicki	15,4	13,7
Powiat Opolski	10,3	9,3
Powiat Oleski	7,6	6,6
Powiat Strzelecki	7,7	6,6
Miasto Opole	5,3	4,9

Źródło: GUS Warszawa, Wydział Informacji Analiz i Prognoz.

3. W 2015 roku stopa bezrobocia wynosiła 15,4%, w 2016 roku nastąpił jej spadek do 13,7%. Mimo, że bezrobocie co roku nieznacznie spada, to nadal stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych w powiecie prudnickim.

Tabela nr 4. Liczba bezrobotnych w Powiecie Prudnickim.

Powiat Prudnicki	Bezrobotni ogółem	
	Grudzień 2015	Grudzień 2016
	2689	2388

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku.

4. Problem bezrobocia w skali masowej powstał, podobnie jak w całym kraju, w roku 1991. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku prawie 1/3 ogółu mieszkańców było zarejestrowanych jako bezrobotni. Rynek pracy w powiecie to przemysł lekki, zatrudniający pracowników głównie w zawodach: pracownik produkcji, stolarz, tapicer, szwaczka, monter kaset do drukarek oraz lakiernik i pomocnik lakiernika. Mimo to lokalny rynek jest zbyt skromny, ale znaleźli na nim miejsce wszyscy chcący i mogący pracować – niezależnie od ich walorów osobowych, umiejętności czy wykształcenia.

5. Rozpatrywania skutków bezrobocia należy dokonywać w warunkach lokalnego rynku pracy, charakterystycznego dla małych miast takich jak Biała, czy specyficznych środowisk popegerowskich. Znaczny odsetek bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych) mieszka na terenach wiejskich. Bezrobocie na wsi stanowi osobny problem społeczno-ekonomiczny, wymagający szczególnych środków zaradczych i specyficznych działań. Mimo niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, której wyrazem jest wysoki poziom bezrobocia w powiecie prudnickim obserwuje się sukcesywny spadek liczby bezrobotnych, w szczególności w grupie osób w wieku produkcyjnym.

Tabela nr 5. Stan zarejestrowanych bezrobotnych w gminach Powiatu Prudnickiego

(wg stanu na dzień 31.12.2015 r.)

gmina	ogółem ilość osób	w tym :			
		kobiety	do 25 r. ż	z prawem do zasiłku	nie posiadających prawa do zasiłku
Prudnik	1591	811	199	158	1433
Biała	363	204	66	24	339
Głogówek	511	300	108	30	481
Lubrza	224	114	34	20	204
Powiat	2689	1429	407	232	2457

Tabela nr 6. Stan zarejestrowanych bezrobotnych w gminach Powiatu Prudnickiego (wg stanu na dzień 31.12.2016 r.)

gmina	ogółem ilość osób	kobiety	do 25 r. ż	z prawem do zasiłku	nie posiadający prawa do zasiłku
Prudnik	1417	719	160	167	1250
Biała	320	169	58	35	285
Głogówek	431	262	68	61	370
Gmina Lubrza	220	16	35	29	191

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku.

6. Biorąc pod uwagę strukturę bezrobotnych ze względu na płeć, to wśród osób bezrobotnych w powiecie prudnickim w 2016 r. nieznacznie przeważały kobiety (1266, tj. ok. 53%) . W kwestii ilości osób bezrobotnych z podziałem na płeć, obserwuje się od kilku lat pewną równowagę. W skali powiatu rejestruje się w PUP podobna liczba kobiet i mężczyzn.

7. Porównując natomiast gminę Biała, Lubrza i Głogówek – gminy z przewagą terenów wiejskich, mimo zmniejszenia liczby osób bezrobotnych, stosunek bezrobotnych kobiet do mężczyzn pozostaje tylko nieznacznie zmieniony. Uwidacznia się tu problem rejestracji kobiet z terenów wiejskich w celu ubezpieczenia zdrowotnego, a nie faktycznej potrzeby poszukiwania pracy.

8. Biorąc pod uwagę wykształcenie osób bezrobotnych, niepokojące jest, iż w 2016 roku 751 osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe, natomiast 767 osób posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe. Najmniejszą grupę osób bezrobotnych stanowili bezrobotni z wykształceniem wyższym (198 osób, tj. ok. 8,2% ogółu bezrobotnych).

Dział 2. Uzależnienia

§ 5.1. Problem uzależnień to jedno z największych zagrożeń współczesnego świata. W naszym powiecie do ważniejszych problemów społecznych należy zaliczyć zażywanie przez młodzież środków psychostymulujących oraz nadużywanie alkoholu.

2. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, brak więzi z rodzicami, alkoholizm oraz powielanie patologicznych wzorców zachowania to najczęstsze tzw. „rodzinne” uwarunkowania uzależnień. Młodzi ludzie rozpoczynający wejście w nałogi często funkcjonują w grupach, które posługują się własną symboliką i tworzą własne wzorce zachowań. Wyniki badań psychologicznych dowodzą, że uzależnienia związane są z negatywnym obrazem siebie i niskim poziomem samoakceptacji. W rodzinach długotrwale nadużywających alkoholu wzorec picia powielają dzieci. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych i obniżania się wieku osób sięgających po alkohol. Alkoholizm jest zjawiskiem, które dotyka bardzo wielu mieszkańców naszego powiatu w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia.

3. Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku od 2005 roku funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej zatrudniający specjalistów, którzy udzielają bezpłatnej pomocy prawnej, pedagogicznej, terapeutycznej, psychologicznej i socjalnej osobom uzależnionym, współuzależnionym, członkom ich rodzin, jak również osobom doświadczającym przemocy domowej oraz osobom w kryzysie.

4. W 2016 roku z oferty Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej skorzystało 675 osób, w tym 452 kobiet i 223 mężczyzn. W ramach zadań Ośrodka udzielono 3950 porad. W tabeli poniżej przedstawiony został podział porad udzielonych przez specjalistów Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Prudniku (dane dotyczą zarówno dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych).

Tabela nr 7. Podział osoboporad udzielonych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Prudniku w 2016r.

Osoboporady udzielone w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Prudniku	
Zadanie	Liczba udzielonych porad
Program dla osób doświadczających przemocy domowej konsultacje indywidualne poradnictwo w zakresie "Niebieskich kart" grupa wsparcia grupa terapeutyczna	616
program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy domowej,	540
Poradnictwo Prawne	76
Poradnictwo dla osób w kryzysie kryzysy osobiste próby samobójcze	664
Poradnictwo uzależnień	239
Poradnictwo opiekuńczo - wychowawcze	307
Poradnictwo socjale	220
Pomoc socjalna	1172
Telefon zaufania	116

Źródło: opracowanie własne.

5. Nadużywanie alkoholu lub środków psychostymulujących jest przyczyną powstawania innych problemów takich jak: zdrowotnych, materialnych, wychowawczych. Powoduje również zaburzenie relacji między członkami rodziny. Alkohol często bywa przyczyną agresji, stosowania przemocy wobec członków rodziny, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci. W tabeli poniżej zestawiono dane z Komendy Powiatowej Policji w Prudniku dotyczące liczby działań w obrębie przemocy, podjętych w 2016 r.

Tabela nr 8. Przemoc w rodzinie wg danych KPP w Prudniku w okresie od 01.01.2016 r. – 31.12.2016 r.

Rodzaj	Ogółem	W tym	Liczba
Interwencje	7787	interwencji domowych	747
Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	102	kobiety	76
		mężczyźni	19
		małoletni	7
Sprawcy przemocy w rodzinie	90		
Liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie	78		
Postępowanie przygotowawcze wobec sprawcy przemocy domowej z art. 207 kk	53		
Wszczęcie postępowania w związku z posiadaniem narkotyków	69	Nakłanianie do użycia środka odurzającego lub substancji psychotropowych	6

Źródło: Dane z KPP w Prudniku.

Dział 3. Niepełnosprawność

§ 6.1. We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka uważana jest za szczególnie istotny problem społeczny. Niepełnosprawność to naruszenie lub uszkodzenie sprawności psychofizycznej, które prowadzi do stanu określonego jako ograniczenie funkcjonalne lub ograniczenie aktywności życiowej człowieka. Jej przyczyny mogą być trojakiemu rodzaju: wady wrodzone, przewlekłe choroby oraz nagłe wydarzenia – wypadki, urazy, zatrucia.

2. Za osobę niepełnosprawną uważa się osobę z naruszoną sprawnością organizmu trwale (lub okresowo), która utrudnia bądź ogranicza zdolność do pracy i wypełniania ról

społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia organizmu, jeżeli uzyskała orzeczenie:

1) o zakwalifikowaniu przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności do jednego ze stopni niepełnosprawności, dla osób które ukończyły 16 rok życia:

a) do **znacznego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,

b) do **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych,

c) do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

2) o niezdolności do pracy orzeczonej przez Lekarza Orzecznika ZUS:

a) orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji

b) orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy,

c) orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy;

3) o zakwalifikowaniu do osób niepełnosprawnych przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności w przypadku dzieci do 16 roku życia. Dzieci do 16 roku życia uznaje się za niepełnosprawne, bądź nie, ale nie zalicza się ich do stopni niepełnosprawności.

3. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Prudniku jest organem właściwym miejscowo w sprawie ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności na wniosek mieszkańców powiatu prudnickiego.

4. Społeczeństwo polskie charakteryzuje się stosunkowo wysokim odsetkiem osób niepełnosprawnych. Stanowią one ogółem około 10% populacji, przy czym ich odsetek wzrasta w kolejnych grupach wiekowych, sięgając blisko połowy w grupie osób liczących, co najmniej 80 lat.

5. Na dzień dzisiejszy w skali kraju dane statystyczne na temat zjawiska niepełnosprawności oparte są głównie na danych o niepełnosprawności potwierdzonej prawnie czyli dotyczy osób posiadających orzeczenia o niepełnosprawności:

- 1) ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub jego odpowiednikiem) - 31,8% ogółu niepełnosprawnych
- 2) umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 43,6%
- 3) lekkim stopniem niepełnosprawności - 19,7%
- 4) osoby posiadające orzeczenie o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym - 4,9%

6. Dla przykładu w roku 2015 struktura wydanych orzeczeń w województwie opolskim przedstawia się następująco:

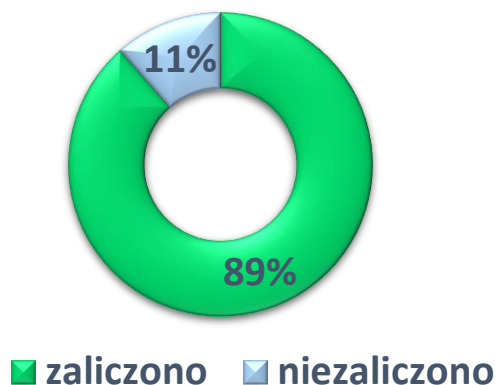
Wykres nr 1. Struktura orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły w woj. opolskim dla osób po 16 roku życia w 2015 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z GUS.

Wykres nr 2. Struktura orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły w woj. opolskim dla osób przed 16 rokiem życia w 2015 r.

Struktura orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły w woj. opolskim w 2015r., w podziale na zaliczone i niezaliczone do niepełnosprawności
Osoby przed 16 roku życia

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z GUS.

Wykres nr 3. Ogółem liczba wydanych orzeczeń w latach 2012 – 2015 przedstawiała się następująco:

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z GUS.

7. Zebrane dane odnoszą się również do wykształcenia osób niepełnosprawnych:

- 1) podstawowe i niepełne podstawowe - 39,1%

- 2) zasadnicze zawodowe - 32,9%
- 3) średnie ogólnokształcące - 12,5%
- 4) policealne średnie zawodowe - 12,3%
- 5) wyższe - 3,2%

8. Aktywność ekonomiczna osób niepełnosprawnych kształtowała się następująco:

- 1) osoby niepełnosprawne aktywne zawodowo - 27,4% ogółu niepełnosprawnych
- 2) osoby zatrudnione stanowiły - 29,2% ogółu niepełnosprawnych
- 3) osoby bezrobotne - 9,6% ogółu niepełnosprawnych

9. Powyższe dane stanowią punkt wyjścia dla analizy zbiorowości osób niepełnosprawnych w Powiecie Prudnickim:

- 1) Zbiorowość osób niepełnosprawnych jest statystycznie starsza, znacznie gorzej wykształcona, znacznie mniej mobilna zawodowo i uboższa.
- 2) Osoby niepełnosprawne stanowią grupę wewnątrznie zróżnicowaną z punktu widzenia stopnia i rodzajów niepełnosprawności, wieku, wykształcenia i innych cech społeczno-demograficznych.
- 3) Niższy poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych dotyczy wszystkich grup wiekowych. Oznacza to również, że i młodzież niepełnosprawna jest znacznie gorzej wykształcona. Zatem nierówność szans w starcie w dorosłe życie wynikająca z niepełnosprawności zostaje pogłębiona poprzez gorsze przygotowanie do życia zawodowego.
- 4) Niskiemu poziomowi aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych towarzyszy jednocześnie zjawisko bezrobocia a trudności w znalezieniu pracy potęguje niski poziom kwalifikacji, niższa dyspozycyjność i mobilność osób niepełnosprawnych.
- 5) Dla większości osób niepełnosprawnych i ich rodzin trudna sytuacja materialna w połączeniu z niewielkimi możliwościami jej zmiany w oparciu o osobistą zaradność i aktywność stanowi barierę nie do pokonania w samodzielnym zaspokajaniu potrzeb i rozwiązaniu problemów jakie rodzi niepełnosprawność.

§ 7.1. Dla określenia społeczności osób niepełnosprawnych w Powiecie Prudnickim niezbędne było uzyskanie wszelkich danych znajdujących się w różnych instytucjach świadczących usługi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz tych, które nadają prawny status niepełnosprawności, czyli instytucji orzecznich. Niestety te dane są często nieporównywalne ze sobą i zawierają margines błędu wynikający np. z różnego zasięgu terytorialnego działalności tych instytucji oraz różnego stopnia uszczegółowienia tych

danych. W związku z powyższym, dokładne ustalenie populacji osób niepełnosprawnych w powiecie nie jest możliwe. Biorąc jednak pod uwagę dane przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności - ogólna liczba osób uznanych za niepełnosprawne w Powiecie Prudnickim kształtuje się w granicach 6510 osób. W około 62 tysięcznym Powiecie stanowi ona 10,5% populacji. Jak widać wskaźnik ten mieści się w granicach średnich wartości określonych na poziomie ogólnokrajowym i wojewódzkim. W tej zbiorowości osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (lub jego odpowiednikiem) to ok. 31,9% ogółu niepełnosprawnych w powiecie, umiarkowanym stopniem niepełnosprawności ok. 55,1%, lekkim stopniem niepełnosprawności ok. 13%.

2. Bardziej szczegółowo można przyjrzeć się jedynie danym PZON, który w roku 2016 wydał 848 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz niepełnosprawności i prowadzi szczegółową statystykę danych dotyczących osób zaliczonych do niepełnosprawnych w tym również dzieci do 16 roku życia.

Tabela nr 9. Ilość wydanych orzeczeń w 2016 r. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Lp.	Wydane orzeczenia	ogółem	Powiat Prudnicki				
			16-25 lat	26-40 lat	41-60 lat	więcej niż 61-i	
1.	Ogółem wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	666	93	110	352	111	
2.	Orzeczenia ze znacznym stopniem niepełnosprawności	204	25	47	53	79	
3.	Orzeczenia z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	352	41	102	141	68	
4.	Orzeczenia z lekkim stopniem niepełnosprawności	82	37	23	15	7	

5.	Osoby z zaburzeniem psychicznym	28	5	12	8	3
6.	Wydane orzeczenia osobom poniżej 16 roku życia	177				
7.	Osoby posiadające stopień niepełnosprawności - bezrobotne	481				
8.	Osoby posiadające stopień niepełnosprawności - zatrudnione	157				

Źródło: Opracowanie własne.

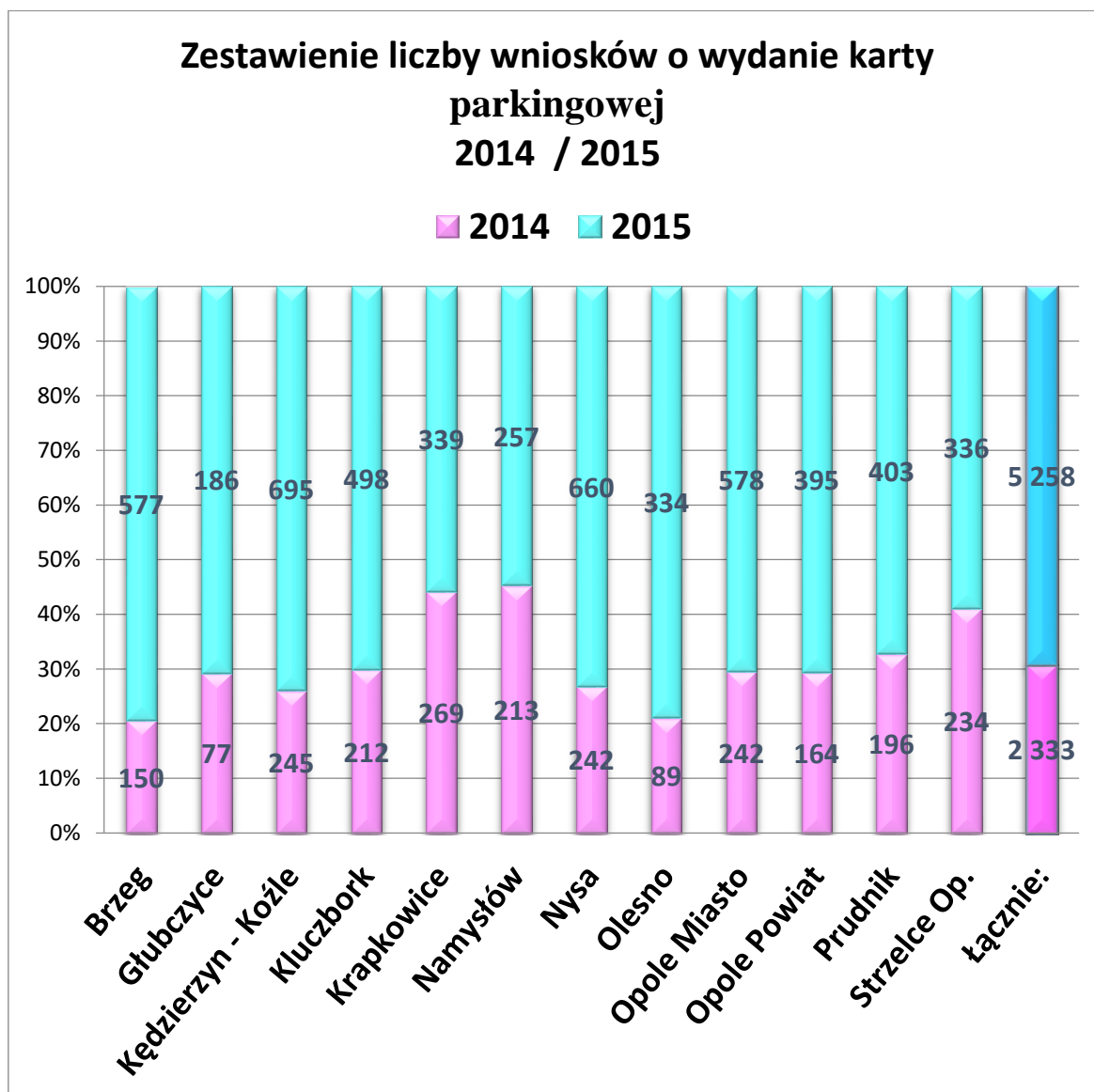
3. Jak widać, dane te nie są porównywalne z liczbami ogólnymi, uzyskanymi z podsumowania informacji z różnych organów orzeczniczych. Wynika to z faktu, iż organy te orzekają dla innych celów bezpośrednio powiązanych z ustaleniem prawa do świadczeń rentowych. Dlatego też tak ważne jest ustalenie skali niepełnosprawności w całości, bowiem dane poszczególnych instytucji analizowane odrębnie nie dają pełnego obrazu zbiorowości osób niepełnosprawnych. Dla przykładu analiza stopni niepełnosprawności w Powiatowym Zespole wykazuje, że zdecydowanie najwięcej jest osób z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności.

4. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, jako organ pierwszej instancji orzeka stopień niepełnosprawności do celów poza rentowych, oraz niepełnosprawność osób poniżej 16 roku życia. Analizując sytuacje osób bezrobotnych w powiecie prudnickim uzyskanie statusu osoby niepełnosprawnej staje się niejednokrotnie sposobem na przetrwanie, gdyż orzeczenie o stopniu niepełnosprawności daje często szansę na uzyskanie różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej.

5. W związku ze zmianą przepisów w prawie o ruchu drogowym od lipca 2014r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności został ustanowiony organem wydającym karty parkingowe. Wszystkie karty parkingowe wydane przed wejściem w życie nowych przepisów utraciły ważność. W związku z potrzebą bardzo szybkiego

zweryfikowania prawa do posiadania nowych kart parkingowych w 2014 – 2015 nastąpiła kumulacja wpływających wniosków o wydanie nowych kart parkingowych. Powyższą sytuację w skali województwa opolskiego obrazuje przedstawiony wykres.

Wykres nr 4. Liczba wniosków o wydanie karty parkingowej.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z GUS.

Dział 4. Rehabilitacja społeczna

§ 8.1. Ustawowe zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w ramach zadań własnych powiatu są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Działalność ta polega na realizowaniu zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, które są dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - funduszu celowego, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz zatrudnianie osób niepełnosprawnych. Oprócz tego liczne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych wykraczającej poza zadania własne powiatu są realizowane przez organizacje pozarządowe z ich własnej inicjatywy, często przy wykorzystaniu pozyskanych przez nie środków zewnętrznych. Rehabilitacja społeczna, której celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, poprzez prowadzenie działań, w szczególności o charakterze organizacyjnym, technicznym, leczniczym, psychologicznym, edukacyjnym, integracyjnym jest realizowana między innymi poprzez:

- 1) kształtowanie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
  - 2) kształtowanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
  - 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępnie do informacji,
  - 4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
2. Zadania te są realizowane między innymi poprzez dofinansowanie:
- 1) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
  - 2) likwidacji barier w komunikowaniu się, architektonicznych i technicznych,
  - 3) likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się/przemieszczaniu się, barier transportowych
  - 4) sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
  - 5) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
  - 6) działalności warsztatów terapii zajęciowej,

3. Działania te zmierzają w szczególności do zabezpieczenie podstawowych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych, wspomagania ich w procesie rehabilitacji i włączania w życie społeczne. Część z nich ma wyłącznie charakter ratunkowy, inne przynoszą efekty długofalowe i w sposób znaczący wpływają na minimalizację skutków niepełnosprawności, zapobiegając tym samym społecznemu wykluczeniu tej grupy osób. Do tej drugiej kategorii należy zaliczyć wszelkie przedsięwzięcia mające na celu likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych. Nadal zbyt mała jest liczba placówek i miejsc umożliwiających osobom niepełnosprawnym wyjście z domu oraz nabycie lub rozwinięcie różnych umiejętności. Na terenie Powiatu brak jest także instytucji świadczącej kompleksową pomoc w zakresie rehabilitacji oraz aktywizacji społeczno – zawodowej. Zbyt mało jest przedsięwzięć, które miałyby na celu integrację osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami między sobą oraz z pozostałymi mieszkańcami miasta.

§ 9. Na rehabilitację społeczną w roku 2015 i 2016 zostały przekazane kwoty:

2015 r.

546,371,00 zł.

2016 r.

417.955,00 zł.

§ 10. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:

1. Jedną z form realizacji tego zadania jest dofinansowanie udziału w turnusach rehabilitacyjnych będących formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

2. Turnusy objęte dofinansowaniem ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych mogą być organizowane wyłącznie przez podmioty posiadające wpis do rejestru organizatorów prowadzonego przez wojewodę. Bardzo często

możliwość uczestniczenia osoby niepełnosprawnej w turnusie rehabilitacyjnym wiąże się z koniecznością udzielenia jej daleko idącej pomocy w realizacji programu turnusu, co wiąże się z uczestnictwem w turnusie również opiekuna osoby niepełnosprawnej. Opiekunem uczestnika turnusu może być wyłącznie osoba, która:

- 1) ukończyła 18 lat albo,
- 2) ukończyła 16 lat i jest wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny osoby niepełnosprawnej,
- 3) nie jest osobą niepełnosprawną wymagającą opieki innej osoby,
- 4) nie będzie pełniła funkcji członka kadry na tym turnusie.

**§11. Wydatkowana kwota dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych
w 2015 i 2016 roku wyniosła:**

2015 r.	2016 r.
73.464,00 zł.	68.200,00 zł.

Tabela nr 10. Turnusy rehabilitacyjne.

Turnusy rehabilitacyjne	
Osoby ubiegające się o dofinansowanie wraz z opiekunami	185
w tym: opiekunowie	48
wypłacone dofinansowanie osoby dorosłe z opiekunami	57 / 48 351,00 zł
Wypłacone dofinansowanie dzieci z opiekunami	24 / 19 849,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

§ 12. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych:

1. Podmiotami ubiegającymi się o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych mogą być osoby prawne, czyli jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną, a więc na przykład: fundacje, stowarzyszenia, związki sportowe itp., a także jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, czyli na przykład: stowarzyszenia zwykłe, szkoły i domy pomocy społecznej nie prowadzone przez powiat. Z zakresu rozwijania sportu osób niepełnosprawnych środkami z Funduszu można dofinansować:

- 1) uczestnictwo osób niepełnosprawnych w zajęciach sekcji sportowych i rekreacyjnych,
- 2) uczestnictwo osób niepełnosprawnych w imprezach rekreacyjno-sportowych,
- 3) uczestnictwo sportowców niepełnosprawnych w szkoleniu centralnym, zgrupowaniach i konsultacjach,
- 4) uczestnictwo sportowców niepełnosprawnych w igrzyskach paraolimpijskich, mistrzostwach świata i Europy i innych imprezach mistrzowskich rangi międzynarodowej i krajowej,
- 5) realizację poradnictwa i konsultacji medycznych oraz badań lekarskich i diagnostycznych sportowców niepełnosprawnych,
- 6) prowadzenie zajęć sportowych dla osób niepełnosprawnych,
- 7) uczestnictwo osób niepełnosprawnych w letnich i zimowych obozach rekreacyjno-sportowych,
- 8) szkolenie trenerów, instruktorów, fizjoterapeutów, klasyfikatorów i wolontariuszy sportu osób niepełnosprawnych,
- 9) promocję sportu osób niepełnosprawnych,
- 10) zakup sprzętu sportowego.

2. Wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu składa się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osób niepełnosprawnych objętych tym wnioskiem. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60 % kosztów przedsięwzięcia. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu. W 2016 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku otrzymało 3 wnioski na dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki, z których 1 został zrealizowany na kwotę 9.120,00 zł z czego skorzystało 20 osób. W 2016 roku złożono 5 wniosków oczekujących na realizację w 2017 r. z chwilą otrzymania środków w tym zadaniu.

§ 13. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych:

1. O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych definiowanych jako wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania

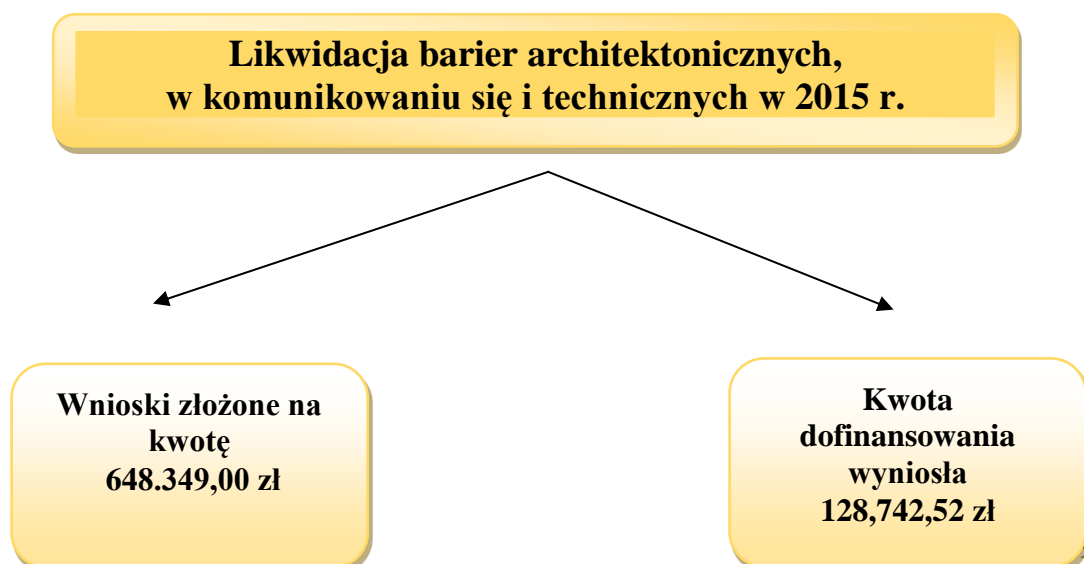
uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym – mogą ubiegać się przede wszystkim ci niepełnosprawni wnioskodawcy, którzy mają trudności w poruszaniu się. Przeprowadzona likwidacja powinna umożliwić lub w znacznym stopniu ułatwić osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Dofinansowaniem nie może być objęte dostosowanie mieszkania nowo budowanego lub będącego w trakcie prac wykończeniowych.

2. Likwidacja barier w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Np. przy dofinansowaniu do zakupu komputera:

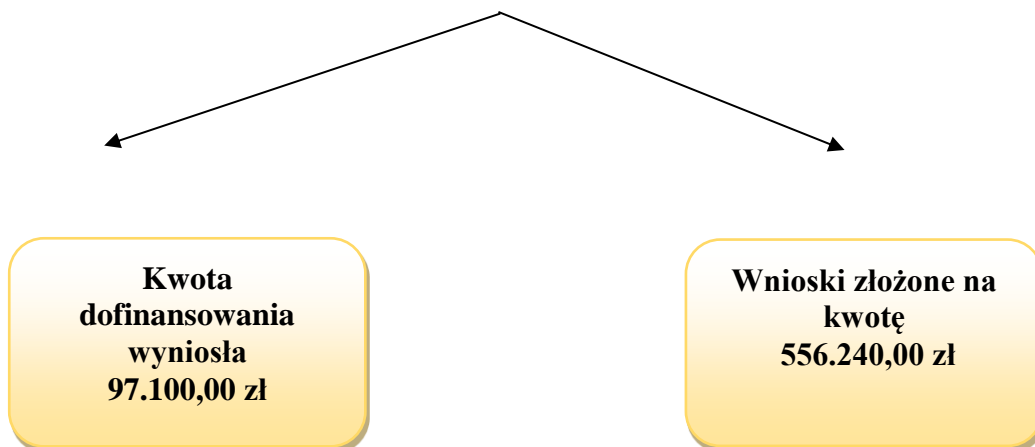
- dla dzieci i młodzieży wymagane jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub nauczania indywidualnego lub opinia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka ze względu na niepełnosprawność oraz dodatkowe wyjaśnienie uzasadniające bariery w komunikowaniu się w związku z niepełnosprawnością dziecka.

- dla dorosłych wymagane jest zaświadczenie lekarza specjalisty rehabilitacji medycznej o potrzebie wspomaganie rehabilitacji leczniczej, społecznej lub zawodowej przy użyciu sprzętu komputerowego oraz dodatkowe wyjaśnienie wnioskodawcy uzasadniające dofinansowanie.

3. Przez likwidację barier technicznych należy rozumieć bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnianie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze funkcjonowanie. Dofinansowanie na wyraźne zalecenie lekarza specjalisty rehabilitacji medycznej oraz dodatkowego wyjaśnienia wnioskodawcy uzasadniającego dofinansowanie.

**Likwidacja barier architektonicznych,
w komunikowaniu się i technicznych w 2016 r.**

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 11. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	
złożone wnioski	86 / 556 240,00 zł
zawarte umowy	17 / 97 195,00 zł
wypłacone dofinansowania	16 / 97 100,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

§ 14. Dofinansowanie do Przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych:

1. Osoba niepełnosprawna może otrzymać wsparcie finansowe ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na zakup przedmiotów ortopedycznych lub środków pomocniczych (np. aparaty słuchowe, cewniki, pieluchomajtki, kule, balkoniki, materace przeciwoodleżynowe, wózki inwalidzkie, aparaty ortopedyczne, protezy, szkła okularowe itp.), zlecone przez lekarza specjalistę.

Tabela nr 12. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Sprzęt rehabilitacyjny	
złożone wnioski	28 / 75 844,00 zł
zawarte umowy(dot. sprzętu rehabilitacyjnego)	25 / 52 777,00 zł
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	
Złożone wnioski	308 / 375 215,00 zł
wypłacone dofinansowania (l. osób i kwota)	282 / 190 758,00 zł

Źródło: opracowanie własne.

Tabela nr 13. Dofinansowania PFRON w 2016 r.

Zestawienie dofinansowania PFRON w 2016 r.			
Lp.	Nazwa przedmiotu	ilość osób	Kwota dofinansowania
1	Aparat słuchowy, wkładka	82	74.463,31
2	Pakiet logopedyczny	1	2 867,20
3	Balkonik	4	1 139,50
4	Buty ortopedyczne	12	2 695,50
5	Cewniki ,worki	4	1 754,28
6	Materac p / odleżynowy	3	1 455,58
7	Okulary, soczewki	6	290,00
8	Orteza	7	4 315,00
9	Pieluchomajtki	139	42 794,50

10	Pionizator	1	2 000,00
11	Podpórka	1	162,00
12	Poduszka p/odleżynowa	4	1 000,00
13	Proteza	11	24 590,00
14	Gorset protetyczny	1	90,00
15	Pończocha kikutowa	1	220,00
16	Kula pachwowa	1	54,00
17	Wózek inwalidzki	8	32 234,00
18	Gorset, kombinezon	1	1 300,00
19	Peruka	1	200,00
20	Łóżko rehabilitacyjne	17	39 576,33
21	Wanna z hydromasażem	1	2 299,50
22	Rower trójkołowy	5	6 774,30
23	Bieżnia	1	1 260,00
Razem	243 535,00		

Źródło: opracowanie własne.

§ 15. Program „Aktywny Samorząd”

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku realizuje również pilotażowy program „Aktywny samorząd” Moduł I, Moduł II oraz pełną sprawozdawczość wraz z promocją i ewaluacją programu. Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane są do uprawnionych osób z niepełnosprawnością. Moduł I w głównej mierze dotyczy likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową funkcjonowania osób z niepełnosprawnością.

2. Obszary wsparcia realizowane w Module I przez PCPR:

1) obszar A (likwidacja bariery transportowej):

a) zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

b) zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B.

2) obszar B (likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym):

a) zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz

oprogramowania,

b) zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.

3) obszar C (likwidacja barier w poruszaniu się):

a) zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

b) zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

c) zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny.

4) obszar D (pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej).

3. Obszar wsparcia realizowany w Module II przez PCPR to pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Tabela nr 14. Szczegółowe zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i ich realizatorzy.

L.p.	Działania w zakresie rehabilitacji społecznej	Realizatorzy
1.	1. Turnusy rehabilitacyjne	PCPR
2.	1. Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych i w komunikowaniu. 2. Zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.	Powiat, Gminy, PCPR, Placówki opieki zdrowotnej, Placówki Oświatowe, Organizacje Pozarządowe, inne obiekty użyteczności publicznej w miarę potrzeb
3.	1. Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.	PCPR, Powiat
4.	1. Sport, kultura, turystyka i rekreacja. 2. Organizowanie imprez sportowo – kulturalnych o charakterze integracyjnym i rekreacyjnym.	PCPR, OSIR, Ośrodki Kultury, Powiat, Gminy, Organizacje Pozarządowe, Placówki Oświatowe, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, inne w miarę potrzeb
5.	1. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, poprzez przeprowadzanie szeregu imprez integracyjnych. 2. Prowadzenie terapii zajęciowej. 3. Promowanie twórczości osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie wystaw, konkursów, pokazów prac. 4. Udział w konkursach i olimpiadach na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym. 5. Realizacja zajęć dogoterapii, hipoterapii i innych zajęć terapeutycznych. 6. Usługi transportowe dla podopiecznych. 7. Realizacja uroczystości i imprez zgodnie z Kalendarzem Imprez. 8. Udział w wycieczkach. 9. Udział w zawodach sportowych na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.	DPS, ŚDS, SOSW, Ośrodki Kultury, POIK, ORIOP Racławice Śląskie, OPS, Placówki Oświatowe

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Zajęcia usprawniające. 11. Udział w imprezach w regionie. 12. Wyrównywanie szans podopiecznych poprzez rehabilitację, zapewnienie dostępu do obiektów usług publicznych. 13. Uczestniczenie w życiu społecznym poprzez współpracę z innymi placówkami. 14. Udział w akcjach organizowanych przez organizacje pozarządowe, PFRON, Opolski Urząd wojewódzki. 15. Podnoszenie standardów pomocy osobom chorym poprzez udział kadry w seminariach, szkoleniach, kursach. 16. Przeprowadzanie treningów funkcjonowania w codziennym życiu, w tym: trening dbałości o wygląd zewnętrzny, trening nauki higieny, trening kulinarny, trening umiejętności praktycznych, trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi. 17. Przeprowadzanie treningów umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: kształtowanie pozytywnych relacji uczestnika z osobami bliskimi, sąsiadami, z innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej w urzędach, w instytucjach kultury. 18. Przeprowadzanie treningów umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych. 19. Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. 20. Pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym uzgadnianie, pilnowanie terminów wizyt u lekarza, pomoc w zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia. 	
--	--	--

	<p>21. Terapia ruchowa, w tym: zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja.</p> <p>22. Inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.</p>	
6.	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	PCPR, OPS, DPS, NFZ, ORIOP Raclawice Śląskie, Placówki opieki zdrowotnej
7.	Utworzenie warsztatu terapii zajęciowej	Organizacje pozarządowe
8.	Usługi medyczne	PCM, Placówki opieki zdrowotnej
9.	Usługi rehabilitacyjne	PCM, ORIOP Raclawice Śląskie, Placówki opieki zdrowotnej , inne w miarę potrzeb
10.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	ŚDS, DPS, SOSW, OPS, ORIOP Raclawice Śląskie, Placówki opieki zdrowotnej
11.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie oraz wydawanie orzeczeń o kształceniu specjalnym z uwagi na różne rodzaje niepełnosprawności. 2. Sporządzanie szczegółowych wskazówek i zaleceń do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi adekwatnie do rodzaju zdiagnozowanej niepełnosprawności. 3. Udział w zespołach wychowawczych oraz w zespołach ds. pomocy psychologiczno - pedagogicznej w sprawie sposobów organizowania pomocy uczniom niepełnosprawnym na terenie szkół i placówek. 4. Przeprowadzanie szkoleń rad pedagogicznych nt. między innymi form i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi oraz o charakterze psychoedukacyjnym, dotyczących różnych rodzajów niepełnosprawności. 5. Sporządzanie informacji po diagnozach psychologicznych i pedagogicznych. 6. Organizowanie szkoleń i prelekcji dla 	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

	<p>rodziców dotyczących funkcjonowania dzieci niepełnosprawnych oraz możliwości wspierania ich rozwoju.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Prowadzenie terapii: psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej. 8. Dostosowywanie warunków badań – m.in. dojazd do domu. 9. Organizowanie zajęć integracyjnych dla uczniów, mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji. 	
12.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dążenie do coraz wyższej jakości i powszechności kształcenia integracyjnego. 2. Stworzenie równych szans edukacyjnych umożliwiających niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży rozwój fizyczny i umysłowy oraz udział w życiu kulturalnym i sportowym. 3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie dostępu do podstawowych usług. 4. Wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz dostępie do edukacji. 5. Udzielanie pomocy w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. 6. Pomoc psychologiczno - pedagogiczna, logopedyczna oraz udzielanie rodzicom wskazówek do pracy w domu. 7. Udzielanie wsparcia rodzicom uczniów niepełnosprawnych, m.in. na temat instytucji pomocowych. 8. Współpraca z instytucjami zewnętrznymi mającymi na celu dobro dziecka. 9. Dostosowywanie warunków do potrzeb osób niepełnosprawnych. 10. Dostosowywanie zajęć do potrzeb i możliwości dzieci niepełnosprawnych. 	Placówki Oświatowe Gmin i Powiatu

	<ol style="list-style-type: none"> 11. Organizowanie zajęć ze specjalistami. 12. Zapewnienie kadry nauczycielskiej wspomagającej w klasach z oddziałami integracyjnymi. 13. Zapewnienie bezpieczeństwa w szkole. 14. Prowadzenie dyżurów nauczycielskich w dni wolne od zajęć dydaktycznych, w celu pomocy rodzicom w opiece nad dzieckiem. 15. Bieżący kontakt z rodzicami na temat funkcjonowania ucznia w szkole i w domu. 16. Angażowanie uczniów niepełnosprawnych w działania oraz uroczystości klasowe, szkolne i przedszkolne. 17. Uczucie akceptacji i tolerancji uczniów pełnosprawnych względem niepełnosprawnych, pomoc koleżeńska. 18. Uwrażliwienie uczniów na obecność i pomoc osobom niepełnosprawnym. 19. Udzielenie pomocy w formie wyprawki szkolnej. 20. Organizacja dodatkowych zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów. 21. Uczestnictwo nauczycieli w zespołach ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz Zespołach Wspierających, które opracowują Kartę Pomocy Psychologiczno – Pedagogicznej oraz IPET. 22. Doradztwo zawodowe prowadzone przez pedagoga szkolnego. 	
13.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Orzekanie o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności 2. Wydawanie kart parkingowych 3. Wydawanie legitymacji osób niepełnosprawnych. 	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
14.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie interwencji kryzysowej i wsparcia osobiście w siedzibie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej. 2. Prowadzenie interwencji kryzysowej 	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

	<p>telefonicznie.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Przeciwdziałanie przemocy poprzez zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową poradnictwa specjalistycznego, miejsc w ośrodkach wsparcia. 4. Pomoc ludziom znajdującym się okresowo w trudnych sytuacjach życiowych, zagrażających ich codziennej egzystencji. 5. Zmniejszanie następstw urazowych zdarzeń poprzez interwencję, właściwą diagnozę wstępną, a później konsekwentnie ustalone wspólnie z klientem środki zaradcze. 6. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego, konsultacje prawne, terapię indywidualną i grupową dla osób w kryzysie i niepełnosprawnych. 7. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób uzależnionych od narkotyków i członków ich rodzin. 8. Poradnictwo i doradztwo indywidualne w formie wywiadów, rozmów oraz prowadzenie terapii indywidualnej - skierowanej na rozwiązywanie konkretnego problemu z zastosowaniem terapii krótkoterminowej. 9. Prowadzenie grup samopomocowych. 10. Prowadzenie działań profilaktycznych poprzez rozwijanie w społeczeństwie wiedzy i umiejętności potrzebnych do radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi oraz w zakresie rozwijania umiejętności potrzebnych do kształtowania prawidłowych stosunków interpersonalnych. 11. Organizowanie systemu wsparcia dla osób z rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej. 12. Opracowywanie i realizacji programów pomocowych dla osób będących w stanie kryzysu. 	
--	---	--

	13. Współpraca z instytucjami podejmującymi działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, patologiom itp.	
15.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyznawanie pomocy finansowej w postaci zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku celowego specjalnego, specjalnego zasiłku dla opiekuna, dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. 2. Praca socjalna mająca na celu przede wszystkim, doprowadzenie do stanu, w którym osoba jest zdolna do samodzielnej egzystencji. Dotyczy to funkcjonowania w warunkach domowych, społecznych i w dziedzinach składających się na całokształt ludzkiego funkcjonowania, usługi opiekuńcze, zaspokajanie podstawowych potrzeb żywnościowych i ubioru. 3. Pomoc psychologiczna, pomoc terapeuty uzależnień. 	OPS
16.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integracja i rehabilitacja osób niewidomych i słabo widzących w stopniu znacznym i umiarkowanym. 2. Objęcie opieką i wsparciem osób, które straciły lub tracą wzrok, nauczenie ich samodzielnego funkcjonowania, w tym wykonywania różnych czynności technikami pozawzrokowymi, szkolenia w tym zakresie. 3. Przeciwdziałanie izolacji i poczuciu osamotnienia wspomnianych osób przez włączenie ich w aktywny nurt życia społeczno-zawodowego. 4. Rozwijanie działalności kulturalnej, turystycznej i sportowej. 5. Pokonywanie barier i poruszanie się z białą laską i bez laski. 6. Zaopatrzenie w sprzęt ułatwiający funkcjonowanie. 7. Likwidację lub ograniczenie barier. 	Polski Związek Niewidomych w Prudniku, organizacje pozarządowe

	8. Umożliwienie korzystania z wszelkich dóbr publicznych oraz przysługujących praw i uprawnień.	
17.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Respektowanie wydzielonych miejsc postojowych dla kierowców posiadających karty parkingowe, w zależności od potrzeb kierowanie wniosków o wyznaczenie dodatkowych miejsc postoju dla posiadaczy kar parkingowych. 2. Działalność profilaktyczno - edukacyjna dla uczestników wszelkiego rodzaju imprez, spotkań, pikników, gdzie w dużej mierze uczestnikami są osoby niepełnosprawne. 3. Propagowanie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym w ruchu drogowym, obowiązkach i przepisach, z których osoby niepełnosprawne są zwolnione. 4. Propagowanie internetowej aplikacji „Moja Komenda” zawierającej dane teleadresowe wszystkich jednostek policji oraz dane dotyczące dzielnicowych poszczególnych rejonów i sposobów kontaktu „Dzielnicowy bliżej nas”. 5. Poruszanie kwestii poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych w trakcie spotkań przeprowadzanych przez funkcjonariuszy w placówkach publicznych. 6. Opiniowanie wystąpień dotyczących zmian w infrastrukturze drogowej pod kątem ograniczenia barier dla osób niepełnosprawnych. 7. Przystosowanie procedur dotyczących obsługi osób niepełnosprawnych w komisariatach. 	Komenda Powiatowa Policji w Prudniku, Komisariat Policji w Głogówku, Straż Miejska
18.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program wyrównywania różnic między regionami: <ol style="list-style-type: none"> a) obszar B – likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia 	Powiat, inne zainteresowane podmioty (obszar E oraz F)

	<p>osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,</p> <p>b) obszar C – tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych,</p> <p>c) obszar D – likwidacja barier transportowych,</p> <p>d) obszar E – dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,</p> <p>e) obszar F – stworzenie warsztatów terapii zajęciowej,</p> <p>f) obszar G – finansowanie zadań ustawowych powiatu dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych</p> <p>2. Stworzenie miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej.</p>	
--	---	--

Źródło: opracowanie własne.

Dział 5. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

§ 16.1. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji. Ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, daje możliwość integracji ze środowiskiem lokalnym. Jest również gwarantem poczucia własnej wartości, samorealizacji i samodzielności materialnej. Bezrobocie dotyka szczególnie osoby niepełnosprawne, które z racji swej niepełnosprawności, często niskich kwalifikacji i braku ofert pracy dostosowanych do rodzaju ograniczeń zdrowotnych, mają nikłe szanse na uzyskanie zatrudnienia. Odrębnym problemem jest pokutujące przekonanie pracodawców, że osoba niepełnosprawna powinna szukać zatrudnienia wyłącznie w zakładach pracy chronionej, niezależnie od rodzaju potencjału osobowościowego, wykształcenia i kwalifikacji. Często podczas rekrutacji pracowników do instytucji otwartych, o odrzuceniu kandydatury osoby niepełnosprawnej decyduje sam fakt posiadania przez nią niesprawności, a nie brak odpowiednich kwalifikacji. Efektem tego stereotypowego myślenia są niskie szanse osób niepełnosprawnych na zatrudnienie na otwartym rynku pracy. Należy więc podejmować działania zmierzające do wyrównywania szans tych osób poprzez aktywizację zawodową oraz zastosowanie działań prowadzących do zmiany postaw i przełamania stereotypów wobec zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

2. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych w powiecie prudnickim wymaga utrzymania sprawdzonych i istniejących już rozwiązań w tym zakresie, oraz rozwoju nowych form podnoszenia kwalifikacji i zatrudnienia dostosowanych do ciągle zmieniającego się rynku pracy. Celem rehabilitacji zawodowej jest ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

3. Zadania powiatu dotyczące pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy, który kieruje formy wsparcia dla wszystkich zainteresowanych i zarejestrowanych. PUP kieruje się przede wszystkim zasadą dostępności i równości usług, co oznacza obowiązek udzielenia wszystkim bezrobotnym pomocy w znalezieniu zatrudnienia bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność (...) w myśl ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017 r. poz. 1065)

Tabela 15. Szczegółowe zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i ich realizatorzy.

L.p.	Działania w zakresie rehabilitacji zawodowej	Realizatorzy
1.	<p>Wykonywanie zadań w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Pomoc w zdobywaniu nowych kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach indywidualnych i grupowych, udzielanie bonów szkoleniowych dla osób do 30 roku życia. 4. Pomoc w zdobywaniu nowych doświadczeń zawodowych poprzez uczestnictwo w stażach, udzielanie bonów stażowych dla osób do 30 roku życia. 5. Pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej poprzez udzielanie dotacji na ten cel. 6. Pomoc w nauce efektywnego poszukiwania pracy poprzez poradnictwo zawodowe i szkolenia „Szukam Pracy”. 7. Udzielanie wsparcia w podejmowaniu edukacji na wyższych poziomach – udzielanie stypendiów na kontynuowanie nauki oraz dofinansowania do studiów podyplomowych. 8. Nawiązywanie współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. 9. Wspieranie mobilności zawodowej poprzez udzielanie bonów na zasiedlenie dla osób do 30 roku życia. <p>Wspieranie pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych. 11. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. 12. Udzielanie wsparcia w postaci refundacji składek ZUS i wynagrodzenia osoby zatrudnionej do 30 roku życia. 13. Pomoc w przeszkalaniu na stanowisku w tworzonym zakładzie pracy. 14. Udzielanie świadczeń aktywizacyjnych pracodawcom zatrudniającym w pełnym wymiarze godzin osoby bezrobotne powracające na rynek pracy. 15. Udzielanie grantów na telepracę dla pracodawcy, który utworzy stanowisko pracy w formie telepracy dla osoby 	Powiatowy Urząd Pracy

	<p>bezrobotnej powracającej na rynek pracy.</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Udzielanie pożyczek na utworzenie nowego stanowiska pracy. 17. Finansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców z Krajowego Funduszu Szkoleniowego. 18. Dofinansowanie zatrudnienia przez okres 12 miesięcy dla osób po 50 roku życia.	
--	--	--

Źródło: opracowanie własne.

Rozdział III. Pomoc społeczna, zasoby powiatu

Dział 1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

§ 17.1. „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości oraz uprawnienia”.

2. Na szczeblu powiatu zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane przez *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie*, a na szczeblu gmin przez *ośrodki pomocy społecznej*. PCPR inicjuje współpracę i koordynuje działania z zakresu pomocy społecznej w skali powiatu z gminnymi ośrodkami pomocy społecznej. Należy jednakże pamiętać o odrębności organizacyjnej i kompetencyjnej obu tych szczebli samorządu terytorialnego, których działalność powinna opierać się tylko na zasadzie współpracy i partnerstwa. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku jako samodzielna jednostka organizacyjna i budżetowa wchodząca w skład powiatowej administracji została powołana do realizacji zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej oraz zadań z zakresu administracji rządowej. Do najważniejszych zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie należy: pomoc społeczna, polityka prorodzinna, wspieranie osób niepełnosprawnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi.

3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej kieruje się głównie zasadą pomocniczości, prowadzi szeroką działalność na rzecz mieszkańców powiatu oraz poprawy warunków ich życia. Starosta przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie sprawuje nadzór nad działalnością rodzinnej opieki zastępczej, jednostek specjalistycznego poradnictwa, ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

4. Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku zwanego dalej „PCPR” szczegółowo określają ustawy: ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

5. Wśród zadań realizowanych przez PCPR należy wymienić:

- 1) Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom zastępczym, pełnoletnim wychowankom tych rodzin oraz placówek, osobom niepełnosprawnym, organizacjom pozarządowym, podmiotom prawnym prowadzącym działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, repatriantom, cudzoziemcom,
- 2) Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz ww. Osób,
- 3) Organizowanie i zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym możliwości wychowywania się we własnej rodzinie naturalnej,
- 4) Umożliwienie osobom niepełnosprawnym korzystania z rehabilitacji społecznej,
- 5) Orzekanie o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności,
- 6) Umieszczanie kierowanych osób, w tym dzieci do placówek opieki całodobowej,
- 7) Udzielanie wsparcia, osobom będącym w sytuacjach kryzysowych, szczególnie osobom doświadczającym przemocy,
- 8) Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach zgłaszającym się klientom,
- 9) Opracowywanie i realizacja programów z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pieczy zastępczej, pomocy osobom niepełnosprawnym,
- 10) Prowadzenie stałej współpracy z instytucjami pomocy społecznej, sądami i innymi podmiotami działającymi w zakresie wsparcia rodziny.
- 11) Organizowanie i przyznawanie pomocy dla uchodźców oraz tworzenie programów integracyjnych
- 12) Realizacja zadań dotyczących ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców, umieszczonych przez sąd w zakładzie opiekuńczo – leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno – opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

§ 18. Piecza zastępcza

1. Jednym z zadań realizowanych przez tut. Centrum jest organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci. W Powiecie Prudnickim funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, rodzinny dom dziecka.

2. Starosta Prudnicki wyznaczył Powiatowe Centrum Pomocy w Prudniku jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 93/2011 z dnia 28 listopada

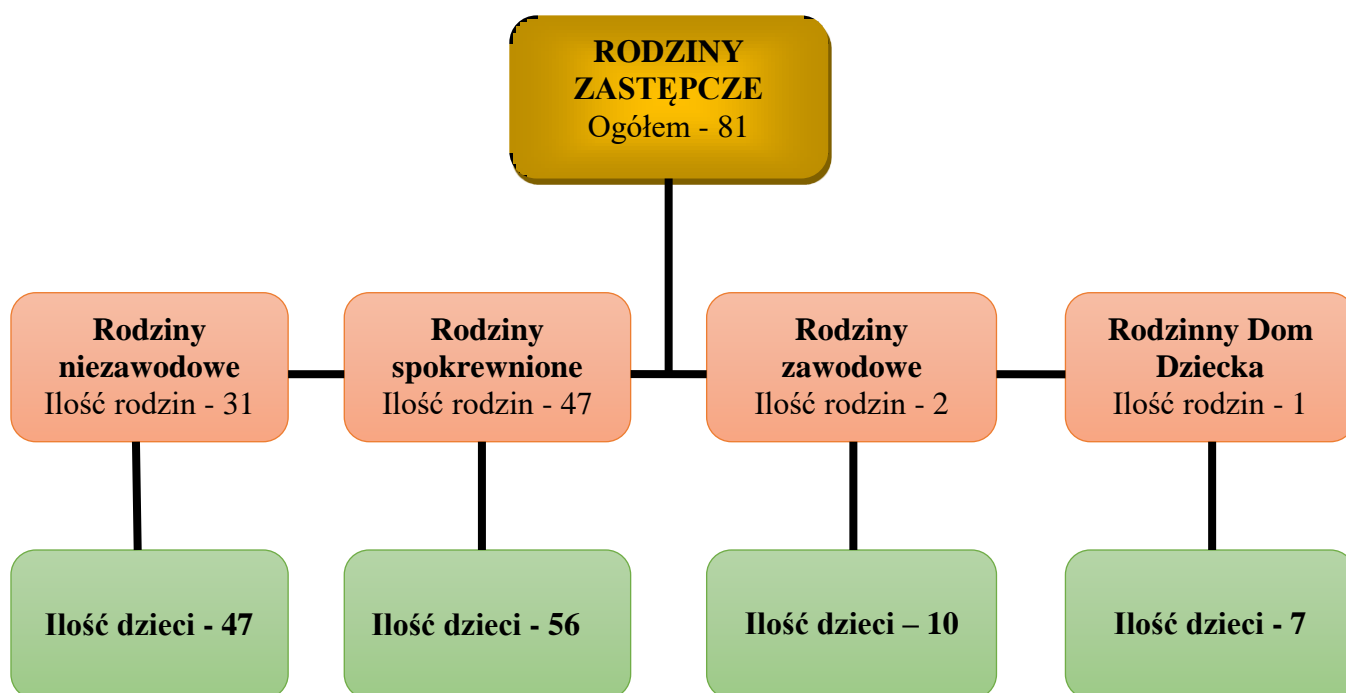
2011r.

3. Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Wykres nr 5. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu prudnickiego (stan na dzień 30.06.2017 r.)

Źródło: opracowanie własne.

4. Na terenie powiatu prudnickiego w okresie od stycznia 2017 roku funkcjonuje 81 rodzin zastępczych, mające łącznie pod opieką 120 dzieci, w tym 32 rodziny funkcjonują na terenie wiejskim. W zdecydowanej większości dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych pochodzą z rodzin, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczono im prawa rodzicielskie, rzadziej są to sieroty lub sieroty zupełne.

§ 19. Placówka opiekuńczo – wychowawcza w Głogówku.

1. Dom Dziecka w Głogówku jest jedyną placówką opiekuńczo - wychowawczą na terenie Powiatu Prudnickiego, przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży pozbawionych trwale lub okresowo opieki ze strony rodziny własnej. Placówka ta posiada miejsca dla 28 wychowanków.

2. Statut Domu Dziecka oprócz przepisów ogólnych definiuje również cele i zadania Domu Dziecka, zasady organizacji zarządzania Domem Dziecka oraz zasady prowadzenia gospodarki finansowej. Szczegółową organizację funkcjonowania Domu Dziecka określa Regulamin Organizacyjny. Regulamin ustala: typ placówki, zasady działania, organizację

i zadania Domu Dziecka, kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce, zasady korzystania z pracy wolontariuszy, zasady organizacji tryb kwalifikowania i kierowania dzieci do placówki, obowiązujący standard wychowania i opieki, prawa i obowiązki wychowanków placówki oraz standardy usług opiekuńczo -wychowawczych świadczonych w placówce.

3. W 2016 roku do placówki przyjęto 8 wychowanków (troje – 17 lat, dwoje – 16 lat, dwoje – 15 lat, jeden – 12 lat). W 2016 roku wychowankami domu było łącznie 36 osób, wszyscy mieli uregulowaną sytuację prawną. Większość rodziców miała ograniczoną władzę rodzicielską. Dla trojga wychowanków sądy wyznaczyły opiekunów prawnych,

w związku z pozbawieniem praw rodzicielskich rodziców biologicznych. Wszyscy troje zostali zgłoszeni do Ośrodka Adopcyjnego, jednak procedur nie uruchomiono z uwagi na wiek dzieci i ich brak zgody na adopcję. W ciągu 2016 roku czworo wychowanków powróciło do rodzin biologicznych a usamodzielniało się 8 wychowanków.

4. Najczęściej napotymane problemy przy opiece nad dziećmi przebywającymi w placówce:

- 1) duże opóźnienie szkolne, niepowodzenia szkolne,
- 2) wysoki poziom zdemoralizowania, ponadto część kierowanych do placówki dzieci ma już zasądzony Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy,
- 3) odległość od miejsca zamieszkania, co utrudnia kontakt i współpracę z rodziną,
- 4) część wychowanków trafiając do placówki, ma już za sobą doświadczenia ze środkami psychoaktywnymi,
- 5) braki w dokumentacji dzieci w momencie przyjęcia do placówki (np. dotyczące istotnych problemów zdrowotnych, wychowawczych),
- 6) wychowankowie trafiający do placówki po 17 roku życia trudniej poddają się działaniom wychowawczym, nie zależy im na poprawie własnej sytuacji, a placówkę traktują jako tymczasowe miejsce pobytu, do momentu osiągnięcia pełnoletności.

Dział 2. Ośrodki Pomocy Społecznej

§ 21.1. Działania podejmowane przez ośrodki pomocy społecznej na terenie naszego powiatu mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, lecz także usuwanie przyczyn tkwiących w sferze

psychicznej i społecznej. Kierunki rozwoju pomocy społecznej zorientowane powinny być na rozszerzanie i pogłębianie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą, ale również z instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Tabela nr 16. Wykaz jednostek pomocy społecznej na terenie Powiatu Prudnickiego

Wykaz jednostek pomocy społecznej na terenie Powiatu Prudnickiego	
Lp.	Nazwa jednostki
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Prudniku
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubrzy
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogówku
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej

Źródło: Opracowanie własne

2. Występująca wielość problemów w rodzinach o pogarszającym się statusie społecznym podopiecznych powoduje, że oprócz wsparcia materialnego do zadań pomocy należy również wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu ich problemów poprzez rozwój różnego rodzaju usług dla różnych świadczeniobiorców, poradnictwo specjalistyczne, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

3. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do objęcia pomocą przez ośrodki pomocy społecznej są: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Z pomocy korzystają również osoby z trudnościami w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Powodem przyznania pomocy bywa także alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność, sieroctwo i narkomania.

Tabela nr 17. Wykaz instytucji i placówek świadczących pomoc rodzinie na terenie Powiatu Prudnickiego

Wykaz instytucji i placówek świadczących pomoc rodzinie na terenie Powiatu Prudnickiego			
Lp.	Instytucje i placówki	Adres	Rodzaj pomocy
Pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu			
1.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Urząd Miejski 48-200 Prudnik ul. Kościuszki 3 tel. 77 4066254 lub 77 4066200	- udzielanie informacji odnośnie instytucji pomocowych, - motywowanie osób do podjęcia leczenia, - kierowanie na badania przez biegłych, - kierowanie wniosków do sądu rejonowego w celu ustalenia stopnia uzależnienia oraz określenia sposobu terapii;
2.	Sąd Rejonowy w Prudniku	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 5-7 tel. 77 4360606	- kierowanie na leczenie odwykowe
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48-210 Biała ul. Rynek 10 tel. 77 4388533 lub 77	-prowadzenie rozmów informacyjnych, - motywowanie do zmiany wzoru picia, - motywowanie do uczestniczenia w spotkaniach w punkcie konsultacyjnym lub do podjęcia terapii w poradni odwykowej, - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48-250 Głogówek ul. Rynek 1 tel. 77 4069920 lub 77 4069900	- motywowanie do skorzystania z terapii, porad psychologa lub innej formy pomocy, - kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego;
5.	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ośrodek Pomocy Społecznej 48-231 Lubrza ul. Wolności 73 tel. 77 4074679 e-mail: ops@lubrza.opole.pl	- udzielanie pomocy i porad dotyczących problemów alkoholowych, - motywowanie do podjęcia leczenia szpitalnego lub ambulatoryjnego, - wnioskowanie do sądu rodzinnego celem ustalenia stopnia uzależnienia oraz określenia sposobu terapii;
6.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym	48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4373785	- udzielanie konsultacji w sprawach uzależnienia od alkoholu, - rozmowy indywidualne z psychologiem dot. spraw związanych z alkoholizmem, - motywowanie do podjęcia leczenia ambulatoryjnego lub szpitalnego, - organizowanie wyjazdów na ogólnopolskie

			spotkania trzeźwościowe, - spotkania grupy AA - udostępnienie fachowej literatury, czasopism i broszur;
7.	Poradnia Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364725	- profesjonalna pomoc;
8.	Parafia Św. Michała Archaniola	48-200 Prudnik Plac Farny 2 tel. 77 4362878	- spotkania i spotkania otwarte grupy AA „ALFA”;
9.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-200 Prudnik ul. Jagiellońska 3 tel. 77 4067038	- współpraca w ramach zakładania i prowadzenia „Niebieskich Kart”;
10.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel./fax 77 4387140	- poradnictwo, - wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej;
11.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4373568, 77	- udzielanie informacji w sprawach uzależnienia od alkoholu i kierowanie do odpowiednich instytucji zajmujących się pomaganiem, - wskazanie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w środowisku lokalnym w przypadkach występowania alkoholizmu w rodzinie, - realizacja procedury „Niebieskich Kart” dotyczącej udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie;
12.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-231 Lubrza ul. Wolności 73 tel. 77 4074675, 77 4074679 e-mail: ops@lubrza.opole.pl	- poradnictwo, udzielanie pomocy materialnej;
13.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55a tel. 77 4364700	- udzielanie informacji w sprawach uzależnienia od alkoholu i kierowanie do odpowiednich instytucji zajmujących się pomaganiem, - wskazanie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w środowisku lokalnym w przypadkach występowania alkoholizmu w rodzinie, - realizacja procedury „Niebieskich Kart” dotyczącej udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie;
Pomoc dla dorosłych członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu			
1.	Obsługa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 3 tel. 77 4066254 lub 77 4066200 e-mail: um@prudnik.pl	- udzielanie informacji dot. instytucji pomocowych, - motywowanie osób do podjęcia leczenia, - współpraca w realizacji gminnych programów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania

			problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie;
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48-210 Biała ul. Rynek 10 tel. 77 4388533 lub 77 4388531	- prowadzenie rozmów informacyjnych, - prowadzenie rozmów motywujących do korzystania z usług psychologa, punktu konsultacyjnego, grup samopomocowych lub do podjęcia terapii dla osób współzależnych;
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48-250 Głogówek ul. Rynek 1 tel. 77 4069920 lub 77 4069900	- motywowanie do skorzystania z porad psychologa, terapii lub innej formy pomocy, - kierowanie do sąd wniosków o wszczęcie postępowania w przedmiocie leczenia odwykowego;
4.	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Ośrodek Pomocy Społecznej 48-231 Lubrza ul. Wolności 73 tel. 77 4074679 e-mail: ops@lubrza.opole.pl	- udzielanie pomocy i porad dotyczących problemów alkoholowych, - motywowanie do podjęcia leczenia ambulatoryjnego lub szpitalnego, - wnioskowanie do sądu rodzinnego celem ustalenia stopnia uzależnienia oraz określenia sposobu terapii;
5.	Punkt Konsultacyjny	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel. 77 4387345	- udzielanie konsultacji, - informowanie o formach pomocy, - kierowanie do odpowiednich jednostek lecznictwa odwykowego, - udostępnianie fachowej literatury, broszur i ulotek;
6.	Konsultacje Psychologiczne	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel. 77 4387345	- pomoc psychologiczna w sytuacjach kryzysowych;
7.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym	48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4373785	- udzielanie konsultacji w sprawach uzależnienia od alkoholu, - rozmowy indywidualne z psychologiem dot. spraw związanych z uzależnieniem od alkoholu, - motywowanie do podjęcia leczenia w poradni odwykowej lub w ośrodku stacjonarnym, - organizowanie wyjazdów na ogólnopolskie spotkania trzeźwościowe, - spotkania grupy AA /czwartek: godz. 17.00/, - udostępnienie fachowej literatury, czasopism i broszur;
8.	Grupa Al-Anon	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel. 77 4387345	- spotkania grupy Al-Anon (grupa wsparcia dla osób żyjących w najbliższym otoczeniu osób uzależnionych);
9.	Poradnia Uzależnień i Współzależnienia od Alkoholu	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364725	- poradnictwo oraz psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób współzależnych oraz dorosłych dzieci alkoholików – grupa DDA

10.	Parafia Św. Michała Archaniola	48-200 Prudnik Plac Farny 2 tel. 77 4362878 Dom Katolicki – sala nr 17	- spotkania i spotkania otwartej grupy AA „ALFA”;
11.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55a tel. 77 4364700	- udzielanie informacji w sprawach uzależnienia od alkoholu i kierowanie do odpowiednich instytucji zajmujących się pomaganiem, - wskazanie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w środowisku lokalnym w przypadkach występowania alkoholizmu w rodzinie, - konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od substancji odurzających;
Pomoc dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym			
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel./fax 77 4363862 e-mail: poradniaprudnik@o2.pl	-pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży uczącej się oraz ich rodziców i opiekunów prawnych;
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Prudniku	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55a tel. 77 4364700	- pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i młodzieży uczącej się oraz ich rodziców i opiekunów prawnych, - prowadzenie konsultacji dla DDA
3.	Świetlice środowiskowe (Gmina Prudnik)	Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Prudniku ul. Młyńska 1 48-200 Prudnik Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Prudniku ul. Wyszynskiego 1a, 48-200 Prudnik Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Prudniku ul. Dąbrowskiego 26 48-200 Prudnik Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Parafii Michała Archaniola w Prudniku Dom Katolicki Pl. Farny, 48-200 Prudnik Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Szkole Podstawowej nr 2 w Prudniku ul. Plac Zamkowy, 48-200 Prudnik Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Szkole Podstawowej nr 1 w Prudniku ul. Podgórna 2, 48-200 Prudnik Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Wiejskim Domu Kultury w Łące Prudnickiej	Zadaniem świetlicy jest wspieranie rodziny, w procesie przygotowywania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, poprzez objęcie ich działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi, edukacyjnymi i profilaktycznymi. Główne zadania: -pomoc w nauce -organizacja czasu wolnego przez prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych -działania mające na celu rozwój zainteresowań podopiecznych - zapewnienie opieki

		<p>Łąka Prudnicka ul. Nad Złotym Potokiem 68, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo - wychowawcza przy Zespole Szkolno Przedszkolnym w Szybowicach Szybowice 48, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo wychowawcza przy Wiejskim Domu Kultury w Wierzbcu Wierzbiec 5, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo – wychowawcza przy Wiejskim Domu Kultury w Czyżowicach Czyżowice 54, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo – wychowawcza przy Wiejskim Domu Kultury w Mieszkowicach Mieszkowice 145, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo – wychowawcza przy Wiejskim Domu Kultury w Piorunkowicach Piorunkowice 53, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo – wychowawcza przy Wiejskim Domu Kultury w Rudziczce Rudziczka 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo – wychowawcza przy Publicznym Stowarzyszeniowym Przedszkolu w Niemysłowicach Niemysłowice 66, 48-200 Prudnik</p> <p>Świetlica opiekuńczo – wychowawcza przy Zespole Szkolno Przedszkolnym w Moszczance Moszczanka 166a, 48-200 Prudnik</p> <p>Placówka wsparcia dziennego w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym ul. Dąbrowskiego 26, 48-200 Prudnik</p>	
4.	Świetlice środowiskowe gmina Biała	<p>Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Gminnym Centrum Kultury w Białej ul. Prudnicka 35 48-210 Biała</p> <p>Filie:</p> <p>- „Promyczek” w Białej 48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel. 77 4387345</p> <p>- w Laskowcu Laskowiec 10, 48-210 Biała</p> <p>- w Kolnowicach Kolnowice 76 , 48-210 Biała</p> <p>- w Chrzelicach Chrzelice 93, 48-220 Łącznik</p> <p>- w Nowej Wsi Nowa Wieś 51B, 48-210 Biała</p> <p>- w Prężynie</p>	

		<p>Prężyna 70A, 48-210 Biała</p> <p>- w Grabinie</p> <p>Grabina 62, 48-210 Biała</p> <p>- w Śmiczu</p> <p>Śmicz 60B, 48-210 Biała</p> <p>- w Radostyni</p> <p>Radostynia 12A, 48-210 Biała</p> <p>- w Solcu</p> <p>Solec 36, 48-210 Biała</p> <p>- w Ligocie Bialskiej</p> <p>Ligota Bialska 60, 48-210 Biała</p> <p>- w Łączniku</p> <p>Łącznik ul. Świerczewskiego 79</p> <p>- w Olbrachcicach</p> <p>Olbrachcice</p>	
5.	Świetlice środowiskowe gmina Głogówek	<p>Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Głogówku</p> <p>ul. Batorego 8, 48-250 Głogówek tel. 77 4373785</p>	
Pomoc dla osób z problemem narkotykowym			
1.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	<p>48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364700</p>	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do podjęcia leczenia – poradnia uliczna, - załatwianie miejsc na detoksach i w ośrodkach, - kontrola abstynencji, - motywowanie do utrzymywania abstynencji, - motywowanie do zmiany zachowań ryzykownych, - poradnictwo dla absolwentów ośrodków – możliwość uruchomienia grupy wsparcia, - świadczenie usług konsultacyjnych dla osób zażywających narkotyki, - zajęcia z elementami socjoterapii dla młodzieży eksperymentującej z narkotykami;
2.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym	<p>48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4373785</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo dla osób uzależnionych od narkotyków i członków ich rodzin, - udostępnienie literatury, czasopism i broszur;
3.	Stowarzyszenie S.A.P.R.A.	<p>48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55a tel. 77 4364700</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo dla osób używających narkotyki /nie uzależnionych/, - poradnictwo dla osób uzależnionych
4.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	<p>48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel./fax 77 4363862 e-mail: poradniaprudnik@op.pl</p>	<ul style="list-style-type: none"> - profilaktyka, - pomoc psychologiczna;

Pomoc dla członków rodzin osób z problemem narkotykowym

1.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364700	<ul style="list-style-type: none"> - interwencja kryzysowa wobec osób uzależnionych, - grupa wsparcia dla członków rodzin osób uzależnionych, - świadczenie usług konsultacyjnych dla członków rodzin zażywających narkotyki;
----	---	--	--

Pomoc dla dorosłych osób doświadczających przemocy w rodzinie

1.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	; 48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364700	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualna pomoc psychologiczna, - grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, - konsultacje prawne, - wizyty domowe u rodzin objętych programem „Niebieska Karta” – motywowanie do korzystania z pomocy, - porady dla rodzin objętych programem „Niebieska Karta” w ramach procedury udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie 								
2.	Komenda Powiatowa Policji	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">Komenda Powiatowa Policji</td> <td>48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341803</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Rewir Dzielnicowych w Prudniku</td> <td>48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341840</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Komisariat Policji w Głogówku</td> <td>48-250 Głogówek ul. Dworcowa 22B tel. 77 4069997</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Posterunek Policji w Białej</td> <td>48-210 Biała ul. Prudnicka 29A tel. 77 4387160</td> </tr> </table>	Komenda Powiatowa Policji	48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341803	Rewir Dzielnicowych w Prudniku	48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341840	Komisariat Policji w Głogówku	48-250 Głogówek ul. Dworcowa 22B tel. 77 4069997	Posterunek Policji w Białej	48-210 Biała ul. Prudnicka 29A tel. 77 4387160	<ul style="list-style-type: none"> - informowanie osób o przysługujących im prawach oraz istniejących możliwościach pomocy, - odizolowanie osoby stosującej przemoc od ofiary przemocy, - realizacja procedury „Niebieskiej Karty” dotyczącej pomagania osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, - kontakty policjanta dzielnicowego z rodziną uwikłaną w przemoc domową, - udział funkcjonariusza Policji w pracach zespołów interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
Komenda Powiatowa Policji	48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341803										
Rewir Dzielnicowych w Prudniku	48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341840										
Komisariat Policji w Głogówku	48-250 Głogówek ul. Dworcowa 22B tel. 77 4069997										
Posterunek Policji w Białej	48-210 Biała ul. Prudnicka 29A tel. 77 4387160										
3.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym	48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4373785	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo psychologiczne; 								
4.	Punkt Konsultacyjny	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel. 77 4387345	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie konsultacji, - informowanie o formach pomocy, - udostępnianie fachowej literatury, broszur i ulotek, - kierowanie do odpowiednich jednostek leczenia odwykowego, - rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, 								

			a co za tym idzie udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach powstrzymania przemocy;
5.	Sąd Rejonowy w Prudniku	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 5 tel. 77 4380600	- rozpoznanie sytuacji w jakiej jest osoba doświadczająca przemocy, - wszczęcie sprawy sądowej /przesłuchanie świadków, zapoznanie z dowodami/ i wydanie wyroku, - rozpoznanie wniosku o skierowanie na leczenie odwykowe sprawcy przemocy;
6.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-200 Prudnik ul. Jagiellońska 3 tel. 77 4067038	- współpraca w ramach zakładania i prowadzenia „Niebieskich Kart”;
7.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4380040, 77 4373568	- udzielenie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji zajmujących się problemem przemocy, - wskazanie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w środowisku lokalnym w przypadku występowania alkoholizmu w rodzinie, - prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” dotyczącej udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie;
8.	Ośrodek Pomocy Społecznej	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel./fax 77 4387140	- prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” dotyczącej udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie - udzielanie pomocy, poradnictwo, - wskazywanie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy;
9.	Zespół Interdyscyplinarny w Białej	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel./fax 77 4387140	- prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” dotyczącej udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, - udzielanie informacji i wskazanie możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy;
10.	Konsultacje Psychologiczne	48-210 Biała ul. Prudnicka 29 tel. 77 4387140	- konsultacje dla osób doznających przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej czy seksualnej;
11.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	48-231 Lubrza ul. Wolności 73 tel. 77 4074675, 77 4074679	- prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” dotyczącej udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, - udzielanie informacji i wskazanie możliwości specjalistycznej pomocy;

Pomoc dla dzieci doświadczających przemocy w rodzinie			
1.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364700	- udzielanie indywidualnej pomocy psychologicznej;
2.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym	48-250 Głogówek ul. Batorego 8 tel. 77 4373785	- pomoc psychologiczna;
3.	Komenda Powiatowa Policji	<p>Komenda Powiatowa Policji 48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341803</p> <p>Rewir Dzielnicowych w Prudniku 48-200 Prudnik ul. Skowrońskiego 39 tel. 77 4341840</p> <p>Komisariat Policji w Głogówku 48-250 Głogówek ul. Dworcowa 22B tel. 77 4069997</p> <p>Posterunek Policji w Białej 48-210 Biała ul. Prudnicka 29A tel. 77 4387160</p>	<p>- przyjęcie wniosku o ściganie od przedstawiciela ustawowego lub osoby pod stałą opieką której pozostaje nieletni (pokrzywdzony),</p> <p>- wystąpienie do sądu o ustanowienie kuratora dla nieletniego, gdy opiekun ustawowy jest sprawcą,</p> <p>- udział funkcjonariusza Policji w pracach zespołów interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;</p>
4.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel./fax 77 4363862 e-mail: poradniaprudnik@op.pl	<p>- pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży uczącej się oraz dla ich rodziców i opiekunów prawnych,</p> <p>- profilaktyka w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy,</p> <p>- realizacja programu „Zero tolerancji dla przemocy w szkole”,</p> <p>- pomoc w sytuacji kryzysowej dla rodziny i szkoły,</p> <p>- realizacja szkoleń „Spójrz inaczej na agresję”,</p> <p>- realizacja zajęć wychowawczych w placówkach oświatowych,</p> <p>- realizacja spotkań dla rodziców na tematy związane z wychowaniem,</p> <p>- szkolenia i edukacja rad pedagogicznych oraz samorządów uczniowskich;</p>
Oferta dotycząca sprawców przemocy w rodzinie			

1.	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej	48-200 Prudnik ul. Kościuszki 55A tel. 77 4364700	- udzielanie indywidualnej pomocy psychologicznej dla sprawców;
Pomoc dla osób doświadczających lub zagrożonych wykluczeniem społecznym			
1.	Powiatowy Urząd Pracy	48-200 Prudnik ul. Jagiellońska 21 tel. 77 4369999, 77 4362304 fax 77 4369988 e-mail: pup@pup-prudnik.pl	
Wykaz innych instytucji i placówek świadczących pomoc na terenie Powiatu Prudnickiego			
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy	48-200 Prudnik ul. Parkowa 6	Pomoc przeznaczona dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.
2.	Dom Pomocy Społecznej	Dom Pomocy Społecznej w Prudniku 48-200 Prudnik, ul. Młyńska 11	Placówka świadcząca usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności.
		Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej ul. Zwycięstwa 34, 48-250 Raclawice Śląskie	
		Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety 48-210 Grabina	
3.	Placówki „Caritas”	Stacja opieki „CARITAS” 48-210 Biała, ul. Stare Miasto 24 Tel./fax: 77/ 438 71 68	Jedna z największych organizacji charytatywnych w Polsce i na świecie. Nadzór nad nią pełni Konferencja Episkopatu Polski. Caritas pomaga wszystkim, którzy potrzebują pomocy i wsparcia. Udziela pomocy doraźnej i długofalowej, materialnej i finansowej osobom bezrobotnym, bezdomnym, chorym, starszym, dzieciom z rodzin ubogich a także imigrantom i uchodźcom. Caritas udziela również pomocy humanitarnej ofiarom wojen, kataklizmów i nieszczęść naturalnych poza granicami Polski.
		Stacja opieki „CARITAS”, 48-250 Głogówek, al. Lipowa 5A Tel. 77/ 887 91 61 Fax 77/ 887 91 60	
		Świetlica i klub Seniora „CARITAS”, Świetlica przy par. p.w. św. Michała Archanioła 48-200 Prudnik, Pl. Farny 2 Tel.: 77/ 436 28 78	
4.	Placówka Opiekuńczo-wychowawcza w Głogówku	ul. 1 Maja 21 48-250 Głogówek	Zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej.
5.	Placówki Opiekuńczo-wychowawcze	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy 48-200 Prudnik ul. Młyńska 1, tel./fax (77) 436-35-30	Wspomaga rozwój dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi To instytucja, w której kształci i wychowuje się dzieci z różnymi zaburzeniami, upośledzeniami, które nie mogą uczęszczać do szkoły normalnej lub nie mogą sprostać wymogom tej szkoły.

		Specjalny Ośrodek Szkolno-wychowawczy 48-250 Głogówek ul. Stefana Batorego 2, tel. (77) 437-29-29	wspomaga rozwój dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi To instytucja, w której kształci i wychowuje się dzieci z różnymi zaburzeniami, upośledzeniami, które nie mogą uczęszczać do szkoły normalnej lub nie mogą sprostać wymogom tej szkoły. -udzielanie informacji odnośnie instytucji pomocowych -motywowanie osób do podjęcia leczenia -kierowanie na badania przez biegłych -kierowanie wniosków do sądu rejonowego w celu ustalenia stopnia uzależnienia i określenia sposobu terapii
--	--	--	---

Zródło: Opracowanie własne.

Dział 3. Domy Pomocy Społecznej

§ 22.1. Głównym powodem podejmowania decyzji przez osoby starsze, chore i niepełnosprawne o umieszczenie ich w domu pomocy społecznej jest niepełnosprawność oraz brak systematycznej pomocy ze strony rodziny oraz warunki mieszkaniowe, które nie umożliwiają takiej organizacji życia, by móc pozostawać w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Art. 19 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930), nakłada na powiat obowiązek prowadzenia i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. W razie niemożliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę, osoba wymagająca całodobowej opieki może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Istotnym elementem postępowania zmierzającego do umieszczenia konkretnej osoby w domu pomocy społecznej jest uzyskanie na to zgody osoby potrzebującej pomocy lub jej przedstawiciela ustawowego.

2. Na terenie Powiatu Prudnickiego funkcjonują trzy Domy Pomocy Społecznej.

1) Dom Pomocy Społecznej w Prudniku - organem prowadzącym Dom Pomocy

Społecznej w Prudniku jest Zarząd Powiatu. Przeznaczony jest dla kobiet i mężczyzn i posiada łącznie 78 miejsc. Mieszkańcy DPS w Prudniku pochodzą z gmin: Prudnik, Kędzierzyn-Koźle, Lubrza, Biała, Brzeg, Nysa, Opole, Bierawa, Głuchołazy, Łubniany. Rehabilitacja w DPS w Prudniku odbywa się w trybie stacjonarnym dziennym. Oznacza to, że mieszkańcy, którzy mają zleconą rehabilitację usprawniani są przez fizjoterapeutę na zasadzie wizyt, najczęściej w pokojach lub na sali gimnastycznej. Ponadto mieszkańcy mają możliwość korzystania z fizjoterapii w gabinecie fizjoterapeuty. W ramach zajęć

aktywizacji mieszkańców organizowane są zajęcia z zakresu terapii zajęciowej, jak również udział w uroczystościach kulturalno-oświatowych, imprezach integracyjnych i wycieczkach poza teren ośrodka. W ramach terapii zajęciowej w placówce dominujące formy terapii to: arteterapia, biblioterapia, filmoterapia, ergoterapia, ludoterapia, zajęcia kulinarne. Działa również sekcja modlitewna, mieszkańcy w każdą sobotę w kaplicy uczestniczą we Mszy św. i nabożeństwach. Szeroko rozwinięta jest też integracja ze środowiskiem lokalnym i nie tylko, DPS współpracuje również z instytucjami i organizacjami tj.: Uniwersytet Trzeciego Wieku w Prudniku, Prudnickie Szkoły i Przedszkola, Dom Kultury w Łące Prudnickiej. W ramach integracji ze społeczeństwem mieszkańcy biorą czynny udział w wyjazdach integracyjnych i w zabawach tanecznych z mieszkańcami zaprzyjaźnionych ośrodków tj. DPS w Raclawicach Śląskich i DPS w Korfantowie. W ramach aktywizacji mieszkańców została szeroko rozwinięta współpraca z Domem Pomocy Społecznej w Jeseniku z Czech, z którym realizowane są projekty unijne.

2) Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Grabinie –

Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Grabinie prowadzony jest przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety i obejmuje opiekę o charakterze stacjonarnym dla 50 kobiet, w tym z 40 miejscami dla osób w podeszłym wieku i 10 dla przewlekle i somatycznie chorych. Mieszkańcy pochodzą z następujących gmin: Strzeleczki, Krapkowice, Głogówek, Głubczyce, Nysa, Prudnik, Korfantów, Biała, Dabrowa, Łubniany, Opole, Polanica Zdrój. Zadania statutowe DPS w Grabinie polegają na zapewnieniu mieszkańcom całodobowej opieki oraz zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb bytowych, zdrowotnych, społecznych oraz religijnych. Mieszkańcy DPS są w wieku 47-100 lat. Rehabilitacja i aktywizacja podopiecznych realizowana jest poprzez zatrudnienie dwóch rehabilitantów – fizjoterapeutów w wymiarze 1.5 etatu, którzy prowadzą rehabilitację ogólnousprawniającą. Zatrudnieni są również: pracownik terapii zajęciowej i pracownik kulturalno-oświatowy, którzy prowadzą zajęcia terapeutyczne oraz organizują wyjazdy, spotkania okolicznościowe poza terenem placówki.

3) Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Raclawicach Śląskich – organem

prowadzącym Dom Pomocy Społecznej Raclawicach Śląskich jest Zarząd Powiatu. Przeznaczony jest dla 62 osób przewlekle psychicznie chorych, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego. Ośrodek zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające. Organizacja pracy w Ośrodku,

zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Ośrodek w swojej działalności uwzględnia stopień psychicznej sprawności mieszkańców. Umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Mieszkańcy pochodzą z wielu gmin: Korfantów, Wołczyn, Opole, Nysa, Gogolin, Krapkowiec, Głubczyce, Grodków, Turawa, Bierawa, Skarbimierz, Kędzierzyn-Koźle, Głogówek, Namysłów, Ozimek, Ruda Śląska, Olesno, Niemodlin, Dębica, Kluczbork, Głuchołazy, Prudnik, Jemielnica, Brzeg, Rychtal, Byczyna, Dąbrowa, Lewin Brzeski, Branice, Łubniane, Otmuchów. Obecnie jest 9 osób na liście oczekujących na umieszczenie. Ośrodek uwzględniając stan zdrowia mieszkańców umożliwia im udział w różnych formach terapii, m.in.: w arteterapii (rysunek, zdobnictwo, wydzieranki, malarstwo, muzykoterapia, plastykoterapia), biblioterapii, ergoterapii (dziewiarstwo, hafciarstwo, krawiectwo, kaletnictwo, metaloplastyka, stolarstwo, ogrodnictwo, wikliniarstwo) socjoterapii (ludoterapia, zabawoterapia, terapia ruchem, trening umiejętności społecznych, rekreacja) . Zajęcia odbywają się codziennie i są prowadzone przez terapeutę zajęciowego oraz pracownika kulturalno-oświatowego. Mieszkańcy uroczystości odchodzą święta okazjonalne i religijne, uczestniczą w życiu społeczności lokalnej i ponadlokalnej oraz uroczystościach organizowanych poza Domem przez inne instytucje. Dla podtrzymania sprawności fizycznej mieszkańców oraz na zlecenie lekarza prowadzone są przez terapeutów ds. sportu i rekreacji zajęcia z zakresu rehabilitacji ruchowej. Zajęcia odbywają się codziennie w pomieszczeniach przeznaczonych do rehabilitacji, w pokojach mieszkalnych oraz na zewnątrz.

W Ośrodku prowadzone są również zajęcia przez zatrudnionego psychologa, obejmujące w swym zakresie m.in. poradnictwo psychologiczne, wsparcie emocjonalne, zajęcia psychoprophylaktyczne, badania psychologiczne, Zajęcia te są w formie oddziaływań indywidualnych i grupowych.

3. PCPR w Prudniku prowadzi nadzór nad funkcjonowaniem domów pomocy społecznej w powiecie oraz sporządza obowiązujące sprawozdania statystyczne, niezbędne dla GUS i potrzeb Wojewody. Od 2004 r. zadanie kierowania do domów pomocy społecznej oraz naliczania odpłatności przekazano gminom, powiaty mają zadanie prowadzenia tychże domów oraz umieszczania w nich mieszkańców. Od wejścia w życie niniejszych zmian przepisów w każdym z domów przebywają mieszkańcy umieszczeni zarówno według starych jak i nowych zasad. Mieszkańcy domów objęci są odpowiedzialnością

opieką terapeutyczną i medyczną, rehabilitacją oraz usługami opiekuńczo-pielęgniacyjnymi.

Dział 4. Organizacje pozarządowe

§ 23.1. Ważną i istotną rolę w sferze pomocy społecznej powinna odgrywać aktywność lokalna przejawiająca się w istnieniu i działalności organizacji pozarządowych jak: organizacje społeczne, Kościół Katolicki i inne Kościoły, związki wyznaniowe, fundacje, stowarzyszenia, osoby fizyczne i prawne (stan w tym zakresie przedstawia poniższa tabela). Należy budować sieć współpracy nie tylko z instytucjami działającymi w sferze pomocy rodzinie i dziecku ale również z organizacjami pozarządowymi.

2. Na terenie powiatu prudnickiego, na koniec lipca 2017 r. zarejestrowanych było 169 organizacji pozarządowych. Działają one w różnych sferach życia społecznego: przewycięzaniu trudnych sytuacji życiowych, ochronie zdrowia, ochronie praw, nauki, kultury, ekologii, sportu, turystyki, wypoczynku, bezpieczeństwa publicznego, kulturze i sztuce, edukacji, pomocy społecznej i wsparciu potrzebującym, pomocy rodzinie, rozwoju oraz wielu innych dziedzinach.

Tabela nr 18. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Prudnickiego. (stan na 24.07.2017 r.)

Organizacje pozarządowe
1. Ochotnicza Straż Pożarna w Łące Prudnickiej
2. Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza Recsuel; Prudnik
3. Społeczny Komitet Budowy Pomnika Jana Pawła II w Prudniku
4. Stowarzyszenie Piast Kołodziej w Prudniku
5. Stowarzyszenie Miłośników Wsi Moszczanka w Moszczance
6. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Muzycznej w Prudniku
7. Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznego Gimnazjum Nr 2 w Prudniku
8. Stowarzyszenie Promowania Nauki przy I Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Prudniku.
9. Opolskie Towarzystwo Motocyklowe OTM w Prudniku
10. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Rudziczka Cudowna Grota

11. Stowarzyszenie Team111 Enduro Prudnik w Prudniku
12. Towarzystwo Historyczne Ziemi Prudnickiej
13. Stowarzyszenie Ogrodowe im. Marii Konopnickiej; Prudnik
14. Stowarzyszenie Czas Dla Rodziny Oddział w Prudniku
15. Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rudziczce
16. Przyjaciele Zespołu Szkół w Prudniku 4 Plus 2
17. Stowarzyszenie Rodzin I Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych Ziemi Prudnickiej w Prudniku
18. Prudnickie Stowarzyszenie Archeologiczne
19. Prudnickie Towarzystwo Kultury
20. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Sudetów Wschodnich; Prudnik
21. Stowarzyszenie Krótkofalowców Euroregionu Pradziad
22. Stowarzyszenie Przedsiębiorców Rycerze Biznesu; Prudnik
23. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "Razem" w Prudniku
24. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi w Prudniku "Nasza Trójka"
25. Stowarzyszenie Sportowe Tigers Prudnik
26. Stowarzyszenie "Kultury i Edukacji Romów"; Prudnik
27. Prudnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku
28. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Szybowice - Szybowskiak
29. Stowarzyszenie Aktywnej Pomocy Rodzinie "Alternatywa" - S.A.P.R.A. , Prudnik
30. Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola nr 6 w Prudniku
31. Związek Emerytów i Rencistów Pożarnictwa rp koło nr 9 w woj. Opolskim
32. Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Koło Powiatowe w Prudniku
33. Stowarzyszenie Akropolis; Łąka Prudnicka
34. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły "Otwarte Okno"; Moszczanka
35. Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznego Gimnazjum nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego W Prudniku - "Przyjazna Jedynka"
36. Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznego Przedszkola nr 1 w Prudniku
37. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Niemysłowice - "Bukowy Las"
38. Stowarzyszenie Romów w Prudniku
39. Stowarzyszenie ambasador w Prudniku
40. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych koło nr 6 w Prudniku
41. Stowarzyszenie Rozwoju Dorzecza Osobłogi, Prudnik
42. Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Łąka Prudnicka "Złoty Potok" Łąka Prudnicka
43. Stowarzyszenie Kobiet Pomocna Dłoń; Prudnik

44. "Ja i Ty" Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Społeczeństwa w Prudniku
45. Oddział Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Bractw Optymalnych im. Prof. Włodzimierza Sedlaka; Prudnik
46. Prudnickie Stowarzyszenie Tenisowe
47. Klub Motocykli Starych i Ciężkich "Independent Association" w Prudniku
48. Miejski Klub Sportowy Pogoń Prudnik
49. Ludowy Klub Jeździecki "Dżokej" w Prudniku
50. Gminne Zrzeszenie "Ludowe Zespoły Sportowe" w Lubrzy
51. Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe; Prudnik
52. Klub Sportowy "Obuwnik"; Prudnik
53. Ludowy Klub Jeździecki "Olimp" Prudnik
54. Klub Sportowy "Pogoń" w Prudniku
55. Ludowy Klub Sportowy "Zarzewie" w Prudniku
56. Opolski Okręgowy Związek Łuczniczy w Prudniku
57. Opolski Okręgowy Związek Karate WKF; Prudnik
58. Prudnicki Klub Brydżowy w Prudniku
59. Stowarzyszenie Piłki Nożnej Ziemi Prudnickiej
60. Ziemia Prudnicka
61. Przyszłość Ziemi Prudnickiej i Regionu
62. Komitet na Rzecz Budowy Obwodnicy Głogówka
63. Ziemia Prudnicka - Nasza Przyszłość
64. Opolskie Stowarzyszenie Kultury Hip-Hop; Prudnik
65. Stowarzyszenie Miłośników Przyrody Terenowi Prudnik
66. Miłośnicy Air Soft-u; Prudnik
67. Stowarzyszenie "Niezależna Prawica"; Prudnik
68. Stowarzyszenie Inicjatyw na Rzecz Środowiska; Głogówek
69. Stowarzyszenie Zwycię "Diana"; Prudnik
70. Stowarzyszenie Zwycię "Towarzystwo Motocyklowe"; Prudnik
71. Stowarzyszenie Zwycię "Wirtualny Prudnik"
72. Stowarzyszenie Zwycię Rodzin Aktywnych Sportowo "Luzak Sport"; Prudnik
73. Samorząd Mieszkańców Wojskowej Agencji Mieszkaniowej w Prudniku
74. Stowarzyszenie Prudniczanie
75. Stowarzyszenie Centrum Jujutsu-Aikijujutsu "Kobudo Kenkyukai"; Chrzelice
76. Gminne Zrzeszenie "Ludowe Zespoły Sportowe" w Białej
77. Gminne Zrzeszenie "Ludowe Zespoły Sportowe" w Głogówku
78. Klub Sportowy "Fortuna" Głogówek

79. Klub Sportowy "Ottokar" w Głogówku
80. Ludowy Klub Sportowy "Raclawia" Raclawice Śląskie
81. Stowarzyszenie Odnowa Wsi Gostomia
82. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych Miasta I Gminy Biała
83. Bialskie Towarzystwo Kulturalno-Oświatowe w Białej
84. Gminne Stowarzyszenie Partnerskie "Pax Silesia" w Białej
85. Związek Doradztwa Rolniczego w Białej
86. Centrum Promocji i Rozwoju Gminy Lubrza
87. Bialska Orkiestra Dęta w Białej
88. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Łącznik
89. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Prężyna
90. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Wilków
91. Stowarzyszenie Odnowa Wsi Chrzelice
92. Stowarzyszenie Przyjaciół Śmicza W Śmiczu
93. Zrzeszenie Producentów Rolnych Trzody Chlewnej Wsi Grabina
94. Stowarzyszenie Odnowa Wsi Rostkowice
95. Stowarzyszenie Sportowe "Akademia Piłkarska Biała"
96. Stowarzyszenie św. Jakuba apostoła w Lubrzy
97. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły w Dytmarowie
98. Stowarzyszenie "Pracownia Opolska"; Chrzelice
99. Stowarzyszenie św. Jana Chrzciciela w Solcu
100. Stowarzyszenie Odnowa Wsi Pogórze
101. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Solec
102. Stowarzyszenie Odnowa Wsi Ligota Bialska
103. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Krzyżkowice
104. Stowarzyszenie Odnowa Wsi Olbrachcice
105. Stowarzyszenie Przyjaciół i Osób Niepełnosprawnych "Za Głosem Serca"; Głogówek
106. "Bractwo Motocyklowe Głogówek"
107. Stowarzyszenie Miłośników Kolei Raclawice Śląskie
108. Stowarzyszenie Bractwo Sorontar; Głogówek
109. Stowarzyszenie Raclawicka Orkiestra Dęta
110. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Wierzch
111. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Biedzychowice
112. Stowarzyszenie Absolwentów Zespołu Szkół w Głogówku
113. Koło Stowarzyszenia Emerytów I Rencistów Sw Rp nr. 7 w Głogówku
114. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Gminy Głogówek

115. "Głogóweckie Towarzystwo Tenisowe" w Głogówku
116. Stowarzyszenie Wspierające Współpracę Partnerstwa Miast "Wspólnota" w Głogówku
117. "Towarzystwo Miłośników Głogówka" w Głogówku
118. "Głogóweckie Towarzystwo Gospodarcze"
119. Ochotnicza Straż Pożarna w Białej
120. Ochotnicza Straż Pożarna w Prężynie
121. Ochotnicza Straż Pożarna w Józefowie
122. Ochotnicza Straż Pożarna w Rostkowicach
123. Ochotnicza Straż Pożarna w Gostomii
124. Ochotnicza Straż Pożarna w Nowej Wsi Nowa Wieś Prudnicka
125. Ochotnicza Straż Pożarna w Śmiczu
126. Ochotnicza Straż w Grabinie
127. Ochotnicza Straż Pożarna w Wilkowie
128. Ochotnicza Straż Pożarna w Ligocie Bialskiej
129. Ochotnicza Straż Pożarna w Ogierniczu
130. Ochotnicza Straż Pożarna w Pogórze
131. Ochotnicza Straż Pożarna w Łączniku
132. Ochotnicza Straż Pożarna w Chrzelicach
133. Ochotnicza Straż Pożarna w Olbrachcicach
134. Ochotnicza Straż Pożarna w Górze Prudnickiej
135. Ochotnicza Straż Pożarna w Lubrzy
136. Ochotnicza Straż Pożarna w Dytmarowie
137. Ochotnicza Straż Pożarna w Trzebinie
138. Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Browińcu
139. Ochotnicza Straż Pożarna w Prężynce
140. Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzbcu
141. Ochotnicza Straż Pożarna w Mieszkowicach
142. Ochotnicza Straż Pożarna w Moszczance
143. Ochotnicza Straż Pożarna w Piorunkowicach
144. Ochotnicza Straż Pożarna w Szybowicach
145. Ochotnicza Straż Pożarna w Rudziczce
146. Ochotnicza Straż Pożarna w Czyżowicach
147. Ochotnicza Straż Pożarna w Głogówku
148. Ochotnicza Straż Pożarna w Mionowie
149. Ochotnicza Straż Pożarna w Mochowie

150. Ochotnicza Straż Pożarna w Raclawicach Śląskich
151. Ochotnicza Straż Pożarna w Twardawie
152. Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzchu
153. Ochotnicza Straż Pożarna w Kierpniu
154. Ochotnicza Straż Pożarna w Rzepcach
155. Ochotnicza Straż Pożarna w Biedrzychowicach
156. Ochotnicza Straż Pożarna w Kazimierzu
157. Ochotnicza Straż Pożarna w Szonowie
158. Ochotnicza Straż Pożarna w Dzierżysławicach
159. Ochotnicza Straż Pożarna w Starych Kotkowicach
160. Ochotnicza Straż Pożarna w Wróblinie
161. Ochotnicza Straż Pożarna w Zwiastowicach
162. Stowarzyszenie o Charakterze Strzeleckim i kolekcjonerskim "Para Bellum"
163. Stowarzyszenie Miłośników Motocykli Głogówek "Za Głosem Serca"
164. Towarzystwo Artystyczne "UKA" Imienia Czesława Wołłejki
165. Koło Grabina Związku Górnośląskiego
166. Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza
w Prudniku
167. Stowarzyszenie Odnowy Wsi Kazimierz
168. Bractwo strzeleckie w Głogówku
169. Katolickie Stowarzyszenie "Civitas Christiana"; Prudnik

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IV. Edukacja

§ 24.1. Zadania związane z edukacją i wychowaniem w powiecie prudnickim realizuje sieć placówek oświatowych. Zgodnie z podziałem kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, za organizację przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów odpowiadają samorządy gminne, natomiast za szkolnictwo ponadgimnazjalne powiat.

2. Większość placówek edukacyjnych zlokalizowanych jest w mieście Prudnik, największym mieście powiatu. Pozostałe gminy również oferują swoim mieszkańcom dostęp do edukacji – na poziomie przedszkola, szkoły podstawowej i gimnazjum. Szkoły ponadgimnazjalne zlokalizowane są nie tylko w Prudniku, ale także w Głogówku.

3. Realizując swoje zadania powiat prudnicki prowadzi następujące placówki:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Głogówku;
- 2) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Prudniku;
- 3) Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Prudniku;
- 4) Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Prudniku;
- 5) Zespół Szkół Rolniczych w Prudniku;
- 6) Zespół Szkół w Głogówku.

4. Pozytywnym aspektem szkolnictwa ponadgimnazjalnego na terenie powiatu jest szeroka oferta kształcenia w technikach oraz szkołach branżowych. Technika na terenie powiatu cieszą się dużym zainteresowaniem, a oferowane przez nie kierunki dają szansę zdobycia ciekawego zawodu, nie zamykając przy tym drogi na studia wyższe. Powiat prudnicki zapewnia szeroki dostęp do edukacji od poziomu przedszkola po szkoły ponadgimnazjalne. W odniesieniu do szkolnictwa ponadgimnazjalnego konieczne jest prowadzenie bieżących analiz dotyczących zapotrzebowania na określone zawody oraz dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. Wskazane jest utrzymanie szkół branżowych i techników, dzięki którym absolwenci uzyskują konkretny zawód.

Tabela nr 19. Placówki edukacyjne powiatu prudnickiego wraz z kierunkami kształcenia.

Placówka	Adres	Kierunki kształcenia
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Głogówku	ul. Batorego 2 48-250 Głogówek	Szkoła Przynosząca do Pracy (3 letnia).
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Prudniku	ul. Młyńska 1 48-200 Prudnik	Trzyletnia Szkoła Specjalna Przynosząca do Pracy.
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Prudniku	ul. Gimnazjalna 2 48-200 Prudnik	I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza, profile: matematyczno-fizyczny; społeczno-prawny; biznesowo-menedżerski; biologiczno-chemiczny; humanistyczno-pedagogiczny.
		Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w systemie zaocznym, profil: ogólny.
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Prudniku	ul. Podgórna 5 48-200 Prudnik	Technikum nr 1, kierunki kształcenia: technik informatyk, technik mechanik, technik systemów i urządzeń energetyki odnawialnej, technik usług fryzjerskich, technik teleinformatyk, technik logistyki.
		Branżowa Szkoła I stopnia, kierunki kształcenia: mechanik–monter maszyn i urządzeń, krawiec, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, operator obrabiarek skrawających, sprzedawca, tapicer, szwacz, cukiernik, piekarz, murarz, elektryk, drukarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych.
Zespół Szkół Rolniczych w Prudniku	Kościuszki 76, 48-200 Prudnik	II Liceum Ogólnokształcące, profile: mundurowa, sportowa.
		Technikum nr 2, profile: technik agrobiznesu, technik architektury krajobrazu z elementami fotografii, technik ekonomista specjalność rachunkowość budżetowa, technik hodowca koni, technik hotelarstwa, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technik obsługi turystycznej, technik rolnik, technik turystyki wiejskiej, technik technologii żywności, technik weterynarii, technik żywienia i usług gastronomicznych.
		Branżowa Szkoła I stopnia nr 2, kierunki: kucharz, wędliniarz, rolnik, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych.
		Szkoła policealna dla młodzieży i dorosłych nr 2, kierunki: technik agrobiznesu, technik ekonomista specjalność rachunkowość budżetowa, technik obsługi turystycznej, technik rachunkowości, technik weterynarii.
Zespół Szkół w Głogówku	ul. Powstańców 34 48-250 Głogówek	Liceum Ogólnokształcące: profile: humanistyczny, politechniczno-przyrodniczy, mundurowo-ratunkowy.
		Technikum, kierunki: technik budownictwa, technik informatyk, technik logistyki, technik renowacji elementów architektury.
		Szkoła branżowa I stopnia, kierunki: sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, murarz, tynkarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
		Szkoła branżowa I stopnia, klasy wielozawodowe: fotograf, sprzedawca, lakiernik, kowal, ogrodnik, kucharz małej gastronomii, koszykarz, plecionkarz, posadzkarz, malarz, tapeciarz, pszczelarz, kominiarz, modelarz odlewniczy, monter kadłubów okrętowych, rybak śródlądowy, betoniarz, zbrojarz, blacharz, monter nawierzchni kolejowej, kowal, monter systemów rurociągowych, monter budownictwa wodnego, operator urządzeń przemysłu ceramicznego, operator urządzeń, przemysłu chemicznego,

		mechanik maszyn i urządzeń drogowych, operator maszyn leśnych, fryzjer, zdun, dekarz, mechanik monter maszyn i urządzeń, mechanik operator maszyn i urządzeń rolniczych, monter instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim, monter sieci komunalnych, cukiernik, monter instalacji gazowych, górnik eksploatacji podziemnej, górnik odkrywkowej eksploatacji złóż, introligator, rolnik, kamieniarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, cieśla, drukarz, stolarz, elektryk, monter konstrukcji budowlanych, blacharz samochodowy, mechanik pojazdów samochodowych, monter mechatronik, mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych, monter instrumentów muzycznych, mechanik precyzyjny, optyk mechanik, zegarmistrz, krawiec, kuśnierz, tapicer, piekarz, elektromechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik, monter elektronik, obuwnik, kaletnik, garbarz skór, monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, monter instalacji gazowych, rzeźnik, wędliniarz, złotnik, jubiler, operator obrabiarek skrawających, ślusarz, operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, rękodzielnik wyrobów włókienniczych, górnik eksploatacji otworowej, operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej, operator maszyn i urządzeń metalurgicznych, operator maszyn i urządzeń odlewniczych, operator urządzeń przemysłu szklarskiego, operator maszyn w przemyśle włókienniczym.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne

§ 25. Istotną jednostką działającą w obszarze oświaty jest funkcjonująca w Prudniku Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Świadczy ona usługi w zakresie: doradztwa, profilaktyki, diagnozy i terapii psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej dla mieszkańców powiatu prudnickiego.

Tabela nr 20. Wykaz placówek oświatowych w poszczególnych gminach Powiatu Prudnickiego (stan na 3.07.2017 r.)

Placówki oświatowe		
Gmina	Nazwa	Oddziały
Gmina Prudnik	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1 w Prudniku ul. Podgórna 9 48-200 Prudnik	- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bohaterów Westerplatte - Publiczne Przedszkole nr 6 z oddziałami żłobkowymi
	Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 2 w Prudniku ul. Szkolna 12 48-200 Prudnik	- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Powstańców Śląskich - Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy ul. Mickiewicza 5 -Publiczne Przedszkole nr 4 ul. Mickiewicza 9

	Zespół Szkół w Prudniku ul. Dąbrowskiego 2 48-200 Prudnik	- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej ul. Dąbrowskiego 2 - Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II ul. Dąbrowskiego 2 - Publiczne Przedszkole nr 3 ul. Piastowska 69 - Publiczne Przedszkole nr 7 ul. Ogrodowa 1 z oddziałami żłobkowymi
	Publiczne Gimnazjum nr 1. Im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego ul. Armii Krajowej 1 48- 200 Prudnik	
	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Moszczance Moszczanka 166 a 48-200 Prudnik	- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Haliny Semenowicz w Moszczance - Publiczne Przedszkole w Moszczance
	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Rudziczce Rudziczka 266 a 48-200 Prudnik	- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Dzieci w Rudziczce - Publiczne Przedszkole w Rudziczce z oddziałami zamiejscowymi w Czyżowicach i Mieszkowicach
	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Szybowicach Szybowice 72 48-200 Prudnik	- Publiczna Szkoła Podstawowa um. Orłat Lwowskich w Szybowicach - Publiczne Przedszkole w Szybowicach
Gmina Głogówek	Szkoła Podstawowa nr 1 w Głogówku ul. Jana Pawła II 1 48-250 Głogówek	- oddział przedszkolny przy szkole
	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Henryka Sienkiewicza w Głogówku ul. Sobieskiego 6, 48-250 Głogówek	
	Szkoła Podstawowa w Biedrzychowicach Biedrzychowice 110 48-250 Głogówek	
	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Szonowie Szonów 46 48-250 Głogówek	- oddział przedszkolny w Szonowie
	Szkoła Podstawowa w Twardawie z oddziałem przedszkolnym ul. Kozielska 6	

	48-250 Twardawa	
	Zespół Szkół w Raławicach Śląskich ul. Zwycięstwa 23 48-250 Głogówek	- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Raławicach Śląskich ul. Zwycięstwa 23 - Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II w Raławicach Śląskich ul. Zwycięstwa 23
	Publiczne Gimnazjum nr 1 im. Króla Jana Kazimierza w Głogówku ul. Kościuszki 10 48-200 Głogówek	
	Publiczne Przedszkole nr 4 w Głogówku ul. Powstańców 16 48-250 Głogówek	- oddział zamiejscowy w Kierpieniu; Kierpień 47; - oddział zamiejscowy na Oraczach ul. Głębzycka 47
	Publiczne Przedszkole nr 3 w Głogówku ul. Korfantego 4 48-250 Głogówek	- oddział zamiejscowy w Biedrzychowicach; Biedrzychowice 165 - oddział zamiejscowy we Wróblinie; Wróblin 62
	Publiczne Przedszkole w Raławicach Śląskich ul. Kościelna 3 48-250 Głogówek	- oddział zamiejscowy w Zawadzie; Zawada 15 - oddział zamiejscowy w Wierzchu; Wierzch 2
Gmina Lubrza	Zespół Publicznych Szkół w Lubrzy ul. Szkolna 22 48-231 Lubrza	- Szkoła Podstawowa w Lubrzy -Publiczne Gimnazjum w Lubrzy
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Dytmarowie Dytmarów 1A 48-231 Lubrza	
	Gminne Przedszkole Publiczne w Lubrzy ul. Wolności 54 48-231 Lubrza	- oddział zamiejscowy w Dytmatowie; Dytmarów 39 - oddział zamiejscowy w Trzebinie - oddział zamiejscowy w Nowym Browíncu; Nowy Browiniec 86
Gmina Biała	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Białej Ul. Tysiąclecia 16	- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jarosława Iwaszkiewicza w Białej Filie z klasami I-III w Gostomii, Radostyni, Śmiczu -Przedszkole w Białej z oddziałami zamiejscowymi w Prężynie, Solcu,

		Gostomii, Śmiczu i Ligocie Białskiej
	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Łączniku ul. Fabryczna 4a	-Publiczna Szkoła Podstawowa im. Filipa Roboty w Łączniku, filia z klasami I-III w Pogórze - Publiczne przedszkole z oddziałami zamiejscowymi w Brzeźnicy, Chrzelicach, Pogórze -Publiczne Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łączniku
	Publiczne Gimnazjum w Białej	
	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Grabinie	-Oddział Przedszkolny w Grabinie

Źródło: Opracowanie własne

§ 26.1. W związku z reformą systemu oświaty od 1 września 2017 r. rozpocznie się w Polsce zmiana struktury szkolnictwa. W myśl założeń reformy oznacza to, że powróci system 8-letniej szkoły podstawowej, 4-letniego liceum, 5-letniego technikum, 3-letnia szkoła branżowa I stopnia, 2-letnia szkoła branżowa II stopnia. Wtedy obecni szóstoklasiści, zamiast w 1 klasie gimnazjum, będą kontynuować naukę w 7 klasie szkoły podstawowej, by w 2019 r. wybrać zreformowane czteroletnie liceum lub pięcioletnie technikum. 1 września 2017 r. to także termin powstania szkoły branżowej I stopnia. „Branżówki“ powstaną w miejsce zasadniczych szkół zawodowych. Wprowadzenie branżowej szkoły II stopnia rozpocznie się od roku szkolnego 2020/21. Nauka ma trwać 5 lat (3+2) w związku z czym, po tym czasie uczniowie będą mieli możliwość przystąpienia do egzaminu maturalnego.

2. Według zapisów uchwały XXXIX/614/2017 Rady Miejskiej w Prudniku, od 1 września 2017 r. wszyscy uczniowie klas VI w Gminie Prudnik, będą kontynuować edukację w dotychczasowej szkole, wszystkie szkoły podstawowe zachowują swoje obwody, a ich granice nie ulegają zmianom, natomiast Publiczne Gimnazjum nr 1 i 2 zakończą swoją działalność 30 sierpnia 2019 r.

3. W gminie Głogówek od 1.09.2017 r. Zespół Szkół w Raclawicach Śląskich przestaje funkcjonować wraz z Gimnazjum, a Publiczna Szkoła Podstawowa zostaje przekształcona w ośmioklasową Szkołę Podstawową, do której zostaną włączone II i III klasy gimnazjum.

4. W gminie Lubrza powstanie ośmioklasowa Szkoła Podstawowa z oddziałami klas II i III gimnazjum. Obwód Szkoły pozostanie bez zmian do zakończenia nauki przez uczniów klas II i III gimnazjum. Od 01.09.2019 r. w Lubrzy będzie funkcjonowała

ośmioklasowa Szkoła Podstawowa z następującym obwodem: Lubrza, Dobroszewice, Prężynka, Jasiona, Olszynka, Słoków, Laskowice, Nowy Browiniec.

5. Organ prowadzący Niepubliczną Szkołę Podstawową w Dytmarowie wystąpił z wnioskiem o przekształcenie Szkoły w placówkę ośmioklasową i zmianę wpisu w ewidencji placówek oświatowych. W związku z powyższym od 01.09.2017 r. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Dytmarowie będzie placówką z klasami I-VII, a od 01.09.2018 r. będzie pełną ośmioklasową szkołą. Szkoła ma nadany odwód, do którego należą miejscowości: Dytmarów, Krzyżkowice, Skrzypiec i Trzebina.

6. Sieć publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Biała zostanie przekształcona w ośmioklasową szkołę. Z racji tego, że Publiczne Gimnazjum w Białej mieści się w tym samym budynku co szkoła podstawowa, nastąpi stopniowe wygaszanie gimnazjum, a uczniowie pozostaną w tym budynku, zajmując pomieszczenia dotychczasowego gimnazjum do zakończenia nauki w szkole podstawowej.

7. Gimnazjum w Łączniku będzie funkcjonować do 2019 roku, następnie po wygaszeniu gimnazjum w budynku szkoły prowadzona będzie edukacja dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej.

Rozdział V. Ochrona Zdrowia

§ 26.1. Umieszczenie zdrowia wysoko w hierarchii wartości człowieka oraz przypisywanie mu wartości społecznej powoduje, iż staje się ono obiektem zainteresowania nie tylko pacjentów, ale i państwa. Jak określono w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, dobry stan zdrowia społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego, stąd zdrowie publiczne jest przedmiotem aktywnej polityki społecznej państwa. Ustawowe zadania powiatu dotyczące promocji i ochrony zdrowia (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym) obejmują: profilaktykę zdrowia, zapobieganie chorobom, urazom i zatruciom, promocję zdrowia, edukację zdrowotną i realizację prozdrowotnej polityki społecznej oraz leczenie chorób i rehabilitację.

2. Szczegółowy zakres kompetencji powiatu w obszarze ochrony zdrowia określają jednak inne ustawy, odnoszące się m.in. do takich zagadnień, jak przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii, zwalczanie zagrożeń epidemiologicznych, zapewnienie dostępu do opieki ambulatoryjnej.

3. Zadania powiatu w zakresie ochrony zdrowia można podzielić na:

1) wynikające z pełnienia funkcji podmiotu tworzącego dla:

- a) samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej
- b) spółek kapitałowych dotyczące pełnienia funkcji właścicielskich,

2) pozostałe zadania.

4. Najważniejszą placówką opieki zdrowotnej, działającą na terenie powiatu prudnickiego jest Prudnickie Centrum Medyczne S.A. w Prudniku (ul. Szpitalna 14), którego działalność obejmuje:

- 1) Szpital Powiatowy w Prudniku z oddziałami: wewnętrznym, ginekologiczno - położniczym, chirurgicznym, pediatrycznym oraz pododdziałem noworodków, blokiem operacyjnym i Działem Farmacji Szpitalnej,
- 2) Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Głogówku, podopieczni Zakładu pochodzą z powiatu prudnickiego i kędzierzyńsko-kozielskiego, średnia wieku podopiecznych to 77 lat. Lista osób oczekujących ma przyjęcie do zakładu to 44 osoby (stan na dzień 18.08.2017 r.).
- 3) Ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w poradniach: chirurgii ogólnej, chorób wewnętrznych, dermatologicznej, endokrynologicznej, kardiologicznej, neonatolo-

- gicznej, neurologicznej, onkologicznej, ortopedii i traumatologii ruchu, preluksacyjnej, proktologicznej, zdrowia psychicznego, uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu;
- 4) Ratownictwo medyczne: dwa zespoły podstawowe (w tym jeden stacjonujący w Głogówku) oraz jeden specjalistyczny – podwykonawstwo.
- 5) Pracownie diagnostyczne: tomografii komputerowej, ultrasonografii, EKG i Badań Wysiłkowych, Endoskopii, RTG, mammograficznej - brak kontraktu NFZ.

5. Poza tym powiat prudnicki jest podmiotem tworzącym Zespół Opieki Zdrowotnej w Białej z siedzibą w Szpitalu w Białej, przy ulicy Moniuszki 8. W ramach szpitala działalność prowadzą Oddział Wewnętrzny, Pododdział Kardiologiczny Niewydolności Serca, Poradnia Profilaktyki i Promocji Zdrowia, pracownie: Rentgenodiagnostyki, Ultrasonografii, Endoskopii, Elektrokardiografii, Dział Farmacji Szpitalnej i Izba Przyjęć.

§ 27. Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podstawową opieką zdrowotną (POZ) są świadczenia profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii, udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W 2015 r. w powiecie prudnickim udzielonych zostało ponad 343 tys. porad przez placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Tabela nr 21. Wykaz placówek służby zdrowia w Powiecie Prudnickim (stan na 08.08.2017 r.)

PLACÓWKI SŁUŻBY ZDROWIA		
Lp.	Nazwa	Adres
ZAKŁADY OPIEKI LECZNICZEJ		
1.	Zakład Opieki Leczniczej PCM S.A.	ul. Konopnickiej 2, Głogówek, Tel. 77 4373369/77 4373293
2.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Młyńska 11, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4362858
3.	Dom im. św. Jana Bożego o. Bonifratrów	ul. Piastowska 6, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4362605
4.	Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej	ul. Zwycięstwa 34, Raclawice Śl., Tel. 77 4376503
5.	Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety	Grabina, Nr 72, Tel. 77 4376005, 77 4376048
6.	Stacja Opieki Caritas – Poradnia Opieki Paliatywnej i Zespół Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas Diecezji Opolskiej	ul. Harcerska 1, 48-231 Lubrza, Tel. 77 4376234
7.	Stacja Opieki Caritas – Poradnia Opieki Paliatywnej i Zespół Domowej Opieki	ul. Batorego 8, 48-250 Głogówek, Tel. 77 4373097

	Hospicyjnej Caritas Diecezji Opolskiej	
8.	Stacja Opieki Caritas – pielęgniarska opieka długoterminowa	ul. Prudnicka 29, 48-210 Biała, Tel. 77 4387168
NIEPUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ		
9.	Prudnickie Centrum Medyczne S.A. Spółka Akcyjna - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Prudniku	ul. Szpitalna 14, 48-200 Prudnik. Tel. 77 4067890 /77 4067872 <u>Poradnie Specjalistyczne:</u> Chirurgii Ogólnej ul. Piastowska 64, Tel. 77 4067844 Urazowo-Ortopedyczna ul. Piastowska 64, Tel. 774067844 Preluksacyjna ul. Piastowska 64, Tel. 77 4067844 Proktologiczna ul. Piastowska 64, Tel. 77 4067844 Neonatologiczna ul. Piastowska 64, Tel. 77 4067898 Profilaktyki Chorób Piersi ul. Piastowska 64, Tel. 77 4067898 Neurologiczna ul. Szpitalna 14, Tel. 77 4067898 Dermatologiczna ul. Szpitalna 14, Tel. 77 4067898 Kardiologiczna ul. Szpitalna 14, Tel. 77 4067898 Onkologiczna ul. Szpitalna 14, Tel. 77 4067898 Zdrowia Psychicznego ul. Kościuszki 55a, Tel. 77 4364725 Leczenia Uzależnień ul. Kościuszki 55a, Tel. 77 4364725
10.	NZOZ OPTIMA MEDYCYNĄ	Przychodnia Lekarska „Optima“ w Prudniku ul. Nyska 1, Ogrodowa 1, 48-200 Prudnik, Tel.77 4362666/774366366/77 4368688/77 4368688 Rudziczka 193, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4376690 Olszynka 3, 48-231 Lubrza, Tel. 77 4375322 Dytmarów 2, 48-231 Lubrza, Tel. 77 4361902 Raclawice Śląskie, ul. Zwycięstwa 60, Tel. 77 4376588
11.	Przychodnia Lekarska „MEDICUS“	ul. Kościuszki 15, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4362525 /77 4362525 ul. Ks. Koziółka, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4361200 Moszczanka 252, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4366422 Szybowice 254a, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4366728 ul. Harcerska 1, 48-231 Lubrza, Tel. 77 4376234
12.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MED-EWA“	ul. Sienkiewicza 4/2, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4369111 /77 4369111
13.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nowa-Med“ Specjalistyczna Przychodnia Lekarska	ul. Szpitalna 14, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4367602/77 4367602
14.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE“ S.C. w Białej	ul. Targowa 6, 48-250 Głogówek, Tel. 605224081
15.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „FORMICA“	Śmicz 60A, 48-210 Biała, Tel. 77 4376929/509828484

16.	AŁ-MED Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Lipowa 6, 48-250 Głogówek, Tel. 77 4373583
17.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie“ s.c.	ul. Targowa 6, 48-250 Głogówek, Tel. 605224081
18.	Zakład Opieki Zdrowotnej Aresztu Śledczego w Prudniku	ul. Kościuszki 7, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4068370/77 4068380
19.	„Centrum Stomatologiczne“ Sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opieki Stomatologicznej	ul. Kościuszki 15, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4364228/77 4364228
20.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ORTODONTA. STOMATOLOG. CHIRURG.	ul. Piastowska 28, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4364035
21.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Laboratorium Analiz Medycznych „ANALMED“ s.c. Bożena Kowalska, Grażyna Świerczek	ul. Powstańców Śląskich 7A, 48-200 Prudnik, Tel. 77 4360006
22.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarska Opieka Długoterminowa HEPL-MED s.c. B. Kosek-Wizer, M. Ilnicka	ul. Prężyńska 2, 48-200 Prudnik, Tel. 663984710/698649042/77 4360934
23.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ALMED“ Alicja Kowalska	Niemysłowice 78A, 48-200 Prudnik, Tel. 501486135
24.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AMI-MEDICA“ w Prudniku	ul. Staszica 1, 48-200 Prudnik, Tel. 774067016/774067016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Prudniku, Wydział Oświaty i Zdrowia.

Rozdział VI. Plan Działania

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Prudnickim Plan Działania” określa cele oraz działania służące skutecznej realizacji przyjętych priorytetów i celów. Poszczególnym działaniom należy podporządkować instrumenty realizacyjne w postaci określenia czasu realizacji, źródeł finansowania oraz odpowiedzialne osoby za poszczególne działania.

§ 28.1. Warunkami gwarantującymi osiągnięcie celów i kierunków proponowanej strategii (co jest szczególnie ważne w pomocy społecznej), jest partnerski dialog i akceptacja społeczna.

2. Główne cele i kierunki działania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie.
- 2) Okresowy monitoring i kontrola.
- 3) Subsydiarność, pomocniczość świadczeń.
- 4) Nacisk na profilaktykę i zapobieganie, a dopiero potem na przeciwdziałanie i łagodzenie.
- 5) Aktywna rola struktur pomocy społecznej.
- 6) Współpraca samorządów powiatu i gmin.
- 7) Rozwinięcie form pomocy środowiskowej.
- 8) Efektywność społeczna i ekonomiczna z uwzględnieniem potrzeb społecznych i możliwości finansowych.
- 9) Polityka prorodzinna.
- 10) Decentralizacja działań zakładająca wzmocnienie aktywności Społecznej, tj. różnego rodzaju inicjatyw obywatelskich, organizacji pozarządowych i wolontariatu.
- 11) Zlecenie i kontraktowanie usług socjalnych przez samorząd powiatu.
- 12) Kompleksowość rozwiązań.
- 13) Wyznaczanie standardów usług socjalnych, opiekuńczych.
- 14) Konsekwencja i długotrwałość działania.
- 15) Indywidualizacja metod i środków.
- 16) Zachowanie współuczestnictwa partnerów z organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych, Kościoła.
- 17) Wprowadzanie konkretnych programów i projektów.
- 18) Zdobywanie środków pozabudżetowych.
- 19) Propagowanie sponsoringu i działalności charytatywnej.
- 20) Szeroka i różnorodna informacja oraz poradnictwo.
- 21) Aktywne uczestnictwo wielu podmiotów, instytucji.
- 22) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup i osób.

Rozdział VII. Misja Strategii

§ 29.1. Misja strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Prudnickim została określona na podstawie analizy sytuacji społecznej, wyłonienia obszarów problemowych, a następnie poddania ich weryfikacji przy współpracy partnerów społecznych. Przedłożona Strategia określa cele i kierunki działania, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia następującej misji :

PRAWDŁOWO FUNKCJONUJĄCE RODZINY

-Realizacja powyższego celu zostanie osiągnięta poprzez realizację następujących celów strategicznych tj.:

- pomoc rodzinie i dziecku,
- wspieranie osób niepełnosprawnych,
- zapobieganie bezdomności oraz profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom,
- przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu,

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej swoją pozycję będzie wyznaczać z jednej strony, poprzez realizację podstawowych zadań ustawowych, a z drugiej zaś poprzez koordynowanie działań podmiotów współtworzących system społecznego wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych.

3. Celem podstawowym naszej strategii jest profilaktyka i zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk społecznie negatywnych. Założono, że w powiecie zostanie stworzony sprawny system pomocy dziecku i rodzinie, kompleksowy system pomocy osobom niepełnosprawnym oraz zostaną rozwiązane problemy grup zagrożonych marginalizacją. Stworzone zostaną również warunki do zintegrowanych działań zarówno instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych, grup samopomocowych, które umożliwią szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz przeciwdziałające zjawiskom marginalizacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rozdział VII. Obszary Strategii, Cele Strategiczne

§ 30.1. Na podstawie przeprowadzonej analizy najważniejszych problemów społecznych powiatu prudnickiego określono misję strategii.

2. Wyodrębniono 5 głównych obszarów strategii, które uznano za priorytetowe:

**POMOC RODZINIE
I DZIECKU**

**WSPIERANIE OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
I ICH RODZIN**

**ZAPOBIEGANIE
BEZDOMNOŚCI ORAZ
PROFILAKTYKA
I PRZECIWDZIAŁANIE
UZALEŻNIENIOM**

**PRZECIWDZIAŁANIE
DŁUGOTRWAŁEMU
BEZROBOCIU**

**WSPÓLPRACA Z
ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI**

Obszar I - Pomoc rodzinie i dziecku

POMOC RODZINIE I DZIECKU

§ 31. 1. Pomoc Rodzinie i Dziecku to główny problem zidentyfikowany jako najbardziej złożony obszar strategii. We współczesnym świecie rodzina napotyka na liczne trudności, które uniemożliwiają jej prawidłowe funkcjonowanie, a w konsekwencji prowadzą do jej dysfunkcyjności i dezorganizacji. Ostatnio coraz częściej można zaobserwować pogłębianie się niepokojących zjawisk społecznych, do których można zaliczyć wzrost liczby konfliktów i rozwodów oraz coraz mniejszy przyrost naturalny.

2. Czynniki dezintegrujące rodzinę mają źródło w ogólnych przeobrażeniach społecznych, gospodarczych, ale również są to między innymi:

- 1) trudne warunki mieszkaniowe, brak stałych źródeł utrzymania,
- 2) brak właściwej opieki nad dziećmi,
- 3) brak umiejętności wychowawczych rodziców,
- 4) niezgodne pożycie małżonków,
- 5) alkoholizm, inne uzależnienia.

3. Problemy występujące w tym obszarze to oprócz występujących zaburzeń w funkcjonowaniu rodzin, nasilania się patologii oraz uzależnień (zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży), to również coraz częstsza niezaradność opiekuńczo-wychowawcza rodziców. Występuje konieczność wsparcia tych rodzin, które znajdują się w sytuacjach trudnych, kryzysowych i nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swych problemów. Ważnym zadaniem jest propagowanie odpowiednich wzorców wychowawczych oraz szeroko prowadzona profilaktyka. Podejmowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych, terapeutycznych, doradczych czy konsultacyjnych jest bardzo ważne, gdyż wczesne diagnozowanie i terapia odnoszą większe sukcesy, a ich skutki są bardziej trwałe. Należy zapobiegać, przeciwdziałać niekorzystnym wzorcom funkcjonowania poszczególnych członków rodziny. Wzrost zjawisk patologicznych, których jesteśmy świadkami w ostatnim czasie powoduje konieczność podejmowania wielu nowych działań i inicjatyw przeciwdziałających tym zjawiskom.

4. Dzieci, które z różnych przyczyn są pozbawione opieki rodziców objęte są instytucjonalnym systemem pomocy dziecku. Należy podejmować działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej, a jeśli jest to niemożliwe umieszczenia w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka. Wychowawcy w placówce powinni z ogromną odpowiedzialnością realizować cele wynikające z indywidualnego planu pracy z dzieckiem.

5. Dom Dziecka w Głogówku jest jedyną placówką opiekuńczo - wychowawczą na terenie Powiatu Prudnickiego, przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży pozbawionych trwale lub okresowo opieki ze strony rodziny naturalnej. Placówka ta posiada miejsca dla 28 wychowanków.

6. Na podstawie art. 230 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 697) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2021 r., nie może być wyższa niż 30. W związku z tym, że placówka opiekuńczo – wychowawcza w Głogówku posiada 28 miejsc, Powiat Prudnicki podjął szereg działań zmierzających do zmiany placówki 28 osobowej na 14 osobowe. W chwili obecnej trwają przygotowania do reorganizacji placówki. Prowadzone są kompleksowe działania zmierzające do utworzenia na terenie powiatu nowej placówki opiekuńczo – wychowawczej. Trwają rozmowy dotyczące jej konkretnej lokalizacji i wyborze budynku bądź jego budowy.

§ 32. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej i tworzenia powiatowego systemu pomocy rodzinie i dziecku. 2. Istniejący system wsparcia rodzin i dzieci w zakresie instytucji, organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych, kościołów oraz inicjatyw lokalnych w obszarze pomocy społecznej. 3. Znajomość środowisk potrzebujących wsparcia i pomocy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bierność rodzin w rozwiązywaniu swych problemów. 2. Uzależnianie się rodzin od systemu pomocy społecznej jako umiejętność przystosowania się do trudnej sytuacji oraz jako preferowany model na życie. 3. Niepopularność w społeczeństwie lokalnym rodzinnych form wsparcia młodzieży i dzieci. 4. Słaba infrastruktura socjalna w zakresie wspierania rodzin i koordynacji tych działań. 5. Wysokie bezrobocie, zła sytuacja ekonomiczna rodzin.
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa i wzrost gospodarczy kraju. 2. Polityka prorodzinna kraju. 3. Współpraca instytucji, stowarzyszeń i podmiotów pracujących na rzecz rodziny. 4. Podjęcia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz poprawy standardu życia rodzin wymagających wsparcia. 5. Realizacja programów pomocowych, pozyskanie środków na ich realizację. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki stopień bezrobocia w naszym powiecie, co w konsekwencji powoduje trudną sytuację finansowo-bytową rodziny. 2. Trudna sytuacja finansowa gmin i powiatu. 3. Zbyt mała aktywność organizacji pozarządowych świadczących pomoc na rzecz rodzin oraz grup marginalizowanych, szczególnego ryzyka czy zagrożonych wykluczeniem społecznym. 4. Długotrwałe uzależnienie beneficjentów od pomocy społecznej, brak własnej aktywności w rozwiązywaniu problemów i wychodzenia z sytuacji kryzysowych, postawa roszczeniowa beneficjentów pomocy społecznej.

§ 33. Cele pomocy rodzinie i dziecku

1) Cel 1 - Zmodernizowanie istniejącego systemu pomocy dziecku i rodzinie.

Działania:

- a) Zmodyfikowanie systemu wsparcia i szkolenia rodziców zastępczych.
- b) Istnienie różnorodnych form opieki zastępczej zapewniających kompleksową pomoc realizowaną w oparciu o środowisko dziecka, jego rodzinę i przyjaciół.
- c) Zapewnienie warunków do organizowania rodzinnych form opieki zastępczej.
- d) Stworzenie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie.
- e) Opracowanie programów mających na celu przywrócenie rodzinom naturalnym funkcji wychowawczej, społecznej i ekonomicznej.

2) Cel 2 - Rozwój usług profilaktyczno – wspierających, skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych.

Działania:

- a) Skoordynowanie pomocy materialnej i poradniczej
- b) Opracowanie programu diagnostyczno – interwencyjnego, skierowanego do rodzin o wspólnej charakterystyce najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3) Cel 3 - Rozwój infrastruktury socjalnej wspierającej rodzinę i dziecko w środowisku lokalnym, organizowanie rodzinnej opieki zastępczej, reorganizacja placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Działania:

- a) Utworzenie bazy danych o instytucjach, placówkach i organizacjach oraz zakresem prowadzonych przez nią działań i świadczonych usług.
- b) Promowanie działań wczesnej profilaktyki na rzecz rodziny oraz tworzenie programów pomocowych.
- c) Stworzenie sieci współpracy wszystkich podmiotów lokalnych, publicznych i niepublicznych, działających na rzecz rodziny.
- d) Rozwój zastępczych form opieki nad dzieckiem sierocym i pozbawionym opieki rodzicielskiej oraz rozwijanie różnorodnych rodzinnych form opieki, utworzenie w naszym powiecie więcej ilości rodzinnych domów dziecka, mieszkań chronionych.

- e) Systematyczne doskonalenie zawodowe kadr jednostek pomocy społecznej oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych w zakresie pomocy rodzinie i dziecku.
- f) Pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych: zawodowych oraz specjalistycznych, które będą opiekować się dziećmi z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji oraz dziećmi niedostosowanymi społecznie.

4) Cel 4 - Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz udzielanie pomocy rodzinom i młodzieży w sytuacjach kryzysowych.

Działania:

- a) Zatrudnianie specjalistów tj. psychologów, pedagogów, terapeutów, prawników w placówkach pomocy społecznej.
- b) Określenie zasad funkcjonowania poradnictwa w naszym powiecie, utworzenie lokalnej bazy danych o instytucjach, placówkach i organizacjach z określeniem zakresu świadczonych przez nich usług.
- c) Wspomaganie i promowanie organizacji pozarządowych, instytucji zajmujących się specjalistycznym poradnictwem rodzinnym, pomocą rodzinie znajdującej się w sytuacjach kryzysowych.
- d) Utrzymanie funkcjonujących już i sprawdzonych rozwiązań.
- e) Organizowanie grup wsparcia dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami.

5) Cel 5 - Dostosowanie istniejących form opieki środowiskowej do wymogów dot. placówek wsparcia dziennego.

Działania:

- a) Rozszerzanie form opieki środowiskowej (świetlice, kluby młodzieżowe, organizowanie doraźnej opieki nad dziećmi) tak by rodzice mogli podejmować prace sezonowe.
- b) Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania w okresach wakacji atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu np. różnych form kolonii, półkolonii dla dzieci i młodzieży z rodzin, które są narażone na wykluczenie społeczne.
- c) Organizowanie przez samorządy terytorialne na bazie istniejących już miejsko - gminnych ośrodków kultury czy też ośrodków sportowych, szkół - dodatkowych

zajęć dla dzieci i młodzieży, rozbudzanie i promowanie dobrych wzorców spędzania wolnego czasu, rozwijanie pasji i zainteresowań.

6) Cel 6 - Pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo - wychowawczej, przygotowany do samodzielnego życia.

Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych w sposób profesjonalny. Wdrażanie odpowiedniego procesu edukacyjnego może przyczynić się do podjęcia samodzielnego życia i pełniejszej integracji społecznej i spowodować łatwiejszy start w dorosłe życie.

Działania:

- a) Tworzenie grup samopomocowych usamodzielnianych wychowanków, wsparcie oraz informowanie o zasadach i procedurach usamodzielniania.
- b) Pozyskiwanie odpowiednich lokali i utworzenie mieszkań chronionych usamodzielnianym wychowankom placówek oraz rodzin zastępczych w sytuacji braku możliwości powrotu do ostatniego miejsca swego zamieszkania.
- c) Tworzenie programów usamodzielnień z rodzicami zastępczymi, wychowankami oraz wychowawcami placówek.
- d) Praca wychowawców placówki i tworzenie przez nich indywidualnych programów pod kątem przyszłego usamodzielnienia, wyrabiania odpowiednich umiejętności i samodzielności oraz nabywanie wiedzy o funkcjonowaniu poza placówką. Propagowanie odpowiednich wzorców zachowań. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
- e) Monitorowanie programów usamodzielnień w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych, uzyskania odpowiednich kwalifikacji oraz podejmowanych działań w celu zdobycia zatrudnienia. Pomoc i poradnictwo specjalistyczne świadczona przez pracowników PCPR oraz placówki opiekuńczo - wychowawczej co najmniej do trzech lat po usamodzielnieniu wychowanka i opuszczeniu przez niego placówki.

7) Cel 7 - Rodzina zastępcza miejscem profesjonalnej opieki nad dzieckiem.

Działania:

- a) Utworzenie sieci współpracy pomiędzy sądem rodzinnym, kuratorami, policją, ośrodkami pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi a PCPR.
- b) Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka.
- c) Tworzenie nowych profesjonalnie przygotowanych i przeszkolonych rodzin zastępczych.
- d) Szkolenie rodzin zastępczych już funkcjonujących.
- e) Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa oraz terapii rodzinnej w sytuacji wystąpienia w rodzinie zastępczej problemów wychowawczych z dzieckiem, które zostało w tej rodzinie umieszczone.
- f) Prowadzenie działań na rzecz powrotu dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej do rodzin biologicznych lub umieszczenia w rodzinach adopcyjnych, rodzinach zastępczych.
- g) Tworzenie grup samopomocowych i wsparcia zarówno wśród rodzin zastępczych jak i usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych.

§ 34. Oczekiwane efekty:

- 1) Zorganizowanie systemu wsparcia dla rodzin zastępczych oraz osób prowadzących pogotowia rodzinne.
- 2) Zapewnienie warunków do organizowania rodzinnych form opieki zastępczej.
- 3) Istnienie placówek oraz dostępność różnorodnych form pomocy instytucjonalnej i opieki dla dzieci zaniedbywanych społecznie.
- 4) Stworzenie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie.
- 5) Organizowanie grup wsparcia dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia ich dzieci.
- 6) Stworzenie systemu współpracy, komunikacji między instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc psychologiczną, socjalną i prawną ofiarom przemocy i ich rodzinom.
- 7) Zapewnienie środków na bezpłatne korzystanie z pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy i ich rodzinom.
- 8) Zwiększenie dostępności specjalistycznych form pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Obszar II - Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

§ 35. 1. Strategia ujmuje problem niepełnosprawności w powiecie prudnickim, jako problem społeczny wymagający działań ze strony administracji powiatowej, gminnej, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych mogących wspierać realizację programu merytorycznie i finansowo, z uwzględnieniem problemów, zasobów i specyfiki poszczególnych jednostek. Strategia przedstawia kierunki możliwych działań, w celu zapewnienia pełnej integracji i możliwości wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych w powiecie, przy udziale w/w instytucji, poprzez realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

2. Niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych, ze względu na jego rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie za sobą niesie. Dotyczy ludzi w różnym wieku, ograniczając lub uniemożliwiając im korzystanie w pełni z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących każdemu obywatelowi praw. Pozostawienie osób dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin samym sobie prowadzi do ich społecznego wykluczenia. Oznacza to sytuację, która uniemożliwia lub w sposób znaczący utrudnia jednostkom lub grupom pełnienie społecznie akceptowanych ról, korzystanie z istniejącej infrastruktury i dóbr publicznych oraz zdobywanie dochodów w sposób godny.

3. Na trudną sytuację życiową osób niepełnosprawnych składa się wiele czynników, w tym między innymi (zgodnie z warunkami badań statystycznych):

- 1) trudna sytuacja ekonomiczna większości gospodarstw domowych osób niepełnosprawnych, problem ten uwidacznia się zwłaszcza w przypadku osób starszych,
- 2) znaczna bierność na rynku pracy wśród osób niepełnosprawnych, których stopień niepełnosprawności ani wiek nie wykluczają podjęcia pracy; bierność ta najczęściej tłumaczona jest brakiem pracy dla osób niepełnosprawnych, co może wskazywać

na małą otwartość pracodawców na zatrudnienie pracowników w tej grupie poszukujących pracy,

- 3) ograniczona wiedza wśród osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na temat instytucji, których celem jest niesienie pomocy tej grupie, przysługujących im form wsparcia (w tym finansowego), a także praw osób niepełnosprawnych;
- 4) niski stopień zorganizowania i zintegrowania środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

4. Uznając wagę problemu i zagrożenia, jakie on za sobą niesie, na całym świecie podejmowane są różnego rodzaju działania, których celem jest minimalizowanie skutków tego zjawiska oraz zapobieganie jego powstawaniu. Tworzone są także różnego rodzaju akty prawne chroniące interesy tej grupy ludzi oraz określające ich prawa i uprawnienia.

5. W Polsce jednym z podstawowych dokumentów z tego zakresu jest uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 roku - czyli Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, przygotowana w oparciu o Konstytucję RP, Powszechną Deklarację Praw Człowieka, Konwencję Praw Dziecka, Standardowe Zasady Wyrównania Szans Osób Niepełnosprawnych oraz inne akty prawa międzynarodowego i wewnętrznego. W dokumencie tym określone zostały prawa osób niepełnosprawnych do:

- 1) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- 6) zatrudniania na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga – prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych,
- 7) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również

uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,

- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 9) posiadania samorządowej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz rekreacji i turystyce odpowiednio do zainteresowań i potrzeb.

6. Zwiększa się liczba osób niepełnosprawnych w populacji naszego społeczeństwa, co powoduje potrzebę rozpoznawania i usuwania różnych barier, przed jakimi stają osoby niepełnosprawne. Istnieje konieczność tworzenia mechanizmów wymiany doświadczeń i informacji oraz przeciwdziałania dyskryminacji tych osób, jak również podejmowanie działań, które za cel miałyby usuwanie różnego rodzaju barier, które utrudniają osobom niepełnosprawnym osiągnięcie równych szans i pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społecznego oraz przyczyniać się do poprawy jakości życia i pełniejszego usamodzielnienia.

7. Najczęstszymi problemami, z jakimi spotykają się w swojej codziennej egzystencji osoby niepełnosprawne, są:

- 1) brak podstawowej wiedzy o stanie swojego zdrowia i możliwościach leczenia, diagnozy,
- 2) utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- 3) utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- 4) ograniczenie kontaktów towarzyskich,
- 5) pogorszenie sytuacji materialnej,
- 6) bariery psychologiczne w lokalnym środowisku społecznym,
- 7) brak miejsc pracy odpowiednich do stanu zdrowia (niepełnosprawności).
- 8) Formułując kierunki polityki społecznej powiatu trzeba pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań, mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej.

8. Głównymi realizatorami działań na rzecz osób niepełnosprawnych są:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

- 2) Starostwo Powiatowe
- 3) Jednostki Powiatowe
- 4) Jednostki Gminne
- 5) Ośrodki Pomocy Społecznej
- 6) Powiatowy Urząd Pracy
- 7) Organizacje Pozarządowe

9. Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych nie byłaby możliwa bez współpracy wymienionych wyżej instytucji i organizacji ze szczególną rolą organizacji pozarządowych. Ciałem opiniującym – doradczym jest Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych. Poza tym, sprawami osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Prudnickiego zajmuje się wiele innych instytucji i organizacji. Część z nich to instytucje publiczne, które swoje działania kierują do wszystkich mieszkańców miasta, a więc także do osób niepełnosprawnych. Są to między innymi placówki:

- 1) służby zdrowia – szpitale, poradnie specjalistyczne, przychodnie rejonowe, itp.,
- 2) edukacyjne, w tym: przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazjalne i średnie, szkoły specjalne, poradnia psychologiczno – pedagogiczna,
- 3) kulturalne – domy kultury, świetlice środowiskowe itp.,
- 4) sportowe.

§ 36. Analiza SWOT (Obszar II)

Mocne strony	Słabe strony
1. Znajomość środowiska osób niepełnosprawnych. 2. Likwidacja barier architektonicznych, uniemożliwiających samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania. 3. Doświadczenie pracowników pracujących w systemie pomocy społecznej. 4. Istniejący system szkolnictwa specjalnego.	1. Niska świadomość społeczeństwa na temat problemów osób niepełnosprawnych. 2. Brak zakładów aktywności zawodowej. 3. Brak warsztatów terapii zajęciowej. 4. Słaba współpraca organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 5. Małe zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Szanse	Zagrożenia
1. Większa świadomość społeczeństwa dotycząca niepełnosprawności. 2. Wdrożenie większej ilości programów pomocy osobom niepełnosprawnym. 3. Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych. 4. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych. 5. Nowe programy realizowane i wspierane ze środków PFRON.	1. Niewystarczające środki na realizację zadań świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych. 2. Bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych. 3. Brak odpowiednich programów pomocowych wynikających z potrzeb osób niepełnosprawnych. 4. Niski poziom wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych.

§37. Cele szczegółowe programu:

1) Cel 1 - Zapobieganie niepełnosprawności.

Styl życia, zachowania zdrowotne, środowisko społeczne w sposób istotny determinują zdrowie społeczeństwa. Działania skierowane na zapobieganie niepełnosprawności oraz ograniczanie ich skutków to zadania stojące przed różnymi organizacjami i instytucjami. Wczesna diagnoza to szybka i skuteczna pomoc, podjęcie odpowiednich działań leczniczych, rehabilitacyjnych, które ograniczają rozwój już występujących dysfunkcji. Propagowanie zdrowego stylu życia ma na celu zapobieganie chorobom i utrwalanie zdrowych nawyków. Profilaktyka niepełnosprawności to również zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz wypadkom komunikacyjnym.

Działania:

- a) Działania informacyjne, uświadamiające społeczeństwo o przyczynach niepełnosprawności oraz sposobach ich zapobiegania.
- b) Objęcie wczesną diagnozą medyczną szczególnie zagrożonych grup społecznych i podjęcie skutecznych działań zapobiegawczych.
- c) Prowadzenie poradnictwa oraz edukacji zdrowotnej, promującej zdrowy tryb życia. Rozwijanie indywidualnej odpowiedzialności w sprawach zdrowia.
- d) Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie wypadkom przy pracy, chorobom zawodowym oraz wypadkom komunikacyjnym.
- e) Zapobieganie niepełnosprawności wynikającej z zatrucia środowiska.

2) Cel 2 - Stworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Działania:

- a) Posiadanie przez szkoły oferty nauki w klasach specjalnych dla osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
- b) Dopasowanie oferty szkolenia zawodowego dla młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do jej możliwości i do potrzeb rynku pracy.
- c) Przygotowanie szkół do edukacji młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - zagwarantowanie ciągłości kształcenia integracyjnego.
- d) Zapewnienie środków na pomoc specjalistyczną (logopeda, psycholog, rehabilitant) świadczoną na terenie przedszkoli i szkół.

3) Cel 3 - Rozwój usług rehabilitacyjnych.

Rehabilitacja i usługi rehabilitacyjne pomagają osiągnąć i utrzymać optymalny poziom niezależności i funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkiwania. Wczesne wykrywanie, diagnozowanie, interwencja i stymulacja mogą znacznie ograniczyć skutki niepełnosprawności oraz zwiększyć sprawność organizmu.

Działania:

- a) Rozwój poradnictwa specjalistycznego, medycznego, socjalnego, psychologicznego w celu:
  - wczesnego wykrycia, diagnozowania i interwencji ,
  - prawidłowej opieki medycznej,
  - zapewnienia środków kompensujących utratę danej funkcji organizmu, w tym zwłaszcza środków technicznych, m.in. przedmiotów ortopedycznych, pomocniczych, rehabilitacyjnych ułatwiających osobom niepełnosprawnym przystosowanie i readaptację społeczną.
- b) Wspieranie działań instytucji i organizacji prowadzących rehabilitację społeczną i medyczną.
- c) Wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
- d) Rozpowszechnianie aktualnych informacji na temat dostępnych w środowisku lokalnym usług rehabilitacyjnych, programów działań i form pomocy osobom niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej.

4) Cel 4 - Wyrównywanie szans edukacyjnych.

Kształcenie osób niepełnosprawnych stanowi integralną część systemu oświaty. Osoby niepełnosprawne bez względu na stopień i rodzaj niepełnosprawności mają prawo do nauki zgodnie ze swoimi oczekiwaniami i możliwościami. Dzieciom, młodzieży należy stworzyć możliwość uczęszczania do ogólnie dostępnych placówek oświatowych. W sytuacjach szczególnych dzieci i młodzież mają zapewnioną naukę w szkolnictwie specjalnym, oraz w trybie nauczania indywidualnego w miejscu zamieszkania. Nauczanie jest obowiązkowe, należy zapewnić je wszystkim bez względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności, a więc również z uwzględnieniem najcięższych przypadków. Oświata umożliwia naukę dostosowaną do indywidualnej możliwości osoby niepełnosprawnej, rozwój osobowości, zdobycie kwalifikacji pozwalających na samodzielne i aktywne życie, rozwój umiejętności nawiązywania prawidłowych kontaktów międzyludzkich.

Działania:

- a) Inicjowanie tworzenia przedszkolnych grup integracyjnych oraz tworzenie w szkołach klas integracyjnych.
- b) Udostępnienie informacji dotyczących poradnictwa szkolnego i zawodowego.
- c) Stwarzanie możliwości podejmowania przez osoby niepełnosprawne nauki w szkołach ogólnodostępnych.
- d) Inicjowanie likwidacji barier architektonicznych, transportowych i społecznych umożliwiających korzystanie z ogólnodostępnych placówek oświatowych.
- e) Objęcie opieką psychologiczną i zapewnienie wsparcia pedagogicznego dzieciom i młodzieży uczęszczającym do ogólnodostępnych placówek oświatowych.

5) Cel 5 - Wspieranie rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności, rozwój infrastruktury pomocy społecznej, niezbędnej w zaspokajaniu potrzeb opiekuńczych i bytowych osób starszych i niepełnosprawnych.

Rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności często wymagają wsparcia, gdyż nie są w stanie samodzielnie przewycięzać trudnych sytuacji życiowych. Należy rozszerzyć sieć i formy usług specjalistycznych, a zwłaszcza objąć nimi osoby starsze, chore, niepełnosprawne i zamieszkujące samotnie. Rozwijanie form pomocy półstacjonarnej tj. warsztatów terapii zajęciowej, ośrodków wsparcia, środowiskowych domów dla osób niepełnosprawnych spowoduje, że osoby te, a zwłaszcza niesprawne intelektualnie oraz psychicznie chorey pozostaną w rodzinie, w miejscu swojego zamieszkania. W szczególnie trudnych sytuacjach wynikających z niemożności zapewnienia odpowiednich usług

opiekuńczych przez rodzinę i gminę, osoby takie powinni być umieszczane w domach pomocy społecznej o odpowiednim profilu. Obecnie obserwuje się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa. Należy więc oczekiwać zwiększenia liczby osób starszych, wymagających pomocy w zakresie zapewnienia im odpowiednich usług pielęgnacyjnych, specjalistycznych i rehabilitacyjnych.

Działania:

- a) Diagnoza osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych w miejscu zamieszkania oraz wymagających pomocy instytucjonalnej.
- b) Utworzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej.
- c) Inicjowanie powstawania ośrodków wsparcia:
  - dziennych domów pomocy społecznej,
  - środowiskowych domów pomocy społecznej,
- d) Podejmowanie działań popularyzujących rozwijanie usług opiekuńczych przez samorządy gmin.
- e) Udzielanie szerokiego wsparcia osobom niepełnosprawnym przez instytucje pomocy społecznej.
- f) Kształcenie i doksztalcanie kadry pomocy społecznej w zakresie problemów osób niepełnosprawnych.
- g) Działanie na rzecz likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- h) Wsparcie socjalne przez zapewnienie świadczeń należnych osobom niepełnosprawnym.
- i) Inicjowanie zadań na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.
- j) Pomoc i współdziałanie stosownych instytucji w wypadku zaniedbań i lekceważenia obowiązków rodzicielskich wobec dzieci niepełnosprawnych fizycznie i umysłowo.
- k) Stały monitoring środowiska osób niepełnosprawnych przez terenowe ośrodki pomocy społecznej celem podjęcia działań przynoszących poprawę warunków ich życia.
- l) Udzielanie informacji i pomocy prawnej osobom niepełnosprawnym przez odpowiednie instytucje.

6) Cel 6 - Działania umożliwiające osobom starszym i ich rodzinom korzystanie z usług opiekuńczych i różnych form wsparcia.

Działania:

- a) Zorganizowanie grup wsparcia dla rodzin opiekujących się osobą starszą i przewlekle chorą.
- b) Zorganizowanie systemu wspierania rodzin przez świadczenia opiekuńcze oraz wielospecjalistyczne usługi dla osób starszych w miejscu zamieszkania.

7) Cel 7 - Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się, w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania oraz integracji społecznej i zawodowej.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do podjęcia zatrudnienia z uwzględnieniem ich indywidualnych predyspozycji wynikających z rodzaju niepełnosprawności oraz kwalifikacji. Praca zawodowa zapewnia pełne uczestnictwo w życiu społecznym, gdyż zapewnia niezależność materialną, wzmacnia poczucie własnej wartości, zapewnia kontakty społeczne i udział w życiu społeczności lokalnej. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych

w naszym powiecie wymaga utrzymania sprawdzonych i istniejących już rozwiązań w tym zakresie, ale również rozwój nowych form szkolenia, kształcenia i zatrudnienia dostosowanych do ciągle zmieniającego się rynku pracy. Należy podjąć również działania w celu utrzymania pracy przez już zatrudnionych niepełnosprawnych. Istnieje konieczność poprawy komunikacji na szczeblu lokalnym, osoby niepełnosprawne mieszkające w odległych miejscowościach nie są w stanie dojechać do lekarza, szkół i instytucji. Autobusy nie są przystosowane do transportu osób niepełnosprawnych

Działania:

- a) Opracowanie diagnozy w zakresie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych,
- b) Popularyzowanie warunków i zasad korzystania ze środków PFRON przy tworzeniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- c) Rozszerzenie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych.
- d) Szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych, przygotowanie ofert szkoleniowych.

- e) Podejmowanie działań ułatwiających zatrudnienie, tworzenie i wyposażanie nowych miejsc pracy osobom niepełnosprawnym na korzystnych warunkach dla zakładów pracy.
- f) Tworzenie zakładów aktywności zawodowej, warsztatów terapii zajęciowej dla osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
- g) Szkolenie i zatrudnianie asystentów osobistych osób niepełnosprawnych.

8) Cel 8 - Wspieranie aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym (sport, kultura, rekreacja, turystyka).

Osoby niepełnosprawne mają prawo do zagwarantowania im pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej tak by miały możliwości wykorzystania swego potencjału. Należy umożliwić im dostęp do biur, instytucji, ośrodków kultury i usług z nią związanych oraz zapewnić możliwość uprawiania sportu i rekreacji.

Działania:

- a) Podejmowanie działań na rzecz likwidacji już istniejących barier architektonicznych, w budynkach i instytucjach użyteczności publicznej oraz w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- b) Wspieranie i popularyzacja osiągnięć sportowych, kulturalnych, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- c) Upowszechnianie informacji o różnych formach wypoczynku i rehabilitacji osób niepełnosprawnych przez udział w turnusach rehabilitacyjnych.
- d) Stworzenie możliwości pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce osób niepełnosprawnych – popularyzacja aktywności wśród tej grupy osób.

9) Cel 9 - Inicjowanie powstawania grup samopomocowych, stowarzyszeń i organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wspieranie ich działalności.

Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych to ważny element dopełniający działalność instytucji powołanych do realizacji zadań dotyczących osób niepełnosprawnych. Należy uznać doradczą rolę organizacji osób niepełnosprawnych do reprezentowania i monitorowania potrzeb tego środowiska. Organizacje pozarządowe zapewniają swoim członkom wzajemne wsparcie i wymianę informacji oraz przyczyniają się do podnoszenia poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie integracji.

Działania:

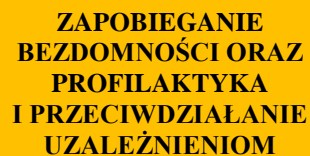
- a) Inspirowanie społeczności lokalnej do organizowania, tworzenia grup samopomocowych, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych
- b) Tworzenie systemu informacji o istniejących i działających grupach samopomocowych, stowarzyszeniach i organizacjach pozarządowych.
- c) Wspieranie finansowe i merytoryczne organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, chorych, niedołączonych i starszych.
- d) Inicjowanie działań celem nawiązywania współpracy pomiędzy istniejącymi już organizacjami, stowarzyszeniami czy grupami samopomocowymi a instytucjami samorządu powiatowego i gminnego.

§ 38. Oczekiwane efekty:

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej o celowości działań profilaktycznych, zapobiegawczych oraz o przyczynach i skutkach niepełnosprawności.
- 2) Zwiększenie wiedzy i świadomości wśród osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania wczesnej rehabilitacji oraz przysługujących im praw i uprawnień.
- 3) Większa dostępności do różnych form usług rehabilitacyjnych. Szersze zaspokajanie potrzeb socjalno - bytowych osób niepełnosprawnych.
- 4) Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i specjalistycznych.
- 5) Zwiększenie świadomości społeczeństwa i władz samorządowych w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 6) Rozszerzenie form współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi.
- 7) Wypracowanie sprawnego przepływu informacji o problemach środowiska osób niepełnosprawnych i możliwościach ich łagodzenia i rozwiązywania.
- 8) Uaktywnianie społeczności lokalnej, większa ilość grup samopomocowych, stowarzyszeń i organizacji.
- 9) Utworzenie systemu wspierania osób niepełnosprawnych, chorych, starszych w tym osób zaburzonych psychicznie oraz upośledzonych psychicznie poprzez funkcjonowanie form dziennego wsparcia, środowiskowych domów pomocy społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywizacji zawodowej.
- 10) Większa ilość miejsc pracy chronionej na otwartym rynku pracy.
- 11) Wzrost ilości obiektów pozbawionych barier architektonicznych, zmniejszenie barier technicznych i komunikacyjnych.

- 12) Wzrost ilości mieszkań pozbawionych barier, przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wzrost ilości osób niepełnosprawnych korzystających z aktywnych form spędzenia czasu.
- 13) Zwiększenie liczby stanowisk pracy , stworzonych przy udziale środków PFRON
- 14) Wzrost szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i posiadanymi predyspozycjami.
- 15) Poprawa usług transportowych i komunikacyjnych
- 16) Wzrost kompetencji kadry pedagogicznej przygotowanej do pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Obszar III - Zapobieganie bezdomności oraz profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom.

**ZAPOBIEGANIE
BEZDOMNOŚCI ORAZ
PROFILAKTYKA
I PRZECIWDZIAŁANIE
UZALEŻNIENIOM**

§ 39.1. Zjawisko bezdomności w Powiecie Prudnickim nie jest statystycznie problemem ilościowo istotnym. Pomoc osobom samotnym polegała na podaniu ciepłego napoju, udostępnieniu łazienki i środków higieny osobistej. W związku z tym, iż na terenie powiatu prudnickiego nie ma żadnego schroniska dla bezdomnych zapewniany jest transport do Schroniska im. Św. Brata Alberta w Pępicach lub Noclegowni w Nysie jeśli osoba bezdomna wyraża na to zgodę.

2. Osoby bezdomne w Powiecie Prudnickim to przede wszystkim mężczyźni nadużywający alkoholu, którzy nie pracują zawodowo od wielu już lat. Zdecydowanie mniejszą grupą są kobiety w wieku produkcyjnym z dziećmi. Kobiety często są bezdomne w wyniku eksmisji i utraty miejsca stałego zamieszkania w wyniku zadłużeń, wieloletniego nieopłacenia czynszu. Zjawisko bezdomności, jakkolwiek jego rozmiary nie są duże, jest istotne ze względów społecznych - mieszkańcy powiatu prudnickiego spotykają się

z bezdomnymi, a lęk przed bezdomnością towarzyszy obecnie wielu rodzinom o niskim statusie materialnym, zagrożonych eksmisją (bieda i bezdomność często współwystępują ze sobą). Konieczne wydaje się tworzenie zwłaszcza mieszkań chronionych, budowa mieszkań socjalnych przez gminy. Osoba bezdomna nie jest bowiem w stanie usamodzielnąć się bez właściwego wsparcia ze strony pomocy społecznej (np. pomoc w wyrobieniu dokumentów czy też w znalezieniu lokalu – osoba nigdzie nie zameldowana nie ma praktycznie większych szans na znalezienie pracy, a co za tym idzie zdobycia środków na samodzielne życie). Podstawą wyodrębnienia tego obszaru jest zwiększająca się liczba osób i rodzin, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb. Wyznacznikiem jest zwiększająca się liczba osób potrzebujących pomocy, uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychostymulujących. Coraz większa liczba osób

wymaga wsparcia i objęcia ich pomocą ze strony systemu pomocy społecznej.

3. Dzieci i młodzież sięgająca po narkotyki wywodzi się nie tylko z rodzin patologicznych ale również jest to częsty problem występujący również w tzw. środowiskach zdrowych społecznie, w których nie obserwuje się alkoholizmu, przemocy itp. Problemem tych rodzin jest brak czasu dla dzieci, zapracowanie rodziców, ich nieobecność w domu, a co za tym idzie brak więzi z własnym dzieckiem.

4. Często uzależnienie jest głównym powodem bezdomności. Tracąc stałe miejsce zamieszkania, traci się również zatrudnienie i następuje degradacja społeczna. Osoba taka najczęściej traci również wsparcie najbliższej rodziny. Z problemem uzależnień ściśle związany jest następny problem jakim jest notowany w ostatnich latach wzrost liczby przestępstw, wykroczeń popełnianych nie tylko przez dorosłych ale również przez młodzież i dzieci.

§40. Analiza SWOT (Obszar III)

Mocne strony	Słabe strony
<p>1. Podejmowanie współpracy na szczeblu szerszym niż gmina.</p> <p>2. Dobra diagnoza bezdomności przez ośrodki pomocy społecznej na terenie powiatu prudnickiego.</p> <p>3. Rozeznanie przez szkoły skali problemu uzależnień młodzieży i dzieci.</p> <p>4. Doświadczenia i profesjonalizm osób pracujących na szczeblach gminnych w zakresie profilaktyki przeciwdziałania problemom alkoholowym.</p> <p>5. Prężna działalność Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Prudniku</p>	<p>1. Wzrost patologii społecznych, uzależnień, nasilenie występowania problemów wychowawczych i większa przestępczość wśród nieletnich.</p> <p>2. Brak spójności działań instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania przestępczości wśród młodzieży naszego powiatu.</p> <p>3. Brak środków finansowych na zatrudnienie dodatkowej specjalistycznej kadry w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej</p>

Szanse	Zagrożenia
<p>1. Członkostwo w Unii Europejskiej i większa możliwość pozyskania środków pieniężnych na realizację programów pomocowych dla osób długotrwale, uzależnionych, zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>2. Dobre rozeznanie potrzeb przez terenowe ośrodki pomocy społecznej w zakresie występującego zjawiska bezdomności, uzależnień.</p> <p>3. Wzajemna wymiana informacji pomiędzy instytucjami takimi jak policja, sądy oraz samorządami w zakresie bezdomności, uzależnień, patologii i przestępczości.</p> <p>4. Realizacja programów pomocowych, pozyskanie środków na ich realizację zarówno przez instytucje jak i organizacje pozarządowe.</p>	<p>1. Brak systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym.</p> <p>2. Słabe zainteresowanie władz samorządowych z uwagi na brak odpowiednich środków budżetowych na wdrażanie w szkołach i placówkach oświatowych działań prewencyjnych i profilaktycznych w zakresie uzależnień i przestępczości.</p>

§41. (Obszar problemowy) - Zapobieganie bezdomności oraz profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom.

§ 42. Cele:

1) Cel 1 - Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych.

Działania:

- a) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- b) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychostymulujących.
- c) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

- d) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązaniu problemów alkoholowych.
- e) Upowszechnianie wiedzy dotyczącej radzenia sobie z wszelkimi rodzajami uzależnień i przemocą w rodzinie, a zwłaszcza kobietom i dzieciom dotkniętymi przemocą i jej skutkami.
- f) Wprowadzenie skutecznej kontroli przestrzegania zapisów ustawy przez podmioty sprzedające napoje alkoholowe, a w szczególności przestrzeganie zakazu sprzedawania alkoholu osobom nietrzeźwym i nieletnim.

2) Cel 2 - Rozszerzenie oferty pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej dla osób uzależnionych ofiar przemocy i ich rodzin.

Działania:

- a) Stworzenie systemu współpracy i komunikacji instytucji i organizacji świadczących pomoc psychologiczną, socjalną i prawną ofiarom przemocy i ich rodzinom.
- b) Zapewnienie środków na bezpłatne korzystanie z pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy i ich rodzinom.
- c) Utworzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
- d) Uruchomienie mieszkania chronionego.
- e) Utworzenie na terenie powiatu prudnickiego zawodowych rodzin zastępczych nie spokrewnionych z dzieckiem na wypadek zaistnienia konieczności natychmiastowego odizolowania dziecka od patologicznego środowiska.

3) Cel 3 - Zapobieganie narkomani.

Działania:

- a) Konsultacje i poradnictwo dla osób eksperymentujących z różnego rodzaju środkami psychostymulującymi, uzależnionych i ich rodzin.
- b) Konsultacje i poradnictwo HIV / AIDS, rozmowy przed i po testowe.
- c) Prowadzenie telefonu zaufania.
- d) Organizowanie grup wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży uzależnionej.
- e) Organizowanie zajęć profilaktycznych, edukacyjnych skierowanych do uczniów, nauczycieli, dotyczących:
  - zagrożeń związanych z eksperymentowaniem i zażywaniem narkotyków,
  - symptomów uzależnień i zagrożenia uzależnieniem,

- psychologicznych mechanizmów uzależnienia.

- f) Organizowanie obozów terapeutycznych, klubów środowiskowych, zajęć pozalekcyjnych, atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu, nie tylko dla młodzieży i dzieci zagrożonych uzależnieniem ale i dla ogółu młodzieży.

4) Cel 4 - Zapobieganie bezdomności i wykluczeniu społecznemu

Działania:

- a) Prowadzenie, poprzez różnorodne formy i metody, monitoringu zjawisk patologicznych, w tym bezdomności oraz uzależnień.
- b) Zapewnienie całodobowej interwencji kryzysowej, ustalenie zasad finansowania.
- c) Zapewnienie warunków bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy i osobom bezdomnym.
- d) Niesienie profesjonalnej i skutecznej pomocy dziecku i rodzinie poprzez zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego.
- e) Promowanie działań na rzecz zwalczania i zmniejszania rozmiarów patologii oraz tworzenie programów zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, bezdomności, łagodzenia ubóstwa czy promowanie dobrych wzorców spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży.
- f) Udzielanie wszechstronnej pomocy osobom z różnych względów zagrożonym bezdomnością i bezdomnym m.in. pomoc prawna, socjalna, prowadzenie schronisk, noclegowni, jadłodajni, podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie tych osób, objęcie ich odpowiednimi programami wychodzenia z bezdomności.
- g) Prowadzenie różnorodnych akcji np. pozyskiwania i dystrybucji żywności dla osób bezdomnych i niedożywionych.
- h) Opracowywanie programów wychodzenia z bezdomności oraz podejmowanie profilaktycznych działań przeciwdziałających zjawiskom bezdomności.
- i) Utrzymanie istniejącej bazy mieszkalnictwa socjalnego i jej rozwój, tworzenie mieszkań chronionych dla osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i bezdomnością.
- j) Współpraca z samorządami lokalnymi w rozwiązywaniu trudnych sytuacji mieszkaniowych rodzin najuboższych.

Cel 5 - Zwalczanie przestępczości dzieci i młodzieży

Działania:

- a) Promowanie działań na rzecz zwalczania i zmniejszania rozmiarów patologii oraz tworzenie wsparcia, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, bezdomności, łagodzenia ubóstwa czy promowanie dobrych wzorców spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży.
- b) Organizowanie grup wsparcia zarówno dla młodzieży sprawiającej problemy wychowawcze, jak i dla ich rodziców.
- c) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, katolickimi poradniami rodzinnymi, nieformalnymi grupami społecznymi i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz tworzenia nowatorskich i niekonwencjonalnych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania wszelkim zjawiskom patologicznym.
- d) Realizacja w szkołach, w placówce opiekuńczo - wychowawczej zajęć, które pomogą przeciwdziałać przemocy i agresji wobec rówieśników.

§ 43. Oczekiwane Efekty:

- 1) Poszerzenie dostępności i wzrost jakości usług świadczonych w ramach poradnictwa specjalistycznego.
- 2) Większa wiedza społeczeństwa w zakresie radzenia sobie z wszelkimi rodzajami uzależnień i przemocą w rodzinie, a zwłaszcza wśród kobiet i dzieci, które są ofiarami przemocy.
- 3) Stworzenie sprawniejszego systemu udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
- 4) Zmniejszenie liczby spraw sądowych o ograniczenie praw rodzicielskich w stosunku do poprzednich lat.
- 5) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych na terenie poszczególnych gmin powiatu prudnickiego.
- 6) Uzyskanie dofinansowania na realizację nowych programów w zakresie wykluczenia społecznego młodzieży i dzieci z rodzin patologicznych i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.
- 7) Aktywniejsza współpraca pomiędzy instytucjami organizacjami i nieformalnymi grupami lokalnymi w zakresie wspomagania rodziny i dziecka.

- 8) Stworzenie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy samorządami gminnymi, powiatowymi, a organizacjami pozarządowymi i instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodziny i dziecka.

Obszar IV - Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu.

**PRZECIWDZIAŁANIE
DŁUGOTRWAŁEMU
BEZROBOCIU**

§ 44. 1 Według danych z Powiatowego Urzędu pracy w Prudniku, w Powiecie Prudnickim występuje wysokie bezrobocie. W 2016 roku stopa bezrobocia wynosiła 13,7 % i mimo, że bezrobocie co roku nieznacznie spada, to nadal stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno – gospodarczych w powiecie prudnickim.

2. W 2016 roku zarejestrowanych bezrobotnych było 2388 osób, z czego aż 2096 osób (na dzień 31.12.2016 r.) nie posiadało prawa do pobierania zasiłku dla bezrobotnych, a wśród nich duży odsetek stanowią osoby długotrwałe bezrobotne tzn. pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy.

3. Długotrwałe bezrobocie jest wymieniane przez terenowe ośrodki pomocy społecznej jako najczęstsza przyczyna udzielania świadczeń pomocy społecznej. Większa część osób, które tracą prawo do zasiłku przechodzą do systemu pomocy społecznej. Bezrobotni zauważają u siebie pogorszenie samopoczucia, odczuwają niepokój, lęk, przygnębienie. Bezrobocie wpływa destrukcyjnie na rodzinę, zaburzeniu ulegają plany życiowe jej członków, zagrożona zostaje bezpieczna egzystencja rodziny. Brak pracy powoduje szybką degradację, potęguje biedę, ubóstwo rodziny. Dla podopiecznych pomocy społecznej dotkniętym bezrobociem dużym problemem jest regulowanie należności za mieszkanie, energię. Jako pierwsze czynione są oszczędności na opłatach za energię, czynsz czy gaz, co dodatkowo naraża rodzinę na lęk przed eksmisją, odłączeniem prądu, gazu. Trudna sytuacja i brak odpowiednich środków finansowych rodzin dotkniętych bezrobociem zmusza te rodziny do rygorystycznych oszczędności na żywności, odzieży, na leczeniu, kształceniu dzieci.

4. Bezrobocie to również czynnik konfliktogenny i nasilający patologie społeczne takie jak: nadużywanie alkoholu, nadmierna agresja i przemoc domowa. Bezrobocie rodziców często dla dzieci i młodzieży oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżenie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania ich zdolności i zainteresowań, ograniczenie kontaktów rówieśniczych na skutek rezygnacji z wielu

rozrywek jak kmo czy innych rozrywek kulturalnych, wycieczek szkolnych. Odczuwanie przez dzieci ich sytuacji jako gorszej prowadzi do stopniowej ich izolacji środowiskowej, co dotkliwie ogranicza ich naturalne potrzeby związane z rozwojem intelektualnym i społecznym. Odrzucone przez rówieśników z powodu trudnej sytuacji materialnej rodziny dzieci popadają w sytuacje konfliktowe z rówieśnikami, ma to również odzwierciedlenie w ich postawach oraz wartościowaniu przez nich osób i zjawisk. Skutkiem bezrobocia jest również osłabienie autorytetu rodziców.

5. W opinii, zwłaszcza nastolatków, taka sytuacja jest przejawem braku zaradności, nieumiejętności czy życiowego nieudacznictwa rodziców. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodzieży i obniżenie hierarchii takich wartości jak: wykształcenie, uczciwa praca

i może w przyszłości być przyczyną wielu patologii społecznych. Konsekwencje bezrobocia w odniesieniu do rodziny dotyczą jej wszystkich członków. Dodatkowo niepokojącym jest fakt, że zjawisko długotrwałego bezrobocia (powyżej 12 m-cy) dotyka coraz częściej kobiet i ludzi młodych. Sytuację komplikuje fakt, iż aktywizacja tej grupy tzn. długotrwale bezrobotnych, jest szczególnie trudna, ponieważ wraz z wydłużającym się okresem przebywania bez pracy, spada jej mobilność i postępuje zagrożenie biedą i marginalizacją społeczną, wykluczeniem społecznym.

§ 45 Analiza SWOT (Obszar IV)

Mocne strony	Słabe strony
<p>1. Podejmowanie współpracy na szczeblu szerszym niż gmina.</p> <p>2. Tworzenie nowych programów do walki z bezrobociem.</p> <p>3. Dobra diagnoza środowiska osób bezrobotnych przez ośrodki pomocy społecznej.</p> <p>4. Pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej na podnoszenie lub zmianę kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych, a także na tworzenie nowych miejsc pracy.</p>	<p>1. Niewystarczające kwalifikacje kadry pomocy społecznej do pracy z osobami długotrwale bezrobotnymi.</p> <p>2. Wysokie bezrobocie w naszym powiecie.</p> <p>3. Niechęć bezrobotnych do podejmowania szkoleń i proponowanych przeszkoleń.</p> <p>4. Słaba mobilność bezrobotnych.</p> <p>5. Słaba kontrola legalności zatrudnienia.</p> <p>6. Brak zintegrowanych działań instytucji zajmujących się bezrobociem.</p>

Szanse	Zagrożenia
<p>1. Członkostwo w Unii Europejskiej większa możliwość pozyskania środków pieniężnych na realizację programów pomocowych dla osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>2. Wykształcenie odpowiednich specjalistów do spraw realizacji programów pomocowych Unii Europejskiej.</p> <p>3. Możliwość wspólnego działania różnych organizacji na rzecz rozwiązywania skutków długotrwałego bezrobocia.</p> <p>4. Zwiększenie aktywizacji osób bezrobotnych.</p> <p>5. Poprawa warunków życia społeczeństwa.</p> <p>6. Zwiększenie liczby osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego i osób biorących udział w szkoleniach zawodowych.</p>	<p>1. Brak zainteresowania osób bezrobotnych podejmowaniem szkoleń, reorientacji zawodowej.</p> <p>2. Słabe uprzemysłowienie regionu, brak wzrostu gospodarczego.</p> <p>3. Rozwój szarej strefy gospodarczej.</p> <p>4. Postępujące ubożenie społeczeństwa, wzrost patologii.</p> <p>5. Powiat leżący w strefie przygranicznej oferuje dorywcze zajęcia i taki sposób zarobkowania który jest na granicy prawa, a więc poprzez przemyt, nielegalny handel.</p>

§ 46. (Obszar Problemowy) Długotrwale Bezrobocie - w obszarze tym wyodrębniono następujące cele, które wyznaczają kierunki działań pomocy społecznej w wyodrębnionym obszarze jakim jest długotrwale bezrobocie.

§ 47. Cele (Obszar IV):

1) Cel 1 - Przeciwdziałanie skutkom długotrwałego bezrobocia.

Działania:

- a) Tworzenie, wspieranie oraz promowanie programów mających na celu zapobieganie dziedziczeniu bezrobocia.
- b) Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy.
- c) Dostosowanie profilu kształcenia zawodowego do wymogów lokalnego rynku pracy.
- d) Organizowanie odpowiednich szkoleń bezrobotnym.
- e) Monitorowanie rynku pracy, bieżąca analiza sytuacji na rynku pracy.

- f) Aktywne pośrednictwo pracy.
- g) Koordynacja działań i wymiana informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką rynku pracy, takich jak: Powiatowy Urząd Pracy, samorządy gminne, stowarzyszenia i przedstawiciele pracodawców.

2) Cel 2 - Tworzenie systemu wspierania osób długotrwale bezrobotnych.

Działania:

- a) Pomoc osobom bezrobotnym i zagrożonym bezrobociem w systemie pomocy społecznej.
- b) Szeroko prowadzona polityka informacyjna na temat istniejących form pomocy osobom bezrobotnym.
- c) Tworzenie grup wsparcia dla osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem.
- d) Współdziałanie w tworzeniu programów aktywizujących osoby bezrobotne.
- e) Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie wspierania osób bezrobotnych, realizowanie wspólnie programów pomocowych, a w szczególności przeciwdziałających patologiom.
- f) Promowanie dobrych i skutecznych wzorców wychodzenia z bezrobocia.

3) Cel 3 - Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania zjawisku dziedziczenia bezrobocia.

Działania:

- a) Wspieranie absolwentów w aktywizacji zawodowej.
- b) Realizacja programów wyrównujących szanse edukacyjne dzieci młodzieży z rodzin najuboższych.
- c) Inicjowanie działań na rzecz dostosowania kształcenia i doksztalcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- d) Indywidualna praca z osobami i rodzinami dotkniętymi bezrobociem celem wykształcenia w nich odpowiedzialności za własny los i umiejętności przystosowania się do życia we współczesnej rzeczywistości.
- e) Objęcie pomocą stypendialną dzieci z rodzin najuboższych oraz objęcie ochroną dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców poprzez zapewnienia podstawowego wyposażenia szkolnego, posiłków, zajęć pozalekcyjnych wyrównujących wiedzę.

§ 48. Oczekiwane efekty:

- 1) Poprawa warunków bytowych rodzin, w których występuje długotrwałe bezrobocie.
- 2) Zwiększenie aktywności osób bezrobotnych.
- 3) Aktywniejsza współpraca samorządu terytorialnego, powiatowego, gminnego na rzecz rozwiązywania problemu długotrwałego bezrobocia.
- 4) Zmniejszenie w ogólnej liczbie osób bezrobotnych co najmniej o 30% osób długotrwałe bezrobotnych.
- 5) Integracja działań publicznych służb zatrudnienia i ośrodków pomocy społecznej oraz partnerów rynku pracy.
- 6) Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów rynku pracy uwzględniających wzmacnianie powiązań na lokalnym rynku pracy.
- 7) Utrzymywanie i doskonalenie standardów usług Powiatowego Urzędu Pracy.

Obszar V - Współpraca z organizacjami pozarządowym.

WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

§ 49. (Obszar V) Współpraca z organizacjami pozarządowym.

1. Organizacje pozarządowe mają ogromny potencjał. Znają doskonale problemy występujące wśród społeczeństw lokalnych, są one również bardziej mobilne niż instytucje, często podejmują skuteczne, niekonwencjonalne działania, które rozwiązują potrzeby danej grupy społecznej lub zbiorowości lokalnej. Aktualnie obserwujemy szerszą otwartość instytucji samorządowych na współpracę z organizacjami pozarządowymi. Podstawową zasadą współpracy organizacji pozarządowych i administracji publicznej powinno być partnerstwo. Umożliwi to wzajemną akceptację i zrozumienie oraz przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania posiadanych zasobów na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców powiatu prudnickiego.

2. Działania podmiotów lokalnych w sferze pomocy społecznej są szansą na kompleksowe rozwiązanie problemów społecznych osób i rodzin oraz ich pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Aktywność środowisk lokalnych przyczyni się do szybkiego i skutecznego rozwiązywania sytuacji kryzysowych w najbliższym otoczeniu.

§ 52. Analiza SWOT (Obszar V).

Mocne strony	Słabe strony
1. Współpraca organizacji pozarządowych z administracją samorządową. 2. Duża aktywność organizacji w rejonach problemowych. 3. Standard usług organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej.	1. Brak dobrych wzorców współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi. 2. Brak karty współpracy pomiędzy organizacjami. 3. Słaby system współpracy organizacji z administracją samorządową. 4. Słaby przepływ informacji między samorządami terytorialnymi, a organizacjami.

	5. Brak kompleksowego rozeznania potrzeb środowiska lokalnego.
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Większa aktywność organizacji pozarządowych.</p> <p>2. Wspólne działanie na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>3. Zlecanie zadań pomocy społecznej organizacjom pozarządowym.</p> <p>4. Wypracowanie i wdrożenie zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi.</p> <p>5. Powstanie większej ilości grup nieformalnych, samopomocowych celem rozwiązywania lokalnych problemów.</p>	<p>1. Zbyt mała aktywność organizacji pozarządowych.</p> <p>2. Niejednolity system współpracy między organizacjami a samorządem.</p> <p>3. Niska aktywność społeczna środowiska lokalnego.</p> <p>4. Brak doradztwa specjalistycznego dla organizacji w zakresie pisania wniosków o wsparcie finansowe.</p> <p>5. Postawa roszczeniowa wielu organizacji wobec samorządu, niechęć do nawiązywania współpracy i wspólnego realizowania zadań.</p>

§ 46. (Obszar problemowy) Współpraca z organizacjami pozarządowym

§ 47 Cele (Obszar V):

1) Cel 1 - Sprawny system współpracy samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi.

Działania:

- a) Tworzenie warunków do funkcjonowania ogólnopolskich organizacji poprzez tworzenie filii, kół.
- b) Promowanie lokalnych inicjatyw w zakresie powstawania organizacji pozarządowych.
- c) Wspieranie i promowanie działalności organizacji pozarządowych.
- d) Wspieranie powstania koalicji organizacji pozarządowych i jednostek organizacyjnych samorządu przy wspólnym tworzeniu i realizacji projektów.

2) Cel 2 - Stworzenie systemu przepływu informacji o formach działania poszczególnych instytucji.

Działania :

- a) Stworzenie banku informacji o instytucjach i organizacjach pozarządowych, działających w zakresie pomocy społecznej.
- b) Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Powiatu Prudnickiego.
- c) Promowanie działań organizacji pozarządowych, działających w zakresie pomocy społecznej przez współpracujące z nimi jednostki pomocy społecznej.
- d) Bieżące informowanie organizacji pozarządowych o kierunkach działania jednostek pomocy społecznej.
- e) Wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków.

3) Cel 3 - Spójny system współpracy między organizacjami, a jednostkami pomocy społecznej.

Działania:

- a) Przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o podejmowanych przedsięwzięciach i planowanych działaniach w zakresie rozwiązywania lokalnych problemów społecznych,
- b) Proponowanie współpracy przy realizacji programów celowych organizacjom pozarządowym, wolontariuszom, nieformalnym grupom społecznym.
- c) Zlecenie zadań z zakresu pożytku publicznego organizacjom pozarządowym.
- d) Tworzenie punktów wolontariatu, klubów integracji społecznej, centrów aktywności społecznej.

§ 48. Oczekiwane efekty:

Większa aktywność organizacji pozarządowych na terenie powiatu.

- 1) Powstanie większej ilości nowych stowarzyszeń, organizacji pozarządowych na terenie powiatu.
- 2) Zwiększenie wiedzy na temat działalności, zasad funkcjonowania organizacji pozarządowych.

- 3) Zwiększenie liczby wolontariuszy pracujących na rzecz rozwiązania problemów środowiska lokalnego w zakresie pomocy rodzinie i dziecku, osób niepełnosprawnych.
- 4) Włączenie się społeczności lokalnej do współpracy z organizacjami.
- 5) Powstanie grup samopomocowych.
- 6) Aktywniejsza współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i społecznością lokalną.
- 7) Zlecanie zadań pomocy społecznej organizacjom pozarządowym.
- 8) Wypracowanie i wdrożenie zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- 9) Powstanie większej ilości grup nieformalnych, samopomocowych celem rozwiązania lokalnych problemów.

Podsumowanie

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Podstawą budowania strategii była:

- 1) analiza sytuacji (SWOT) tzn. identyfikacja słabych i mocnych stron obecnego sposobu rozwiązywania problemów społecznych oraz identyfikacja problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, analiza zasobów oraz prowadząca do określenia szans i zagrożeń w otoczeniu – analiza trendów przyszłości,
- 2) wiedza zespołu opracowującego strategię o aktualnych problemach i potrzebach lokalnych w poszczególnych gminach w naszym powiecie,
- 3) konsultacje merytoryczne z podmiotami i instytucjami, które są odpowiedzialne za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej zarówno na szczeblu gmin jak i powiatu.

Opracowana strategia umożliwi inicjowanie i wdrażanie rozwiązań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i grup społecznych wymagających okresowego lub długofalowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych. Przyjęcie tego dokumentu w drodze uchwały Rady Powiatu umożliwi budowanie na terenie powiatu zintegrowanego systemu pomocy społecznej i umożliwi pozyskiwanie środków z budżetu państwa i funduszy pomocowych na realizację zadań określonych w strategii.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyznacznikiem kierunków działań i może stanowić podstawę do tworzenia przez poszczególne gminy i organizacje pozarządowe szczegółowych programów celowych. Przy opracowaniu strategii uwzględniono opinię szerokiego grona reprezentantów różnego typu instytucji i organizacji społecznych.

Założono, że cele strategii będą realizowane do 2027 roku. Nie oznacza to jednak, że jest to dokument zamknięty. Wprost przeciwnie, dokument ten można i należy modyfikować pod wpływem zmieniających się warunków i dopasowywać się do nich. Cele należy kształtować w taki sposób, aby w jak najszerszym zakresie były zgodne

z potrzebami i oczekiwaniami lokalnej społeczności i prowadziły do rozwiązywania występujących problemów społecznych.

Wdrożenie w życie zadań wyznaczonych w Strategii uzależnione będzie od wielu czynników, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Niewątpliwie duże znaczenie będzie tu miała aktywność i zaangażowanie podmiotów realizujących oraz umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału. W całym okresie funkcjonowania strategii wszystkie wynikające z niej działania poddawane będą nadzorowi i ocenie. Prowadzenie ewaluacji jest konieczne ze względu na możliwość pojawienia się nowych okoliczności i problemów, których nie można było przewidzieć i zaplanować podczas opracowywania strategii i które należy wziąć pod uwagę w trakcie jej trwania. Chodzi o to, aby zrealizować planowane przedsięwzięcia i na bieżąco weryfikować założenia, cele i sposoby ich osiągnięcia. Strategia ma charakter otwarty, zarówno w zakresie merytorycznym, jak i czasowym, i w każdym czasie – jeśli zajdzie taka potrzeba - może być uzupełniana i zmieniana. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od podmiotów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań w formie zbiorczego sprawozdania, przedkładanego co 2 lata Radzie Powiatu w Prudniku w II kwartale roku. Nadzór nad całością działań prowadzony będzie przez Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku.

Metodologia

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została opracowana przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku w ścisłej współpracy z gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej.

Punktem wyjścia była diagnoza występujących na terenie powiatu problemów społecznych oraz oszacowanie posiadanych zasobów. Dokonano analizy występujących problemów społecznych i wyłoniono osoby i grupy wymagające wsparcia. Przeprowadzono analizę SWOT tj. określono słabe i mocne strony oraz najważniejsze czynniki zewnętrzne: szanse i zagrożenia oddziałujące na nasz lokalny system.

Określono główne obszary strategii, którymi są:

Obszar I. Pomoc rodzinie i dziecku.

Obszar II. Wspieranie osób niepełnosprawnych.

Obszar III. Zapobieganie bezdomności oraz profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom.

Obszar IV. Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu.

Obszar V. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Wykazy

Mapy

Mapa nr 1. Mapa Powiatu Prudnickiego

Mapa nr 2. Podział administracyjny powiatu prudnickiego.

Tabele

Tabela nr 1. Powierzchnia powiatu prudnickiego z podziałem na gminy.

Tabela nr 2. Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu prudnickiego.

Tabela nr 3. Stopa bezrobocia w województwie opolskim XII 2015, XII 2016.

Tabela nr 4. Liczba bezrobotnych w Powiecie Prudnickim.

Tabela nr 5. Stan zarejestrowanych bezrobotnych w gminach Powiatu Prudnickiego.

Tabela nr 6. Stan zarejestrowanych bezrobotnych w gminach Powiatu Prudnickiego.

Tabela nr 7. Podział osoboporaad udzielonych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Prudniku w 2016r.

Tabela nr 8. Przemoc w rodzinie wg danych KPP w Prudniku w okresie od 01.01.2016 r. – 31.12.2016 r.

Tabela nr 9. Ilość wydanych orzeczeń w 2016 r. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Tabela nr 10. Turnusy rehabilitacyjne.

Tabela nr 11. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych .

Tabela nr 12. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Tabela nr 13. Dofinansowania PFRON w 2016 r.

Tabela nr 14. Szczegółowe zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i ich realizatorzy.

Tabela nr 15. Szczegółowe zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i ich realizatorzy.

Tabela nr 16. Wykaz jednostek pomocy społecznej na terenie Powiatu Prudnickiego.

Tabela nr 17. Wykaz instytucji i placówek świadczących pomoc rodzinie na terenie Powiatu Prudnickiego.

Tabela nr 18. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie Powiatu Prudnickiego.

Tabela nr 19. Placówki edukacyjne powiatu prudnickiego wraz z kierunkami kształcenia.

Tabela nr 20. Wykaz placówek oświatowych w poszczególnych gminach Powiatu Prudnickiego (stan na 3.07.2017 r.)

Tabela nr 21. Wykaz placówek służby zdrowia w Powiecie Prudnickim (stan na 08.08.2017 r.)

Wykresy

Wykres nr 1. Struktura orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły w woj. opolskim dla osób po 16 roku życia w 2015 r.

Wykres nr 2. Struktura orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły w woj. opolskim dla osób przed 16 rokiem życia w 2015 r.

Wykres nr 3. Ogółem liczba wydanych orzeczeń w latach 2012 – 2015.

Wykres nr 4. Liczba wniosków o wydanie karty parkingowej.

Wykres nr 5. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu prudnickiego (stan na dzień 22.06.2017 r.).

Bibliografia

- 1) Materiały, opracowania i analizy własne sporządzone na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Prudniku,
- 2) Informacje uzyskane ze Starostwa Powiatowego w Prudniku,
- 3) Informacje uzyskane od organizacji pozarządowych,
- 4) Informacje uzyskane od Komendy Powiatowej Policji w Prudniku,
- 5) Informacje uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Prudniku,
- 6) Informacje uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku,
- 7) Informacje uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej,
- 8) Informacje uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogówku,
- 9) Informacje uzyskane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy,
- 10) Informacje uzyskane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Prudniku,
- 11) Informacje uzyskane z Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 12) Informacje uzyskane z Domu Pomocy Społecznej w Prudniku,
- 13) Informacje uzyskane z Domu Pomocy Społecznej w Grabinie,
- 14) Informacje uzyskane z Ośrodka Rehabilitacji i Opieki Psychiatrycznej w Raławicach Śląskich,
- 15) Informacje uzyskane z Prudnickiego Centrum Medycznego S.A.,

- 16) Informacje uzyskane z Urzędów Miejskich w Prudniku. Lubrzy, Głogówku, Białej,
- 17) Informacja z Gminnego Zarządu Oświaty i Wychowania w Prudniku,
- 18) Dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

Książki, artykuły, ustawy

- 1) Adomat K., Koter-Mórgowska M., Lis J, Młynarczyk B., Szałach A., *ABC osoby z niepełnosprawnościami*, Lublin 2015.
- 2) Browne K., Herbert M., *Zapobieganie przemocy w rodzinie*, Warszawa 1999
- 3) Dąbrowska J., *Zrozumieć dziecko*, Warszawa 2001.
- 4) Herzberger Sharon D., *Przemoc domowa, Perspektywa psychologii społecznej*, Warszawa 2002.
- 5) Ministerstwo Edukacji Narodowej, *O pomocy psychologiczno-pedagogicznej*.
- 6) Ministerstwo Edukacji Narodowej, *O edukacji dla rynku pracy*.
- 7) Ministerstwo Edukacji Narodowej *O kształceniu integracyjnym i specjalnym*.
- 8) Tyszka Z, *Rodzina we współczesnym świecie*, Poznań 2003.
- 9) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
- 10) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 11) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.
- 12) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 13) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 14) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
- 15) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
- 16) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
- 17) Ustawa z dnia z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Źródła internetowe

- 1) <http://www.powiatprudnicki.pl/powiatprudnicki-start.html>
- 2) <http://prudnik.pl/5431/strona-glowna.html>
- 3) <http://www.lubrza.opole.pl/19/strona-glowna.html>
- 4) <http://biala.gmina.pl/2079/strona-glowna.html>
- 5) <http://glogowek.pl/21/strona-glowna.html>

6) <http://stat.gov.pl/>